

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

รายงานผลการดำเนินงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ในเขตพื้นที่ภาคกลาง

๒๕๖๗

คำนำ

การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ โดยคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) ได้สนับสนุนงบประมาณแก่หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินงานสนองพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และพระบรมวงศ์ อันเป็นการสืบสานพระราชปณิธานในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข แก่ราษฎรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ประกอบด้วยโครงการ/กิจกรรม จำนวน ๒๗ โครงการ ครอบคลุมโครงการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านบูรณาการ/อื่น ๆ ด้านแหล่งน้ำ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการเกษตร โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น จำนวน ๔๘๑,๒๒๒,๕๒๗ บาท (สี่ร้อยแปดสิบเอ็ดล้านสองแสนสองหมื่นสองพันห้าร้อยยี่สิบเจ็ดบาทถ้วน) ซึ่งการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ นี้ มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎร อาทิ ปัญหาภัยแล้ง ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ปัญหาที่ดินเสื่อมโทรม ปัญหาการประกอบอาชีพ เป็นต้น โดยส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน สามารถพึ่งพาตนเองได้ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้น และเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศชาติ

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ในฐานะหน่วยงานกลางในการประสานงาน สนับสนุน และติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้จัดทำรายงานฉบับนี้ขึ้น เพื่อรวบรวมผลความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ ตลอดจนผลสำเร็จที่เกิดขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประสานงาน ติดตาม ประเมินผล และวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ

สำนักงาน กปร.

ธันวาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

	หน้า
สรุปสาระสำคัญของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗	๑
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านต่าง ๆ	
ด้านบูรณาการ / อื่น ๆ	
พระราชดำริตรง	
๑. โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอนมสารตาม จังหวัดฉะเชิงเทรา	๙
๒. โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ ตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง	๑๖
๓. โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี	๒๖
๔. โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณรอบวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	๓๕
๕. โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบล สามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	๔๔
๖. โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี	๕๕
๗. โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี	๖๐
๘. โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจาก ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอหนองปรือ จังหวัด กาญจนบุรี	๖๘
- โครงการซ่อมแซมเรือนประทับแรมและอาคารประกอบกองอำนวยการ โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองปรือ จังหวัด กาญจนบุรี	๗๓
๙. โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี	๗๖
๑๐. โครงการการบริหารจัดการพิพิธภัณฑลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหนองบัว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี	๘๔

๑๑. โครงการโรงเรียนลูกพระดาบส สมุทรปราการ มูลนิธิพระดาบส ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ๘๖
๑๒. โครงการทหารพันธุ์ดี กองทัพอากาศที่ ๑ จังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดราชบุรี ๙๒
๑๓. โครงการก่อสร้างอาคารแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร ของโครงการสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชมราชชนนี ตำบลสามพระยา อำเภอลำลูกกา จังหวัดเพชรบุรี ๙๗
๑๔. โครงการศูนย์ฝึกอบรมมูลนิธิชัยพัฒนาหน้าเขื่อนขุนด่านปราการชล ตำบลหินตั้ง อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ๑๐๐

ด้านแหล่งน้ำ

พระราชดำริตรง

๑๕. โครงการจัดหาน้ำสนับสนุนโครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แก้มลิงบ้านบารมีและอาคารประกอบ อำเภอนองบรีอ จังหวัดกาญจนบุรี ๑๐๓
๑๖. โครงการปรับปรุงแหล่งน้ำโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ระยะที่ ๒ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๑๐๖
๑๗. โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยซับสองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ค่าก่อสร้าง ส่วนประกอบอื่น) ตำบลนิคมชัย อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี ๑๐๙
๑๘. โครงการจัดหาน้ำเพิ่มเติมให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปิล็อกคี (ธนาคารอาคารสงเคราะห์อุปถัมภ์) อำเภอดงพญาณี จังหวัดกาญจนบุรี ๑๑๒
๑๙. โครงการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำบ้านหนองกันเกรา ตำบลพรหมณี อำเภอมืองนครนายก และบ้านหนองกันเกรา ตำบลศรีกระอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ๑๑๕
๒๐. โครงการจัดหาแหล่งน้ำสนับสนุนจุดบริการโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สหธนาคารกรุงเทพอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ๑๑๘
๒๑. โครงการจัดหาแหล่งน้ำสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีไ่ป่า (ขยายผลระบบส่งน้ำเพิ่มเติม) อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ๑๒๒

ฎีกา

๒๒. โครงการฝายบ้านโคกเจริญพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลโคกเจริญ อำเภอกอเจริญ จังหวัดลพบุรี ๑๒๕

ด้านการเกษตร

พระราชดำริตรง

๒๓. โครงการต่อยอดบริเวณพื้นที่โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการทำเกษตรผสมผสาน) ตำบลชัยบาดาล อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ๑๒๘

ด้านสิ่งแวดล้อม

พระราชดำริตรง

๒๔. โครงการแก้ไขปัญหาช้างป่าตามแนวพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดเพชรบุรี ๑๓๔
๒๕. โครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๑๔๓
๒๖. โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑๔๘
๒๗. โครงการอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ๑๕๓

ภาคผนวก

- โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่กลางที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก กปร. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

สรุปลสารสำคัญ
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ในเขตพื้นที่ภาคกลาง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

สรุปสาระสำคัญ
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ภาคกลาง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณแก่ส่วนราชการต่าง ๆ ในการดำเนินงานโครงการเพื่อสืบสาน รักษา และต่อยอดการพัฒนาให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน จำนวน ๒๗ โครงการ เป็นเงินรวมทั้งสิ้น จำนวน ๔๘๑,๒๒๒,๕๒๗ บาท (สี่ร้อยแปดสิบเอ็ดล้านสองแสนสองหมื่นสองพันห้าร้อยยี่สิบเจ็ดบาทถ้วน) ครอบคลุมการพัฒนาด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. ด้านแหล่งน้ำ	จำนวน ๘ โครงการ วงเงิน ๑๔๕,๔๒๒,๗๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๒๒ ของงบประมาณทั้งหมด
๒. ด้านการเกษตร	จำนวน ๑ โครงการ วงเงิน ๑,๑๖๓,๕๒๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๔ ของงบประมาณทั้งหมด
๓. ด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน ๔ โครงการ วงเงิน ๒๖,๗๑๔,๕๖๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๕๕ ของงบประมาณทั้งหมด
๔. ด้านบูรณาการ/อื่น ๆ	จำนวน ๑๔ โครงการ วงเงิน ๓๐๗,๙๒๑,๗๓๗ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๙๘ ของงบประมาณทั้งหมด

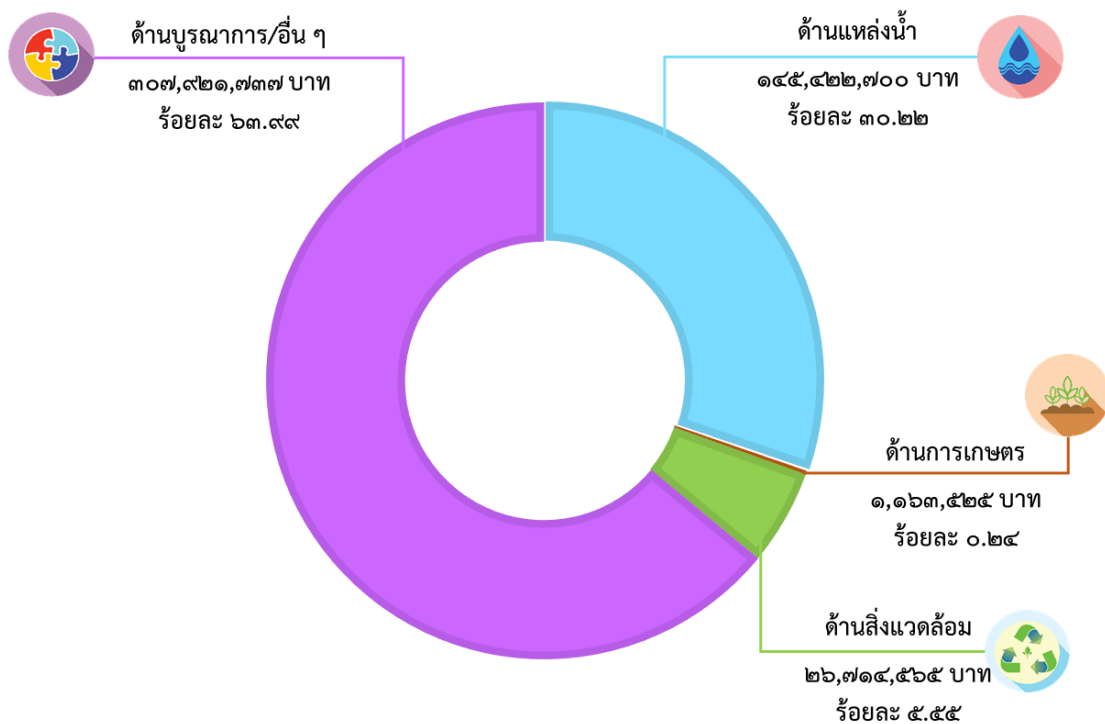
ทั้งนี้ รายละเอียดแสดงได้ตามตารางที่ ๑ และภาพที่ ๑ ดังนี้

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนและงบประมาณโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำแนกตามประเภทของการพัฒนา

ประเภท	ภาคกลาง		
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	ร้อยละ
ด้านแหล่งน้ำ	๘	๑๔๕,๔๒๒,๗๐๐	๓๐.๒๒
ด้านการเกษตร	๑	๑,๑๖๓,๕๒๕	๐.๒๔
ด้านสิ่งแวดล้อม	๔	๒๖,๗๑๔,๕๖๕	๕.๕๕
ด้านบูรณาการ/อื่น ๆ	๑๔	๓๐๗,๙๒๑,๗๓๗	๖๓.๙๙
รวม	๒๗	๔๘๑,๒๒๒,๕๒๗	๑๐๐

ภาพที่ ๑ แสดงงบประมาณโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำแนกตามประเภทของการพัฒนา

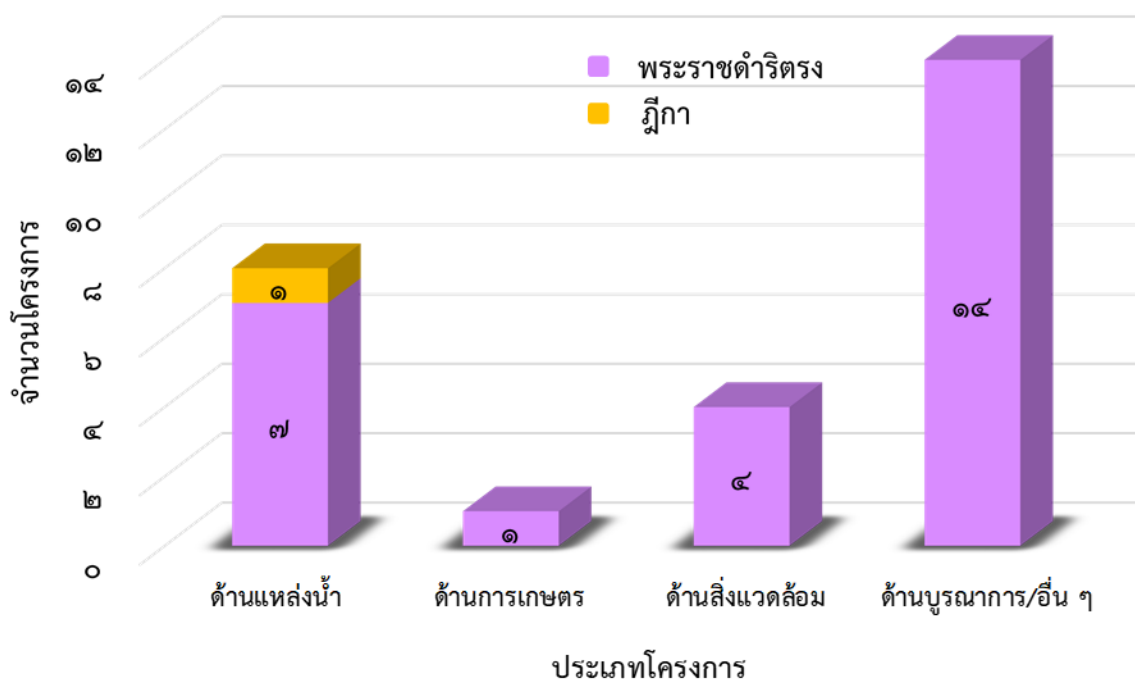
ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ภาคกลางที่เกิดจากพระราชดำริตรง จำนวน ๒๖ โครงการ และเกิดจากราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา จำนวน ๑ โครงการ โดยมีรายละเอียดแสดงได้ตามตารางที่ ๒ และภาพที่ ๒ ดังนี้

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำแนกตามที่มาของโครงการ

หน่วย : โครงการ

ประเภท	ที่มาของโครงการ		
	พระราชดำริตรง	ฎีกา	รวม
ด้านแหล่งน้ำ	๗	๑	๘
ด้านการเกษตร	๑	-	๑
ด้านสิ่งแวดล้อม	๔	-	๔
ด้านบูรณาการ/อื่น ๆ	๑๔	-	๑๔
รวม	๒๖	๑	๒๗

ภาพที่ ๒ แสดงจำนวนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำแนกตามที่มาของโครงการ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจาก กปร. มีโครงการที่ดำเนินการในเขตพื้นที่ภาคกลาง จำนวน ๑๑ จังหวัด และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ดำเนินการในหลายจังหวัด ในเขตพื้นที่ภาคกลาง ได้แก่ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดสระแก้ว โครงการแก้ไขปัญหาลำน้ำตามแนวพระราชดำรินี้ ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และโครงการทหารพันธุ์ดี กองทัพอากาศที่ ๑ ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดราชบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี

ทั้งนี้ รายละเอียดแสดงได้ตามตารางที่ ๓ และภาพที่ ๓ ดังนี้

ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนและงบประมาณโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ ในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำแนกตามพื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการ	โครงการ		งบประมาณ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
๑. กาญจนบุรี	๕	๑๘.๕๒	๗๓,๐๗๗,๔๗๐	๑๕.๑๙
๒. จันทบุรี	๑	๓.๗๐	๔๒,๖๖๑,๑๓๒	๘.๘๗
๓. ฉะเชิงเทรา	๑	๓.๗๐	๖๓,๙๖๑,๙๓๗	๑๓.๒๙
๔. ชลบุรี	๑	๓.๗๐	๑๐,๓๑๐,๘๓๐	๒.๑๔
๕. นครนายก	๒	๗.๔๑	๒๕,๑๐๕,๗๐๐	๕.๒๒
๖. ประจวบคีรีขันธ์	๒	๗.๔๑	๑๘,๒๑๖,๐๐๐	๓.๗๙
๗. เพชรบุรี	๔	๑๔.๘๒	๑๒๓,๐๔๐,๘๗๗	๒๕.๕๗
๘. ระยอง	๑	๓.๗๐	๗,๔๘๙,๗๗๒	๑.๕๕
๙. ราชบุรี	๒	๗.๔๑	๓๓,๕๖๔,๑๑๒	๖.๙๗
๑๐. ลพบุรี	๔	๑๔.๘๒	๕๔,๗๕๘,๕๒๕	๑๑.๓๘
๑๑. สมุทรปราการ	๑	๓.๗๐	๑๗,๒๒๙,๒๒๒	๓.๕๘
๑๒. อื่น ๆ **	๓	๑๑.๑๑	๑๑,๘๐๖,๙๕๐	๒.๔๕
รวมทั้งสิ้น	๒๗	๑๐๐	๔๘๑,๒๒๒,๕๒๗	๑๐๐

** โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ โครงการแก้ไขปัญหาลำน้ำตามแนวพระราชดำรินี้ และโครงการทหารพันธุ์ดี กองทัพอากาศที่ ๑

ภาพที่ ๓ แสดงจำนวนและงบประมาณโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในเขตพื้นที่ภาคกลาง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
จำแนกตามพื้นที่ดำเนินการ

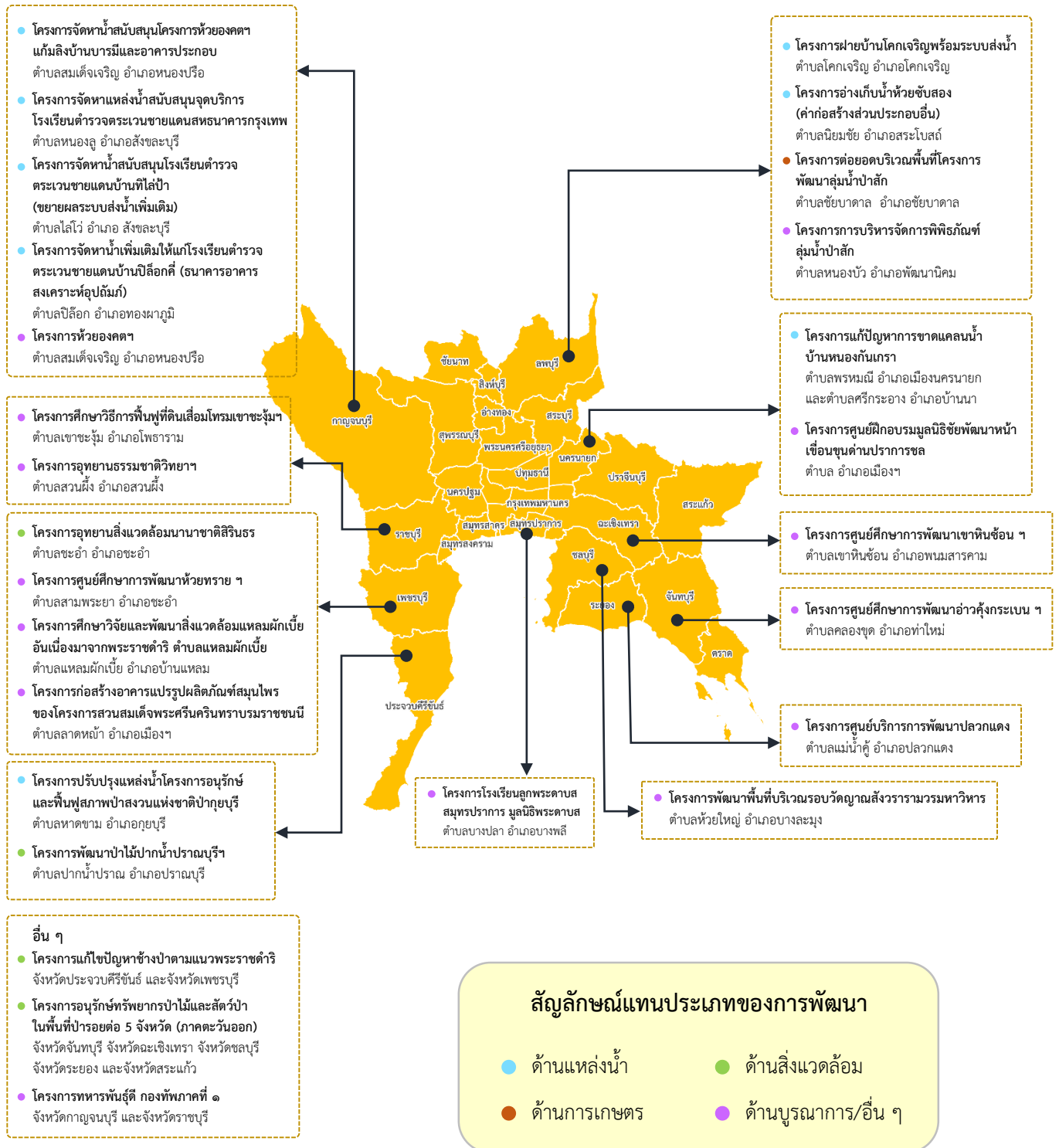

สัญลักษณ์แทนประเภทของการพัฒนา

- ด้านแหล่งน้ำ
- ด้านสิ่งแวดล้อม
- ด้านการเกษตร
- ด้านบูรณาการ/อื่น ๆ

ภาพที่ ๔ แสดงที่ตั้งโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินีในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ช่วยสร้างประโยชน์ให้แก่ราษฎรกลุ่มเป้าหมาย โดยมีประโยชน์ที่ได้รับจำแนกตามประเภทของโครงการแสดงได้ ดังนี้

ประโยชน์ที่ได้รับของโครงการพัฒนาด้านบูรณาการ/อื่น ๆ

ประโยชน์ที่ได้รับของโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา

● ราษฎรผู้ได้รับประโยชน์	จำนวนประมาณ	๑๔,๗๕๗	ครัวเรือน
		จำนวนประมาณ	๓๘,๗๘๑ คน
● ผู้เข้ารับการอบรม	จำนวนประมาณ	๑,๓๒๙	คน
● การศึกษาดูงาน	จำนวนประมาณ	๙๗,๕๙๖	คน
● พื้นที่เกษตร	จำนวนประมาณ	๑๐๔,๔๐๘	ไร่
● พื้นที่ป่า	จำนวนประมาณ	๗๒๗	ไร่

ประโยชน์ที่ได้รับของโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

● ราษฎรผู้ได้รับประโยชน์	จำนวนประมาณ	๔,๐๙๘	ครัวเรือน
		จำนวนประมาณ	๒๐,๔๙๐ คน
● ผู้เข้ารับการอบรม	จำนวนประมาณ	๑๔๐	คน
● การศึกษาดูงาน	จำนวนประมาณ	๔๕๒,๑๗๔	คน
● พื้นที่เกษตร	จำนวนประมาณ	๕๖,๒๐๐	ไร่
● พื้นที่ป่า	จำนวนประมาณ	๑๒,๖๙๗	ไร่

ประโยชน์ที่ได้รับของโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี

● ราษฎรผู้ได้รับประโยชน์	จำนวนประมาณ	๙,๒๔๗	ครัวเรือน
		จำนวนประมาณ	๒๒,๕๒๙ คน
● ผู้เข้ารับการอบรม	จำนวนประมาณ	๑๐๕	คน
● การศึกษาดูงาน	จำนวนประมาณ	๒๐๖,๘๓๔	คน
● พื้นที่เกษตร	จำนวนประมาณ	๒๓,๘๙๘	ไร่
● พื้นที่ป่า	จำนวนประมาณ	๗,๐๐๐	ไร่

ประโยชน์ที่ได้รับของโครงการพัฒนาด้านบูรณาการ/อื่น ๆ

ประโยชน์ที่ได้รับของโครงการอื่น ๆ

● ราษฎรผู้ได้รับประโยชน์	จำนวนประมาณ	๒๖,๗๙๐	ครัวเรือน
	จำนวนประมาณ	๔๕,๑๙๔	คน
● ผู้เข้ารับการอบรม	จำนวนประมาณ	๔,๖๓๓	คน
● การศึกษาดูงาน	จำนวนประมาณ	๒๓๖,๒๔๓	คน
● พื้นที่เกษตร	จำนวนประมาณ	๓๓,๖๐๙	ไร่
● พื้นที่ป่า	จำนวนประมาณ	๑๔๔,๔๓๓	ไร่

ประโยชน์ที่ได้รับของโครงการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ

● ราษฎรผู้ได้รับประโยชน์	จำนวนประมาณ	๒,๑๓๙	ครัวเรือน
	จำนวนประมาณ	๔,๓๒๕	คน
● พื้นที่เกษตร	จำนวนประมาณ	๔,๖๓๑	ไร่

ประโยชน์ที่ได้รับของโครงการพัฒนาด้านการเกษตร

● ราษฎรผู้ได้รับประโยชน์	จำนวนประมาณ	๑๑๕	ครัวเรือน
● พื้นที่เกษตร	จำนวนประมาณ	๒,๕๐๐	ไร่

ประโยชน์ที่ได้รับของโครงการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

● ราษฎรผู้ได้รับประโยชน์	จำนวนประมาณ	๕,๑๕๙	ครัวเรือน
	จำนวนประมาณ	๑๔,๗๖๕	คน
● การศึกษาดูงาน	จำนวนประมาณ	๑๓๐,๐๐๐	คน
● พื้นที่ป่า	จำนวนประมาณ	๕๘๓,๓๘๓	ไร่

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านต่าง ๆ

ด้านบูรณาการ / อื่น ๆ

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาคันทรง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้มีพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๒ ให้พัฒนาพื้นที่ที่ราษฎรล้อมเกล้าฯ ถวายที่ดิน ตำบลเขาคันทรง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยให้พิจารณาดำเนินการสำรวจพื้นที่ อย่างละเอียด เพื่อจัดแบ่งส่วนในด้านชลประทาน เกษตรกรรม ปศุสัตว์ ประมง ตลอดจนการสาธิต อดสาหกรรมในครัวเรือน เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาเรียนรู้ด้านการเกษตรที่สมบูรณ์ที่สุด สำหรับเกษตรกรและผู้สนใจ เข้ามาศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ และนำไปปฏิบัติตาม พร้อมส่งเสริม งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน รวมทั้ง พัฒนาพื้นที่รอบศูนย์ศึกษาฯ บริเวณลุ่มน้ำโจนให้มีความเจริญ เป็นตัวอย่างแก่การพัฒนาพื้นที่อื่นต่อไป

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จฯ มายังศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรงฯ จำนวน ๕ ครั้ง เพื่อทอดพระเนตรและติดตามการ ดำเนินงานโครงการของศูนย์ศึกษาฯ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๒

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๓

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๒๔

ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๒๗

ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๔๐

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริแก่ นายจุลนภ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ประธานคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษา การพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ดำรงตำแหน่งองคมนตรีในขณะนั้น) ณ ศูนย์ศึกษา การพัฒนาเขาคันทรงฯ สรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

- พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาแหล่งน้ำ ปรับปรุงบำรุงดิน พื้นฟูสภาพป่าไม้ ปรับแผนการผลิตของเกษตรกรในหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ รวมถึง การทำบัญชีขั้นพื้นฐานให้มากขึ้น และส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์

- ให้นำวิธีการแก้ปัญหาดินเปรี้ยวจัดที่ได้ผลแล้ว มาใช้กับพื้นที่ดินเปรี้ยวในพื้นที่ โครงการพัฒนาส่วนพระองค์บางคล้า แผลงสาธิตการเกษตรทฤษฎีใหม่ และพื้นที่การเกษตรใน อำเภอบางคล้า

- ให้ศูนย์ศึกษาฯ เป็นสถานที่ศึกษาการผสมพันธุ์พืชเพื่อสร้างพันธุ์พืชชนิดใหม่ที่มี คุณภาพดี ให้เป็นที่แพร่หลายสืบไป

- ให้มีศูนย์ศิลปาชีพฝึกหัดการจักสาน ทอผ้า และศิลปหัตถกรรม

ผลการดำเนินงาน

๑. การศึกษา ทดลอง วิจัย และพัฒนา

๑.๑ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ได้มีการดำเนินงานศึกษา ทดลอง วิจัยและพัฒนา ต่อเนื่องจากปีงบประมาณ ๒๕๖๖ จำนวน ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านดิน ๖ เรื่อง และด้านพืช ๖ เรื่อง ดังนี้

ด้านดิน ๖ เรื่อง

๑. การเปรียบเทียบวัสดุปลูกในการผลิตปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา
๒. ศึกษาการดูดซับธาตุอาหารและน้ำในดินทรายโดยใช้วัสดุอินทรีย์และวัสดุปรับปรุงดินชนิดต่าง ๆ
๓. ศึกษารูปแบบการใช้จุลินทรีย์ที่มีความสามารถในการผลิตสารเอ็กโซโพลีแซ็กคาไรด์ในการปรับปรุงดินชุดมาบบอนและส่งเสริมการเจริญเติบโตของข้าวโพดหวาน
๔. แนวทางการจัดการดินเพื่อเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังบนชุดดินดอนไร่ในพื้นที่หมู่บ้านขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๕. ศึกษาการใส่ปุ๋ยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและปริมาณสาร Asiatic side ในใบบัวบกพันธุ์หนองบัวลำภู บนชุดดินมาบบอน
๖. การศึกษาจำแนกชนิดเชื้อราเวสิคูลาร์อาร์บัสคูลาร์ไมคอร์ไรซาที่พบในรากหญ้าแฝกบริเวณพื้นที่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ด้านพืช ๖ เรื่อง

๑. การศึกษาการปลูกพืชตระกูลถั่วแซมมันสำปะหลังในพื้นที่ดินทราย
๒. ผลของการใช้สารปรับปรุงดินร่วมกับน้ำหมักชีวภาพต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตมันสำปะหลังในดินทรายชุดดินสัดหีบ
๓. ผลของการใช้หญ้าแฝกร่วมกับพืชปุ๋ยสดที่มีผลต่อคุณภาพของผลผลิตของไม้ผลบนชุดดินมาบบอน
๔. การใช้เศษเหลือรากหญ้าแฝกที่ค้างอยู่ในดินร่วมกับปุ๋ยสังเคราะห์และปุ๋ยอินทรีย์ในการปรับปรุงดินทรายเพื่อเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง
๕. การทดสอบสาธิตและส่งเสริมพันธุ์มันสำปะหลังที่ใช้ใบเป็นอาหารสัตว์
๖. ผลของเชื้อราอาร์บัสคูลาร์ไมคอร์ไรซาต่อการเจริญเติบโตของข้าวโพดหวานในดินทราย

๑.๒ จัดทำตัวชี้วัดศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเป็นการวัดผลสำเร็จและขยายแนวคิดของการพัฒนาให้แพร่หลายออกไปอย่างกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับสู่ระดับสากล จึงได้มีการเก็บบันทึกข้อมูลตัวชี้วัดด้านการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ทั้งสิ้น ๔ ด้าน ได้แก่ ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาดิน ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาป่าไม้ และตัวชี้วัดด้านการพัฒนาการเกษตร โดยดำเนินการตามคู่มือตัวชี้วัดที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้แสดงการชี้วัดผลของการพัฒนาในแต่ละด้านว่ามี

ระดับการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร อีกทั้งยังใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางการติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒. การขยายผลการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้

๒.๑ นำผลงานศึกษา ทดลอง วิจัยและพัฒนา และงานทดสอบสาธิตจัดแสดงเป็น “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น สาธิตการแก้ปัญหาดินเปรี้ยวพื้นที่โครงการพัฒนาส่วนพระองค์บางคล้า สาธิตจุดเรียนรู้หญ้าแฝก (หญ้าแฝก ๒๘ สายพันธุ์) สาธิตการทำเกษตรยั่งยืนบนพื้นที่ ๑ ไร่ สาธิตการปลูกและการจัดการไม้ผลในระบบดินทราย สาธิตการทำปุ๋ยหมัก สาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ สารไล่แมลงและขยายเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมและกำจัดโรคพืชเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเกษตร สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ ฐานเรียนรู้ไม้ดอกไม้ประดับ ฐานเรียนรู้งานพัฒนาชุมชน ฐานเรียนรู้งานประมง ฐานเรียนรู้การขยายพันธุ์พืชงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร ฐานเรียนรู้การเพาะเห็ดเศรษฐกิจงานวิชาการเกษตร ฐานเรียนรู้งานปศุสัตว์ ฐานเรียนรู้งานสวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น

การผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง

๒.๒ นำผลงานศึกษา ทดลอง วิจัยและพัฒนา และงานทดสอบสาธิตที่ประสบผลสำเร็จ ถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อถ่ายทอดสู่กลุ่มเป้าหมายและประชาชนทั่วไปได้ เช่น รณรงค์การปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ รวมทั้งปรับปรุงสภาพแวดล้อม โดยนำมาใช้ในการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ดินทรายเพื่อให้ดินมีศักยภาพสำหรับการปลูกพืช การขยายผลสู่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภายใต้แผนการพัฒนาระดับเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร จังหวัดสระแก้วและจังหวัดฉะเชิงเทรา การอนุรักษ์สายพันธุ์ไก่เขาหินซ้อน ไก่พื้นเมืองเหลืองหางขาว เป็ดไข่พื้นเมืองพันธุ์ปากน้ำ แพะสายพันธุ์แบล็คเบงกอลและแพะลูกผสม เป็นต้น

การอนุรักษ์เปิดไข่พื้นเมืองพันธุ์ปากน้ำ

๒.๓ ส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรชุมชน เครือข่าย ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เช่น โครงการ ๖๐ พรรษา ๖๐ หมู่บ้าน ๖ ศูนย์ศึกษาฯ สร้างคน สร้างป่า พัฒนาคุณภาพชีวิต การฝึกอบรมขยายผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ แก่ผู้สนใจทั่วไป เป็นต้น

การฝึกอบรมทำยาหม่องสมุนไพร

การเพาะเห็ดเศรษฐกิจ

๒.๔ พัฒนาศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ให้สามารถรองรับการศึกษาดูงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีคณะศึกษาดูงานชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาเยี่ยมชมศึกษาดูงานภายในศูนย์ฯ อย่างต่อเนื่อง เช่น คณะนักการทูตแรกเข้าเมียนมาและกัมพูชา กระทรวงการต่างประเทศ คณะจากประเทศสมาชิกองค์การเพิ่มผลผลิตแห่งเอเชีย สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ เป็นต้น

วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗ คณะนักการทูตแรกเข้าเมียนมาและกัมพูชาศึกษาดูงาน

วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ คณะจากประเทศสมาชิกองค์การเพิ่มผลผลิตแห่งเอเชียศึกษาดูงาน

๒.๕ พัฒนาศูนย์ศึกษาฯ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงพัฒนาตามแนวพระราชดำริ โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีการจัดกิจกรรมรักษ้ำป่าเขาหินซ้อนตามแนวพระราชดำริ

๒.๖ มีการจัดการแปลงเกษตรที่ได้คุณภาพมาตรฐานของการผลิต การเกษตร เพื่อส่งเสริมสุขอนามัยที่ดีของประชาชน ได้แก่ การศึกษาพัฒนาการจัดการผลิตข้าว ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และข้าวพันธุ์พื้นเมืองท้องถิ่นประจำศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ

๒.๗ เสริมสร้างคุณภาพการผลิตและการพัฒนาผลผลิตให้แก่ประชาชน ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ที่มีการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ แบบมีส่วนร่วม (PGS) และขยายเครือข่ายเกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์พระราชทาน

๓. การบริหารจัดการองค์กร

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ดำเนินการ ศึกษา ทดลอง วิจัย ด้านพืช และสัตว์ ตลอดจนขยายผลการศึกษาไปสู่เกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ ปัจจุบันมีผู้เข้าเยี่ยมชม ศึกษาดูงาน ใช้เป็นสถานที่ฝึกอบรม จัดประชุมสัมมนา มากกว่า ๙๘,๐๐๐ คน จึงจำเป็นต้องใช้ งบประมาณในส่วนของงบบุคลากร งบดำเนินงาน การจัดซื้อครุภัณฑ์ต่าง ๆ โดยมีการพัฒนาระบบ บริหารจัดการ เช่น การปรับปรุงและดูแลรักษาบริเวณพื้นที่ดูงานภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนา เขาหินซ้อนฯ ครอบคลุมพื้นที่ จำนวน ๑,๘๕๕ ไร่ ให้สะอาด สวยงาม และปลอดภัย การพัฒนา บุคลากรของศูนย์ศึกษาฯ เพื่อสนับสนุนการศึกษา ทดลอง วิจัยและพัฒนาการขยายผล และ การจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติตามวาระสำคัญ เป็นต้น

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นประธานในพิธีเปิดงานนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ
“๔๕ ปี แห่งการพัฒนา ๗๒ พรรษา มหามงคล”
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ระหว่างวันที่ ๘-๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๗

ประโยชน์ที่ได้รับ

การพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกรรอบศูนย์ฯ และผู้ที่สนใจเข้ามาเยี่ยมชมศึกษาดูงาน เพื่อให้สามารถนำความรู้กลับไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังนี้

๑) มีการนำผลสำเร็จจากการทดลองวิจัยขยายผลไปสู่เกษตรกรในพื้นที่รอบศูนย์ฯ จำนวน ๔๓ หมู่บ้าน ๑๔,๘๕๓ ครัวเรือน จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เป็นเครือข่ายเพื่อขยายผลองค์ความรู้ได้ จำนวน ๑๓ แห่ง จัดตั้งกลุ่มอาชีพ จำนวน ๑๖ กลุ่ม ทำให้เกษตรกรในพื้นที่รอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ มีความเป็นอยู่ดีขึ้น

๒) มีการถ่ายทอดความรู้แนวพระราชดำริไปสู่เด็กและเยาวชนในโรงเรียนทั่วไป จำนวนมากกว่า ๑๐ แห่ง และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดสระแก้ว จำนวน ๑๔ แห่ง

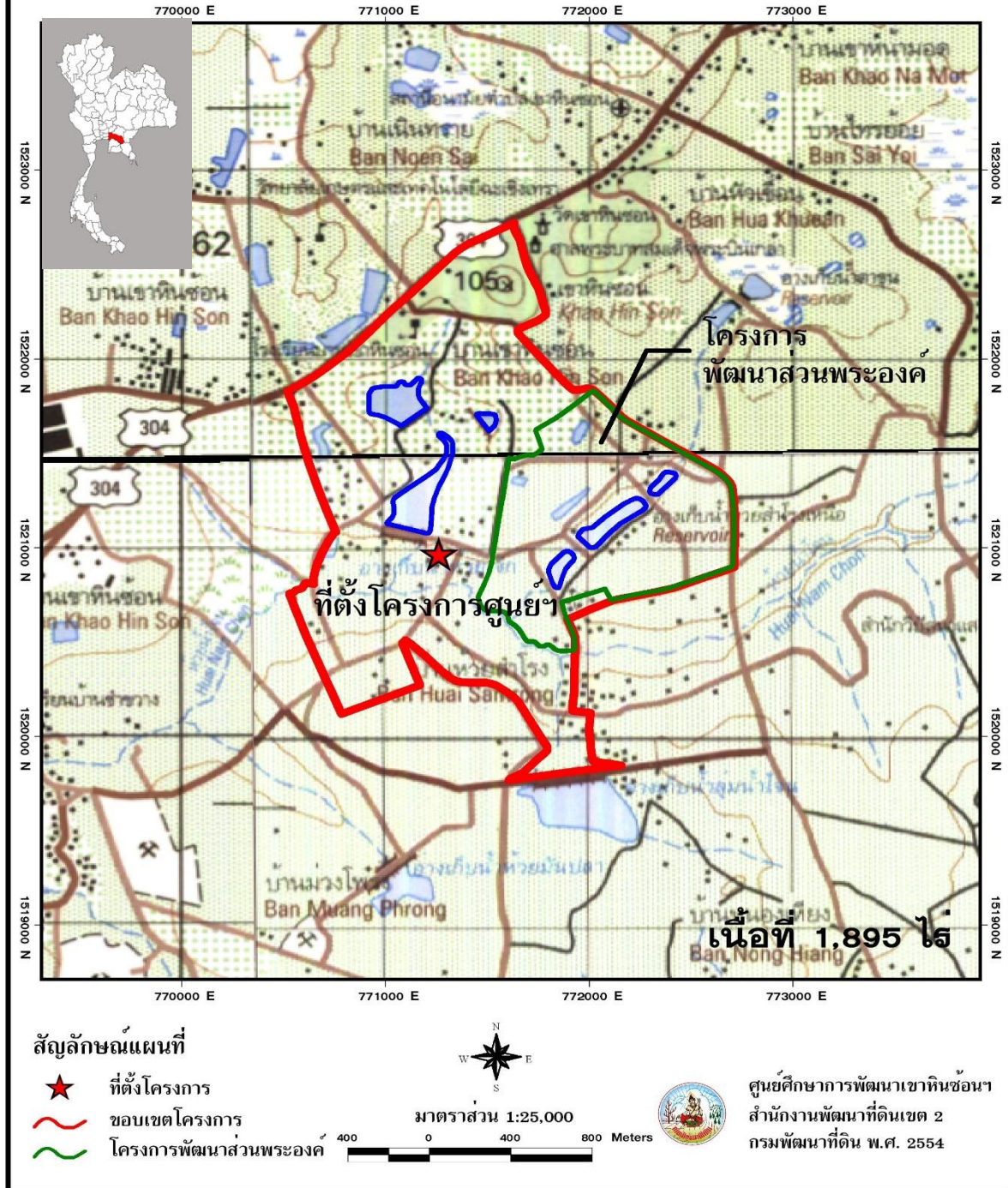
๓) มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าไม้ในพื้นที่และส่งเสริมให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงมีการศึกษารวบรวมสมุนไพรในท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมการผลิตเพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร

๔) มีการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เพื่ออนุรักษ์สัตว์สายพันธุ์ต่าง ๆ เช่น ไก่เขาหินซ้อน ไก่พื้นเมืองพันธุ์เหลืองหางขาว เป็ดไข่พื้นเมืองพันธุ์ปากน้ำ รวมถึงให้ความรู้เพื่อนำไปผลิตเป็นพันธุ์ทดแทนในรุ่นต่อไป

๕) การส่งเสริมอาชีพและพัฒนาองค์ความรู้ให้กับประชาชนโดยมีผู้เข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานจำนวนมาก โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๑,๓๒๙ คน และมีผู้ศึกษาดูงาน จำนวน ๙๗,๕๙๖ คน โดยมีการขอรับบริการด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น ปุ๋ยน้ำชีวภาพ การทำอาหารแปรรูป การถนอมอาหาร เป็นต้น

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาคันทรง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

พื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาคันทรง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

มาตราส่วน ๑ : ๒๕,๐๐๐

โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ ตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๒๓ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ไปยังศูนย์กลางการพัฒนาการเกษตรและศิลปาชีพ ได้พระราชทานพระราชดำริความว่า บริเวณอ่างเก็บน้ำดอกกราย อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ ๑,๓๐๐ ไร่ สามารถส่งน้ำมายังพื้นที่ดังกล่าวได้ ทรงแนะนำให้จัดเป็นศูนย์กลางอาชีพการเกษตรและศิลปาชีพพิเศษแก่ราษฎร นอกจากนี้ ยังได้พระราชทานแนวทางการพัฒนาไว้ ๔ ข้อ คือ

- ๑) ให้พัฒนาด้านการเกษตร โดยเฉพาะด้านปศุสัตว์และประมง เพื่อการบริโภคและสำรองอาหารไว้ในยามวิกฤติ มูลสัตว์ทำเป็นเชื้อเพลิงและปุ๋ยปรับปรุงดิน
- ๒) ให้มีศูนย์ฝึกปฏิบัติการด้านประกอบอาชีพ โดยมีแปลงสาธิตของราษฎรตัวอย่าง ๔ แปลง แปลงละ ๔ ไร่ สร้างบ้านพักอาศัยให้อยู่ โดยปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ควบคู่กันไป ให้ดำเนินธุรกิจฟาร์มในรูปสหกรณ์ และให้ราษฎรหมุนเวียนเข้าอยู่
- ๓) ให้จัดเป็นศูนย์กลางส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ โดยให้ราษฎรยืมพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่ดีไปผสม หรือเลี้ยงแล้วส่งลูกคืน หรือขายให้ราษฎรนำไปเลี้ยง
- ๔) ให้มีศูนย์พัฒนาการเกษตร เพื่อราษฎรจะได้มาศึกษาและเยี่ยมชม เพื่อนำเอารูปแบบไปปรับปรุงไร่นาของตนเอง

เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๖ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามความก้าวหน้าโครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ และได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปได้ดังนี้

- ๑) การอนุรักษ์พันธุ์ปลาที่หายาก (ปลาพลวงทอง) ในพื้นที่ ควรอนุรักษ์ไว้เป็นสมบัติสำคัญของชุมชน
- ๒) ขอให้กรมวิชาการเกษตรพิจารณาแนวทางและดำเนินการแก้ไขการหาสารชีวภัณฑ์มาทดแทนสารสะเดาที่ประกาศให้เป็นวัตถุอันตราย
- ๓) ควรถ่ายทอดความรู้เรื่องเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เกษตรกร เพื่อเป็นทางเลือกในการนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่
- ๔) การทำระบบนิเวศวิศวกรรมในนาข้าว โดยการปลูกดอกดาวเรืองบนคันนา เกษตรกรสามารถเก็บดอกดาวเรืองไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้อีกช่องทางหนึ่ง

๕) ควรปรับปรุงบำรุงดินและต้นไม้ภายในศูนย์ฯ ให้สมบูรณ์สวยงาม เพื่อเป็นจุดเรียนรู้เพื่อประชาชนและเกษตรกรเข้ามาอบรมดูงานต่อไป

ผลการดำเนินงาน

ศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ ดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทการพัฒนาฯ ฉบับปี ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙ โดยมีเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด คือ “ศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง เป็นศูนย์กลางการฝึกอาชีพ แหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวด้านการเกษตรตามแนวพระราชดำริ สู่เกษตรกรที่ยั่งยืน” ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาศูนย์บริการการฝึกอาชีพ แหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๑. การพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน

ศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ ได้ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ดังนี้ ๑) ก่อสร้างลานตากเมล็ดพันธุ์ ขนาด ๑,๐๐๐ ตารางเมตร ๒) ก่อสร้างโรงเรือนสาธิตการเลี้ยงไก่ไข่อารมณ์ดี แบบลดต้นทุน ๓) พัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในศูนย์การเรียนรู้ด้านปศุสัตว์ ๔) ปรับปรุงระบบน้ำภายในศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร เพื่อสนับสนุนจุดเรียนรู้และแปลงแม่พันธุ์พืช ระยะทาง ๑,๗๐๐ เมตร และ ๕) พัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ภายในโครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ

๒. การพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ ดำเนินการซ่อมแซมคลองทำยอาคารระบายน้ำจากอ่าง จุดนี้เป็นอาคารระบายน้ำลงลำน้ำเดิมของอ่างเก็บน้ำดอกกราย (OUTLET)

๓. การพัฒนาและปรับปรุงฐานการเรียนรู้

ดำเนินการปรับปรุงฐานการเรียนรู้ในแต่ละด้าน เพื่อให้มีความพร้อมในการให้บริการการศึกษาดูงาน ดังนี้ ๑) จัดทำแปลงสาธิตการผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดปลอดภัยจากโรคใบด่างมันสำปะหลัง พื้นที่ ๕ ไร่ ๒) ปรับปรุงฐานที่ตั้งวางจักรยานสูบน้ำ ๓) ซ่อมแซมคอกสัตว์ปีก และ ๔) จัดทำป้ายจุดเรียนรู้และองค์ความรู้ในงานอนุรักษ์พันธุกรรมพืชไม่ดัดแปลง ไม้ประดับ พืชผัก เห็ด และสมุนไพร ไม้ผลไม้ยืนต้นเศรษฐกิจพอเพียง และยางพารา

๔. การอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ

ดำเนินการผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำจืด ในแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่จังหวัดระยอง ประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ ตัว เพื่อฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์และคงความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงเป็นแหล่งอาหารและสร้างรายได้แก่ประชาชนในพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริการ ส่งเสริม สนับสนุน และขยายผลการพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. การให้บริการศึกษาดูงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน รวม ๔๘,๔๒๒ คน ดังนี้ ๑) งานด้านวิชาการเกษตร ๗,๗๘๘ คน ๒) งานด้านข้าว ๒,๕๗๒ คน ๓) งานด้านพัฒนาที่ดิน ๕,๓๑๖ คน ๔) ด้านปศุสัตว์ ๗,๓๔๘ คน ๕) ด้านประมง ๔,๓๕๕ คน ๖) ด้านพืชสวน ๘,๔๒๑ คน และ ๗) ศึกษาดูงาน ณ เมืองพระมหาชนก จำนวน ๑๒,๖๔๒ คน

๒. การให้บริการฝึกอบรมและฝึกอาชีพ

ให้บริการฝึกอบรมและฝึกอาชีพแก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๔ หลักสูตร ได้แก่ ๑) การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ๒) การใช้ประโยชน์จากดอกไม้กินได้ ๓) การขยายพันธุ์พืช ๔) การปลูกผักในภาชนะ ๕) การเพาะเลี้ยงปลาตู้กอยเทศและกบนา ๖) การสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ๗) การเลี้ยงไก่ไข่พัฒนาสู่ระบบอินทรีย์ ๘) การเลี้ยงไก่พื้นเมืองพัฒนาสู่ระบบอินทรีย์ ๙) การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผลผลิตปศุสัตว์ ๑๐) การปรับปรุงบำรุงดิน ๑๑) การใช้เครื่องวัดน้ำอัจฉริยะในการปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้ง ๑๒) การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ๑๓) การผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาด และ ๑๔) การจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ โดยมีผู้รับการฝึกอบรมและฝึกอาชีพ รวม ๕๑๘ คน

๓. การสนับสนุนพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

สนับสนุนพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้กับเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมและฝึกอาชีพ และเกษตรกรตัวอย่าง รวมถึงเกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่เข้ามาศึกษาดูงาน เช่น ปุ๋ยหมักเติมอากาศ ปุ๋ยชีวภาพແຫນແຕງ เมล็ดพันธุ์ข้าว พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ถังพลาสติก ขนาด ๑๒๐ ลิตร กากน้ำตาล ลูกพันธุ์ปลาตู้ กระจังบก

๔. การส่งเสริมและขยายผลสู่เกษตรกรต้นแบบ

ปี ๒๕๖๗ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้มีนโยบายในการทบทวนและเพิ่มจำนวนศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริและศูนย์สาขา เพื่อแสดงถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำรินำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และสามารถขยายผลไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายในวงกว้างได้มากยิ่งขึ้น

ศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ ได้พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรที่ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ฯ จนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพจนเกิดผลสำเร็จ จำนวนทั้งสิ้น ๙ ราย ดังนี้

ลำดับ	รายชื่อเกษตรกร	ที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ	ด้าน
๑	นางสาวดวงธิดา เจริญวัย	หมู่ ๓ ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง	เกษตร ผสมผสาน
๒	นายสายชล บรรจงกิจ	หมู่ ๔ ตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง	เกษตรทฤษฎี ใหม่
๓	นายบุญธรรม คชรินทร์	หมู่ ๗ ตำบลตาขัน อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง	เกษตร ผสมผสาน
๔	นายทวิข สุวรรณ	หมู่ ๗ ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง	เกษตร ผสมผสาน
๕	นายภาสกร นิลจินดา	หมู่ ๘ ตำบลพนานิคม อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง	เกษตร ผสมผสาน
๖	นางเบญจภัทร เดชดี	หมู่ ๔ ตำบลปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง	เกษตร ผสมผสาน
๗	นายวินัย สวัสดิ์วิเชียร	หมู่ ๒ ตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง	เกษตร ผสมผสาน
๘	นายลมัย สนวนัตร์	หมู่ ๖ ตำบลหนองไร่ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง	เกษตร ผสมผสาน
๙	นางสาวปุกฤษฏีสา สมบูรณ์ดี	หมู่ ๒ ตำบลชะหาร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง	เกษตร ผสมผสาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาคูณภาพการบริหารจัดการ

๑. การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่

ศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ ได้จัดกิจกรรมศึกษาดูงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ องค์ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศทางธรรมชาติ การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติ และสมรรถนะให้กับบุคลากรภายในโครงการศูนย์บริการ

การพัฒนาปลวกแดงฯ และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ในระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ ณ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามูลบน ศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัด ศรีสะเกษ และ Mister Mushroom วังน้ำเขียวฟาร์ม จังหวัดนครราชสีมา

๒. การจัดงานและการจัดนิทรรศการต่าง ๆ

๒.๑ บูรณาการร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ในการจัดงาน โครงการงาน “วันพ่อแห่งชาติ” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ระหว่างวันที่ ๔ - ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๖ โดยมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมฐานการเรียนรู้และรู้จักภารกิจงาน โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ

๒.๒ ศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ จัดงานเปิดบ้านประจำปี ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ บริเวณหน้าอาคารพระมหากษัตริย์ อ่างเก็บน้ำดอกกราย อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ ความสำเร็จการดำเนินงาน แผนการดำเนินงานในอนาคต รวมถึงสร้างการรับรู้ในภารกิจงานทุกด้าน ของหน่วยงานศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ และหน่วยงานภาคี จำนวนทั้งสิ้น ๑๕ หน่วยงาน ให้เป็นที่ประจักษ์อย่างแพร่หลาย โดยมีผู้เข้าร่วมงานประกอบด้วย เกษตรกรจาก ทุกอำเภอของจังหวัดระยองและผู้แทนหน่วยงานภาครัฐรวมทั้งสิ้น ๒๒๐ ราย

ศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ ได้ดำเนินการสนองพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามความก้าวหน้าโครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๖

๑. กิจกรรมศึกษาเพาะพันธุ์ปลาพลวงทองตามแนวพระราชดำริ

ดำเนินการปรับปรุงบ่อเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์แม่พันธุ์ปลาพลวงทอง โดยจัดทำระบบกรองน้ำภายในบ่อ เพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำและเพิ่มปริมาณออกซิเจน และทดลองเพาะพันธุ์ปลาพลวงทองโดยวิธีธรรมชาติ

๒. กิจกรรมผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพเพื่อใช้ปรับปรุงบำรุงต้นไม้ภายในโครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ

ดำเนินการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพสูตรพระราชทาน จำนวน ๑๔๐ ตัน โดยสนับสนุนให้กับศูนย์เรียนรู้เกษตรนวัตกรรมสถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา จำนวน ๔๐ ตัน และหน่วยงานภายในโครงการฯ อีก ๑๐๐ ตัน

๓. กิจกรรมส่งเสริมการใช้เครื่องวัดน้ำอัจฉริยะในการปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้ง

ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตการใช้เครื่องวัดน้ำอัจฉริยะในการปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้งในพื้นที่จำนวน ๓ ไร่ โดยเครื่องวัดน้ำอัจฉริยะจะแสดงผลปริมาณระดับน้ำผ่าน Line Application โดยใช้ Solar Cell เป็นแหล่งพลังงาน

๔. กิจกรรมพัฒนาจุดเรียนรู้การให้น้ำพืชด้วยระบบปั๊มน้ำพลังงานแสงอาทิตย์

ดำเนินการติดตั้งชุดท่อนลอยและปั๊มน้ำพลังงานแสงอาทิตย์และชุดปั๊มส่งน้ำจากถังเก็บน้ำเข้าสู่แปลง เพื่อแสดงให้เห็นว่าพื้นที่การเกษตรที่ไม่มีระบบไฟฟ้า สามารถนำระบบ Solar Cell มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้

๕. กิจกรรมส่งเสริมการปลูกกระวานและสมุนไพรมะเขือในสวนยางพารา

ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตการปลูกกระวานแซมสวนยางพารา ในพื้นที่แปลงฝักกรีตยางพาราเดิม เพื่อเป็นพืชทางเลือกในการเสริมรายได้ของเกษตรกรระหว่างรอเก็บเกี่ยวผลผลิตหลัก และเป็นการอนุรักษ์พืชท้องถิ่นภาคตะวันออก

๖. ศึกษาการเพาะขยายพันธุ์กระบี่ในพื้นที่โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ

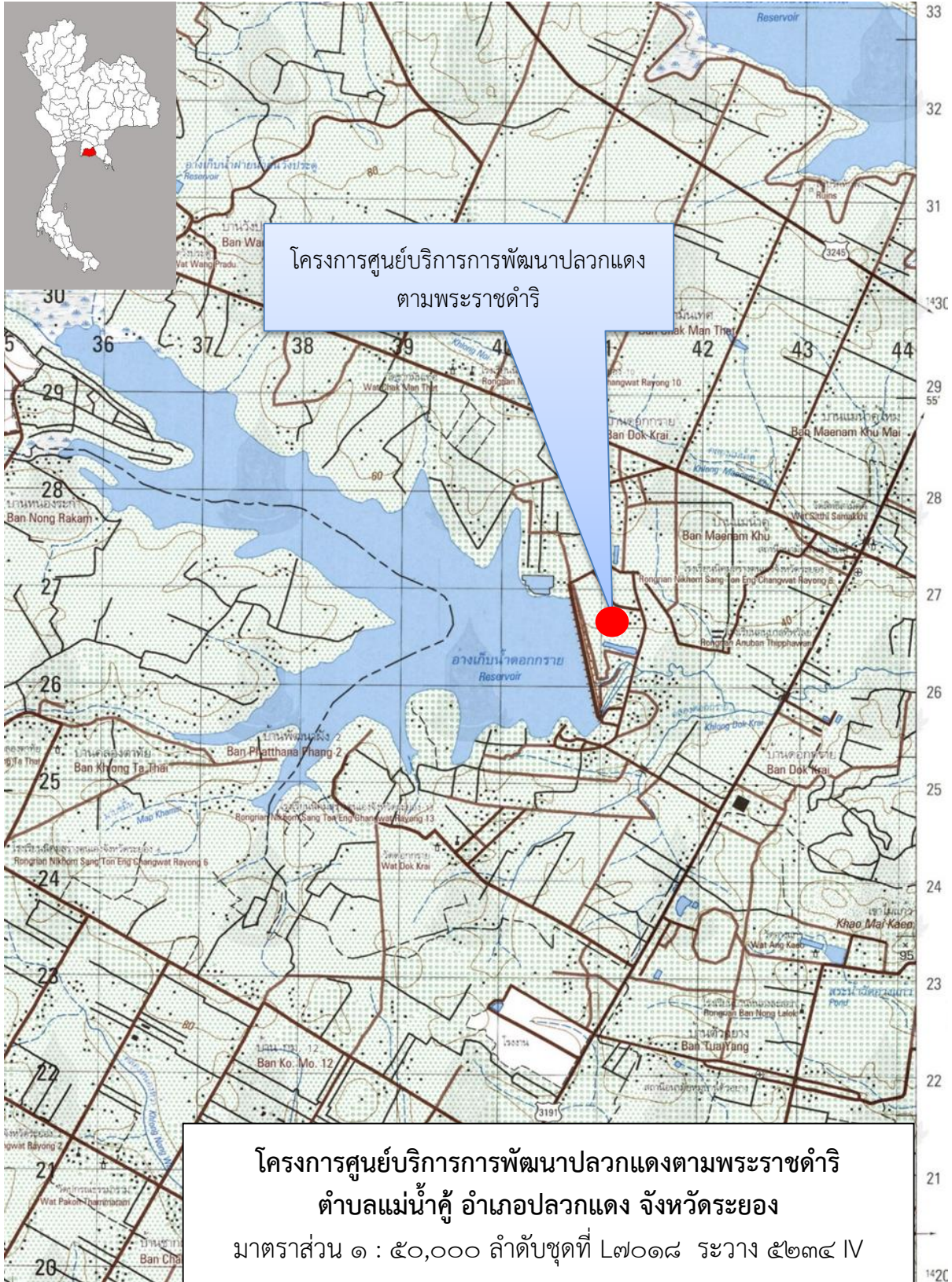
ดำเนินสำรวจและเก็บข้อมูลการปลูกและเพาะกระบี่จากเกษตรกรบ้านทะเลน้อย ตำบลทางเกวียน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยนำเมล็ดกระบี่จากเกษตรกรมาเพื่อเพาะปลูกขยายในพื้นที่โครงการฯ จำนวน ๓ ไร่ ทำการเก็บเกี่ยวเมล็ดได้ จำนวน ๗ กระสอบปุย เพื่อใช้สำหรับการศึกษาทดลอง โดยแช่เมล็ดเอาไว้แล้ว จำนวน ๑ บ่อซีเมนต์ เพื่อใช้สำหรับทดลองปลูกขยายพันธุ์และทดลองการเพาะต้นอ่อนกระบี่สำหรับการบริโภคต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในการพัฒนาด้านการเกษตร ปศุสัตว์ และประมง เพื่อการบริโภคและสำรองอาหารไว้ในยามวิกฤติ อีกทั้งเป็นศูนย์ฝึกปฏิบัติการด้านประกอบอาชีพ มีแปลงสาธิตปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ควบคู่กันไป และเป็นศูนย์กลางส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ รวมทั้งพัฒนาการเกษตรเพื่อราษฎรจะได้มาศึกษาเยี่ยมชมและนำเอารูปแบบไปปรับปรุงไร่นาของตนเอง ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรได้รับการบริการการฝึกอาชีพ แหล่งเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิตตามแนวพระราชดำริ ทำให้นำไปปรับใช้ในพื้นที่การเกษตรของตนเองอย่างเหมาะสม สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้มีพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๒๔ สรุปความว่า ให้พิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสม จัดทำโครงการพัฒนาด้านอาชีพการประมงและการเกษตรในเขตพื้นที่ดินชายฝั่งทะเลจังหวัดจันทบุรี

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้นที่ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยมีกรมประมงเป็นหน่วยงานหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนา จากยอดเขาสู່ท้องทะเล

นอกจากนี้ ได้มีพระราชดำริเพิ่มเติม เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๒๔ สรุปความว่า ให้พิจารณาจัดหาพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรมหรือพื้นที่สาธารณประโยชน์ เพื่อจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนา เช่นเดียวกับโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ให้เป็นศูนย์ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาในเขตที่ดินชายทะเล และเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๑ ได้มีพระราชดำริเพิ่มเติม ความโดยสรุปว่า คุ้งกระเบนเป็นการศึกษา เกี่ยวกับชายทะเล ต้นไม้ต่าง ๆ ชายทะเล ปลา และการประมง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ ได้น้อมนำแนวพระราชดำริ มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเป็นศูนย์กลางในการศึกษา วิจัย และทดลองการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งทะเล การพัฒนาพื้นที่ดินและจัดการทรัพยากรในเขตชายฝั่งทะเล อาทิ ป่าชายเลน ป่าชายหาด รวมถึงฟื้นฟูอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้คงความสมดุลทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพทั้งในด้านการประมง การเกษตร และการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ สร้างรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ยังได้นำผลการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ จัดทำเป็นแปลงสาธิตเสมือนพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิตเป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว โดยมีเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาฯ เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ และคำแนะนำในด้านต่าง ๆ เพื่อให้บริการแก่เกษตรกร และประชาชนผู้สนใจในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาฯ และประชาชนทั่วไป สามารถศึกษาเรียนรู้จากผลการดำเนินงานจากสถานที่จริง

ผลการดำเนินงาน

๑. งานศึกษา ทดลอง วิจัย และพัฒนา

ดำเนินการศึกษา ทดลอง วิจัย ด้านการพัฒนาการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง การพัฒนาการเกษตร และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในด้านชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่ ได้แก่ งานประมง ได้จัดทำโครงการศึกษาผลของอุณหภูมิต่อการกระตุ้นการวางไข่ของแม่พันธุ์หอยชักตีน (*Strombus canarium* Linnaeus, ๑๗๕๘) และพัฒนาการของคัพภะจนถึงระยะลูกหอยลงเกาะ การศึกษา

การเลี้ยงกุ้งทะเลในพื้นที่โครงการชลประทานน้ำเค็ม ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ : กรณีศึกษาต้นทุนและผลตอบแทน และเทคนิคการอนุบาลลูกปูม้า (*Portunus pelagicus* Linnaeus, ๑๗๕๘) ในระบบบ่อดินแบบต้นทุนต่ำ เพื่อศึกษาวิธีการผลิต และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร และใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์พันธุ์หอยชักตีน รวมถึงการวางแผนในการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลและปูม้า ในพื้นที่บริเวณอ่าวคุ้งกระเบน นอกจากนี้ งานวิชาการเกษตร ได้จัดทำโครงการแปลงตัวชี้วัด การผลิตเงาะโรงเรียนระบบเกษตรอินทรีย์ เพื่อศึกษาเทคโนโลยีการผลิตเงาะด้วยการใช้ปุ๋ยชีวภาพ และปุ๋ยอินทรีย์ รวมถึงการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยใช้สารอินทรีย์ และงานป่าไม้ ได้จัดทำโครงการ ตัวชี้วัดด้านการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่งและด้านพัฒนาป่าไม้ เพื่อศึกษาการเจริญเติบโต ของต้นไม้ ความหนาแน่นของพันธุ์ไม้ป่าชายเลน ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ไม้ป่าชายเลน และ ปริมาณธาตุอาหารที่ผลิตได้จากเศษไม้ ใบไม้ในบริเวณป่าชายเลนอ่าวคุ้งกระเบนและป่าชายหาด

การพัฒนาป่าชายเลนในพื้นที่ให้มีความอุดมสมบูรณ์

๒. การบริการถ่ายทอดเทคโนโลยีและศึกษาดูงานการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกร ดังนี้

๒.๑ โครงการช่วยเหลือและฟื้นฟูอาชีพเลี้ยงสัตว์น้ำแก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ และพื้นที่ใกล้เคียง ให้สามารถมีวิธีการเลี้ยงสัตว์น้ำที่ถูกต้องและสร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีพในปัจจุบัน โดยมีเกษตรกรเข้าอบรม จำนวน ๒๐ ราย และสนับสนุนพันธุ์ปูทะเล ๑,๐๓๗ ตัว ผลการติดตามผลการเลี้ยงปูทะเลครบ ๖๐ วัน น้ำหนักเฉลี่ย ๔๖.๓๓ กรัม ความยาวเฉลี่ย ๔.๖๔ เซนติเมตร ความกว้างเฉลี่ย ๔.๗๕ เซนติเมตร

โครงการช่วยเหลือและฟื้นฟูอาชีพเลี้ยงสัตว์น้ำแก่เกษตรกร

๒.๒ โครงการอบรม หลักสูตรการใช้จุลินทรีย์เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยมีเกษตรกรเข้าอบรม จำนวน ๔๐ ราย เพื่อให้เกษตรกรที่ผ่านการอบรม สามารถนำความรู้เรื่องการ ใช้จุลินทรีย์ไปปรับใช้ในบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

โครงการอบรม หลักสูตร “การใช้จุลินทรีย์เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ”

๒.๓ โครงการสาธิตการเลี้ยงกุ้งทะเลพัฒนาแบบยั่งยืน ได้ปล่อยกุ้งขาวพันธุ์แวนนาไม จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ ตัว ขณะนี้อยู่ระหว่างการเลี้ยงเพื่อเป็นแหล่งให้บริการศึกษาเรียนรู้ของเกษตรกรและบุคคลทั่วไปที่สนใจให้เข้าใจขั้นตอนวิธีปฏิบัติ และการผลิตที่ถูกต้องตามระบบ มาตรฐาน CoC/GAP ในการเลี้ยงกุ้งทะเล

โครงการสาธิตการเลี้ยงกุ้งทะเลพัฒนาแบบยั่งยืน

๒.๔ โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการเพาะเลี้ยงสาหร่ายทะเล และการแปรรูป เป็นอาหารเพื่อสุขภาพ และผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง โดยมีเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย เข้าอบรมดังนี้

๑) การเพาะเลี้ยงสาหร่ายทะเล และแปรรูปสาหร่ายพวงองุ่นเป็น เครื่องสำอางโดยใช้สารสกัดจากสาหร่ายพวงองุ่น จำนวน ๓ ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ เซรั่มบำรุงผิวหน้า จากสารสกัดสาหร่ายพวงองุ่น สบู่จากสารสกัดสาหร่ายพวงองุ่น และโลชั่นบำรุงผิวจากสารสกัด สาหร่ายพวงองุ่น

๒) การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ จำนวน ๓ ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กัมมีสาหร่ายผักกาดทะเลผสมวิตามินซีและคอลลาเจน ผลิตภัณฑ์เจลลี่จากสารสกัด Fiber จากสาหร่ายผักกาดทะเล และเมอแรงผสมโพรตีนไฮโดรไลเซทจากสาหร่ายผักกาดทะเล

ฝึกอบรมการเพาะเลี้ยงสาหร่ายทะเล และการแปรรูปเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ และผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง

๒.๕ โครงการส่งเสริมการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในการควบคุมโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา โดยมีเกษตรกรเข้าอบรม จำนวน ๒๐ ราย เกษตรกรที่ผ่านการอบรมสามารถผลิตขยายและใช้เชื้อสดไตรโคเดอร์มาได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมถึงการผลิตขยายเชื้อสดไตรโคเดอร์มาเพื่อให้บริการเกษตรกร โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) จำนวน ๕๓๙ ฤกษ์ (๑๓๕ กิโลกรัม)

การอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกร

๓. งานขยายผลการพัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำชายฝั่ง และฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลน ป่าบก และทรัพยากรประมง ผ่านการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ เพิ่มทรัพยากรสัตว์น้ำชายฝั่งเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ โดยผลิตสัตว์น้ำชายฝั่งเพื่อปล่อยในวันสำคัญต่าง ๆ จำนวน ๙,๐๐๓,๐๐๐ ตัว ประกอบด้วย กุ้งทะเล ๘,๗๐๘,๐๐๐ ตัว หอยทะเล ๑๔๕,๐๐๐ ตัว ปลากระพงขาว ๖๐,๐๐๐ ตัว ปลาอังก ๖๐,๐๐๐ ตัว ปูม้า ๓๐,๐๐๐ ตัว

การผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในวันสำคัญ

๓.๒ ส่งเสริมการทำธนาคารปูเพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรปูม้าและปูทะเล ในเขตป่าชายเลนพื้นที่ภาคตะวันออก ได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงาน และเพิ่มศักยภาพ ให้ชุมชนประมงในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด เพื่อให้มีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการทรัพยากรปูม้าและปูทะเลในท้องถิ่นของตนเอง โดยการจัดตั้งธนาคารปูและ ธนาคารสัตว์น้ำในพื้นที่ภาคตะวันออก จำนวน ๑๕ กลุ่ม

ติดตามผลการส่งเสริมการทำธนาคารปูเพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรปูม้าและปูทะเล

๓.๓ การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ป่าชายเลน และหญ้าทะเลในอ่าวคุ้งกระเบน โดยส่งเสริมและสนับสนุนการเพาะชำกล้าไม้ป่าชายเลน ไม้ยืนต้น และไม้ประดับ เพื่อส่งเสริม การปลูกต้นไม้ ซึ่งจะแจกจ่ายกล้าไม้ให้กับประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ ทั้งไม้ป่าชายเลน ไม้ป่าบก กล้าไม้ยืนต้นและไม้ประดับ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ กล้า โดยแบ่งเป็น กล้าไม้ป่าชายเลน จำนวน ๓๐,๐๐๐ กล้า กล้าไม้ยืนต้น ไม้ประดับและพืชสมุนไพร อาทิ ตะเคียนทอง ยางนา พะยูง ราชพฤกษ์ มะฮอกกานี แคนา จิกทะเล สารภีทะเล ไทร ทองอุไร บานบุรี เข็ม มะขาม แต้ว เสม็ด แดง ชลู่ สะเดา ชีเหล็ก มะรุ้ม เพกา และอื่น ๆ จำนวน ๗๐,๐๐๐ กล้า

การเพาะชำกล้าไม้ป่าชายเลน ไม้ยืนต้น และไม้ประดับ เพื่อส่งเสริมการปลูกต้นไม้

๔. การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

๔.๑ เพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานของหน่วยสาธิตการเลี้ยงสัตว์น้ำภายในอ่าวคุ้งกระเบน โดยสาธิตรูปแบบการทำฟาร์มทะเล ได้แก่ การเลี้ยงปลาเศรษฐกิจหลากหลายสายพันธุ์ในกระชัง การจัดทำแหล่งพ่อแม่พันธุ์หอยนางรมปากจีบซึ่งเป็นหอยนางรมพันธุ์พื้นเมือง การสร้างแหล่งพ่อแม่พันธุ์หอยตะโกรมแบบหลัก การบริหารจัดการทรัพยากรปูม้าในรูปแบบของธนาคารปู การสร้างบ้านปลา ตลอดจนให้บริการวิชาการด้านการทำประมงและชีววิทยาสัตว์น้ำ ในลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงพัฒนาที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลินแก่คณะผู้มาศึกษาดูงาน ปัจจุบันหน่วยสาธิตการเลี้ยงสัตว์น้ำฯ ได้รับความสนใจจากหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนประชาชนทั่วไปที่สนใจอาชีพด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีผู้เข้าเยี่ยมชม จำนวน ๘๐,๙๖๔ คน

หน่วยสาธิตการเลี้ยงสัตว์น้ำ (กระชังปลา)

๔.๒ เพิ่มศักยภาพหน่วยสาธิตการเพาะเลี้ยงและแปรรูปสาหร่ายทะเลครบวงจร ซึ่งสาหร่ายทะเลเป็นพืชที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงโดยเฉพาะโปรตีน และไฟเบอร์ หน่วยสาธิตฯ มีผู้เข้าเยี่ยมชม ๑,๐๗๑ คน ได้ขยายผลไปยังโรงเรียน เกษตรกรในพื้นที่ และผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๖ กลุ่ม โดยสาธิตรูปแบบการเพาะเลี้ยงสาหร่ายทะเล ทั้งหมด ๒ ระบบ คือ การเลี้ยงแบบ Aquaponic และการเลี้ยงแบบเติมอาหารในถังไฟเบอร์กลาส จากการเรียนรู้สามารถพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ของคนในชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง มีผลิตภัณฑ์ของศูนย์ศึกษาฯ และเครือข่าย เช่น สาหร่ายผักกาดทะเลอบแห้ง น้ำสาหร่ายผักกาดทะเล ขนมจีบ ปอเปี๊ยะ/ถุงทอง เส้นบะหมี่สาหร่ายผักกาดทะเล น้ำพริก หมี่กรอบ ข้าวเกรียบ ฯลฯ ซึ่งได้จัดจำหน่ายที่อาคารสิริพัฒน์ภัณฑ์ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ ร้าน Fisherman Shop ของกรมประมง และการจัดนิทรรศการร้านค้าตลอดทั้งปี

หน่วยสาธิตการเพาะเลี้ยงและแปรรูปสาหร่ายทะเลครบวงจร

๔.๓ การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เยาวชนโรงเรียนบริเวณโดยรอบพื้นที่ศูนย์ศึกษาฯ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน รวม ๒๓ แห่ง โดยการส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตและวัสดุการเกษตร เช่น เมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ พันธุ์ปลา ก้อนเชื้อเห็ด รวมถึงสนับสนุนกิจกรรมการแปรรูป/ถนอมอาหาร เช่น การทำ ข้าวเกรียบเห็ด การทำเห็ดสามรส การทำผักกาดดอง การเพาะถั่วงอก การผลิตน้ำหมัก เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนได้มีอาหารกลางวันที่มีคุณภาพได้รับสารอาหารที่เพียงพอและถูกหลักโภชนาการ

เยาวชนโรงเรียนรอบศูนย์ศึกษาฯ ที่เข้าร่วมโครงการ

ประโยชน์ที่ได้รับ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้สนองพระราชดำริ ในการเป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎร นับตั้งแต่ก่อตั้งในปี ๒๕๒๔ โดยทำการศึกษาวิจัยหารูปแบบการจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเล และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่ให้กลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป ควบคู่กับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแนวพระราชดำริ โดยเฉพาะในเรื่องการเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย ความรู้เรื่องเทคนิควิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และการปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า และเกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลคลองขุด อำเภอกำแพงใหม่ จังหวัดจันทบุรี
มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุดที่ L๗๐๑๘ ระวัง ๕๓๓๔ II

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณรอบวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อปี ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร ทรงทราบว่า สภาพภูมิประเทศ บริเวณรอบวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เสื่อมโทรม ป่าไม้ถูกตัดทำลาย และสภาพของหน้าดินถูกทำลายเนื่องจากการปลูกพืชไร่ อีกทั้ง สภาพพื้นที่บริเวณรอบวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารมีสภาพแห้งแล้ง ราษฎรขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค และอาศัยเพียงน้ำฝนสำหรับการเพาะปลูก จึงได้มีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณรอบวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สามารถสรุปพระราชดำริได้ ดังนี้

วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร และมีพระราชดำริ สรุปความว่า ให้มีการพัฒนาที่ดินบริเวณติดต่อกับวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร เพื่อเป็นแหล่งพัฒนาการเกษตร ประกอบด้วย แหล่งน้ำ วนอุทยาน เพื่อการรักษาป่าไม้ สัตว์ป่า และราษฎรในพื้นที่สามารถประกอบอาชีพทางการเกษตรได้ดีขึ้น

และเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริ สรุปความว่า ให้พิจารณาก่อสร้างอ่างเก็บน้ำบริเวณคลองบ้านอำเภอบางละมุง เพื่อประโยชน์ในการกสิกรรมของราษฎรในพื้นที่ และสนับสนุนกิจกรรมทางศาสนาของวัดญาณสังวรารามฯ พร้อมทั้งส่งเสริมด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในบริเวณพื้นที่โครงการให้เป็นวนอุทยานรักษาป่าและสัตว์ป่า

ผลการดำเนินงาน

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณรอบวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้น้อมนำ **หลักบวร คือ บ้าน วัด โรงเรียน** ซึ่งเป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการฯ ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ได้ดำเนินงานด้านการพัฒนาการเกษตรและส่งเสริมอาชีพ ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งด้านการสาธารณสุขและผู้สูงอายุ เพื่อให้ราษฎรในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

● **ด้านการพัฒนาการเกษตรและส่งเสริมอาชีพ**

งานวิชาการเกษตร ดำเนินงานด้านการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มศักยภาพงานวิชาการเกษตรให้เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรต่าง ๆ เช่น จัดทำแปลงทดสอบการปลูกทุเรียนในพื้นที่ดินทราย แปลงไม้ดอกไม้ประดับเสริมรายได้ แปลงผักปลอดสารพิษ แปลงหม่อนทานผลสด แปลงไม้ผลในกระถาง รวมทั้ง การถ่ายทอดองค์ความรู้ เรื่องการผลิตปุ๋ยหมักเติมอากาศ ด้วยการสาธิตและผลิตปุ๋ยหมักเติมอากาศ โดยได้แจกจ่ายให้แก่ประชาชนที่อยู่โดยรอบโครงการฯ และพื้นที่ใกล้เคียง รวมทั้งสนับสนุนให้แก่หน่วยงานในโครงการฯ เพื่อลดต้นทุนทางการเกษตรและลดการใช้ปุ๋ยเคมีในพื้นที่ นอกจากนี้ ได้จัดซื้อเครื่องเย็บกระสอบแบบมือถือสำหรับเย็บกระสอบปุ๋ยหมัก เพื่อสะดวกต่อการจัดเก็บรักษาและแจกจ่าย ทั้งนี้ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีเกษตรกรและประชาชนเข้าศึกษาดูงาน จำนวน ๙๑๕ คน

แปลงผักปลอดสารพิษ

แปลงไม้ผลในกระถาง (ส้มจี๊ด)

โรงต้นแบบปุ๋ยหมักเติมอากาศ

ปุ๋ยหมักเติมอากาศสำหรับแจกจ่าย

โครงการอนุรักษ์ดินและน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการส่งเสริม/สาธิตการทำและการใช้น้ำหมักชีวภาพจากสารเร่งซูเปอร์ พด.๒ และสารเร่งซูเปอร์ พด.๗ จำนวน ๑๒,๐๐๐ ลิตร รวมทั้งส่งเสริม/สาธิตการทำและการใช้ปุ๋ยหมักจากสารเร่งซูเปอร์ พด.๑ จำนวน ๖๐ ตัน ให้แก่เกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำของโครงการอ่างเก็บน้ำมาบพิททอง จำนวน ๓๐ คน เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรับปรุงบำรุงดินที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สามารถลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงได้ และเป็นการลดต้นทุนในการผลิตให้แก่เกษตรกร

สาธิตการทำและการใช้น้ำหมักชีวภาพจาก
สารเร่งซูปเปอร์ พด.๒ / สารเร่งซูปเปอร์ พด.๗

สาธิตการทำและการใช้ปุ๋ยหมักจาก
สารเร่งซูปเปอร์ พด.๑

ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรวมวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการจัดฝึกอบรมและสาธิตด้านการเกษตร เพื่อให้ราษฎร
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำเกษตรได้อย่างถูกวิธี รวมทั้งการฝึกอบรมเพื่อเป็นอาชีพเสริม
ในการเพิ่มรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ได้ดำเนินการ
จัดหลักสูตรฝึกอบรมต่าง ๆ ดังนี้

หลักสูตร	ผู้เข้าฝึกอบรม
๑. โครงการอบรมเกษตรธรรมชาติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๘๐ คน
๒. โครงการฝึกอบรมการคัดเลือกและพัฒนาเมล็ดพันธุ์เกษตรธรรมชาติ	๔๐ คน
๓. โครงการฝึกอบรมการเพาะเลี้ยงเห็ดเบื้องต้น	๓๕ คน
๔. โครงการอบรมการปลูกสมุนไพรไทยและการแปรรูป	๒๕ คน
๕. โครงการทำขนมไทยเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	๒๖ คน

โครงการอบรมเกษตรธรรมชาติ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการฝึกอบรมการคัดเลือกและพัฒนา
เมล็ดพันธุ์เกษตรธรรมชาติ

โครงการฝึกอบรมการเพาะเลี้ยงเห็ดเบื้องต้น

โครงการทำขนมไทย
เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการปรับปรุงห้องประชุมบัวสวรรค์ ห้องประชุมประชา เตรีตัน และห้องน้ำ จำนวน ๒ แห่ง ให้มีความพร้อมรองรับคณะที่เข้ามาเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน รวมทั้งการจัดพิมพ์เอกสารเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ และประชาสัมพันธ์โครงการฯ โดยปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีคณะและประชาชนผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมศึกษาดูงาน จำนวน ๑,๐๑๙ คน

ปรับปรุงห้องประชุมประชา เตรีตัน และห้องน้ำ

• ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาชีโอน ดำเนินการจัดทำซุ้มทางเข้าเส้นทางศึกษาธรรมชาติพร้อมป้ายแสดงเส้นทาง และป้ายสื่อความหมายภายในเส้นทางศึกษาธรรมชาติ เพื่อให้การบริการด้านข้อมูลและสื่อความหมายที่ให้ความรู้และน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ โดยประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งจัดทำป้ายบอกเส้นทางและป้ายแจ้งเตือนความปลอดภัยในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาชีโอน นอกจากนี้ ดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรมหลักสูตรค่ายเยาวชน “พิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต” ให้แก่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา รวมทั้งครู/อาจารย์ จากโรงเรียนบริเวณรอบพื้นที่โครงการฯ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง รวม ๖ รุ่น จำนวน ๓๙๐ คน เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งนี้ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีประชาชนทั่วไปเข้ามาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น

การจัดกิจกรรมปลูกป่า สร้างโปงเทียมเสริมแร่ธาตุ สร้างฝายชะลอน้ำคืนความชุ่มชื้นแก่ผืนป่า ให้การสนับสนุนงานวิจัยด้านสัตว์ป่า และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำนวนทั้งสิ้น ๓,๓๕๒ คน

ป้ายสื่อความหมายภายในเส้นทางศึกษาธรรมชาติ

ค่ายเยาวชน “พิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต”

สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าบางละมุง ดำเนินงานด้านการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า งานเพาะพันธุ์และปล่อยสัตว์ป่าคืนสู่ธรรมชาติ และดูแลสุขภาพสัตว์ป่าที่พลัดหลงก่อนปล่อยกลับคืนสู่ธรรมชาติ ปัจจุบันมีสัตว์ป่าในความรับผิดชอบของสถานีฯ จำนวน ๔๙๔ ตัว ได้แก่ หมีควาย หมีหมา และสัตว์ปีก เช่น ไก่ฟ้าพญาลอ ไก่ฟ้าหลังขาว และไก่ฟ้าหลังขาวจันทบูร โดยปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ได้ดำเนินการจัดซื้ออาหารสัตว์ป่า (ผลไม้) และเวชภัณฑ์ (ยา วัสดุหรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการรักษา) สำหรับการเลี้ยงและดูแลรักษาสัตว์ป่า เพื่อให้อัตราการสูญเสียของชีวิตสัตว์ลดจำนวนลง นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งศึกษาและเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่าให้แก่ประชาชนทั่วไป โดยปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีประชาชนเข้าเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน จำนวนทั้งสิ้น ๓,๘๘๕ คน

อาหารสัตว์ป่าและเวชภัณฑ์ สำหรับการเลี้ยงและดูแลรักษาสัตว์ป่า

โครงการปาสิริเจริญวรรษอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการจัดหาครุภัณฑ์ประจำสำนักงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนที่เข้ามาในโครงการฯ และดำเนินโครงการจัดทำแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินโครงการปาสิริเจริญวรรษอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เนื่องจากมีการปรับลดพื้นที่ของโครงการฯ ที่ได้รับอนุญาตจากกองทัพเรือ จากเดิมจำนวน ๑,๘๗๓ ไร่ คงเหลือพื้นที่เพื่อดำเนินโครงการฯ จำนวน ๑,๖๗๗ ไร่ ๕๕.๗๗ ตารางวา โดยโครงการปาสิริเจริญวรรษฯ ร่วมกับกองทัพเรือ กรมที่ดิน และกองอสังหาริมทรัพย์ ดำเนินการ

สำรวจเพื่อรังวัดพื้นที่ พร้อมจัดทำหลักเขตและป้ายชื่อโครงการฯ เพื่อแสดงแนวเขตพื้นที่ของโครงการป่าสิริเจริญวรราชฯ ทั้งนี้ เพื่อให้การดูแลรักษาพื้นที่และใช้ประโยชน์ที่ดินโครงการป่าสิริเจริญวรราชฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีผลคุ้มครองพื้นที่ตามกฎหมาย รวมทั้งลดการบุกรุกเข้าพื้นที่ป่า นอกจากนี้ ได้จัดโครงการค่ายเยาวชนอาสาสมัครป่าสิริเจริญวรราชฯ ให้แก่โรงเรียนในเครือข่ายระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวม ๑๐ รุ่น จำนวน ๘๐๐ คน เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่เยาวชน และเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณรอบพื้นที่โครงการป่าสิริเจริญวรราชฯ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดใกล้เคียง โดยปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีประชาชนเข้าเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน จำนวนทั้งสิ้น ๗,๓๔๕ คน

จัดทำหลักเขตและป้ายชื่อโครงการฯ

ค่ายเยาวชนอาสาสมัครป่าสิริเจริญวรราชฯ

● **ด้านการสาธารณสุขและผู้สูงอายุ**

โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี ปัจจุบันสังคมไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ประกอบกับผู้สูงอายุเป็นกลุ่มเสี่ยงด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งกระทบต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้น โรงพยาบาลฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนา และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุ จึงได้จัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะ ไปประยุกต์ใช้ในการดูแลสุขภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสมและสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยได้จัดฝึกอบรมด้านเวชศาสตร์ผู้สูงอายุในหลักสูตรต่าง ๆ ดังนี้

๑) **โครงการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมและฟื้นฟูสภาพสำหรับผู้สูงอายุโรคเรื้อรังในชุมชนพื้นที่โดยรอบวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** ดำเนินการฝึกอบรมให้แก่ ผู้สูงอายุโรคเรื้อรัง ผู้ดูแลผู้สูงอายุ อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ อาสาสมัครสาธารณสุข และประชาชนที่ให้การดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่โครงการฯ จำนวน ๔๖ คน โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของโรคเรื้อรังในผู้สูงอายุและแนวทางการดูแลรักษา ผลกระทบและอันตรายจากภาวะแทรกซ้อนของโรคเรื้อรังในผู้สูงอายุ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติทักษะการส่งเสริมและฟื้นฟูสภาพในผู้สูงอายุโรคเรื้อรัง ได้แก่ การออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุโรคเรื้อรัง เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคอ้วน และภาวะน้ำหนักเกิน การออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมอง/อัมพาตครึ่งซีก การฝึกบริหารกล้ามเนื้อ

ปาก ลื่น และขากรรไกรในผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมอง การออกกำลังกายเพื่อป้องกันข้อเข่าเสื่อมและฝึกการทรงตัวในผู้สูงอายุ ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับความรู้และทักษะที่สามารถนำกลับไปปฏิบัติและดูแล เพื่อส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพของผู้สูงอายุโรคเรื้อรังได้อย่างถูกต้อง

โครงการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุโรคเรื้อรังในชุมชนฯ

๒) โครงการอาหารเพื่อสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนพื้นที่โดยรอบวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการฝึกอบรมให้แก่ ผู้สูงอายุ อาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุ และอาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน ๖๕ คน โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับ “โภชนาการสำหรับผู้สูงอายุและหลักโภชนาบำบัด” และ “โภชนาการชะลอวัย อาหารฟังก์ชันและผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร” พร้อมฝึกปฏิบัติในฐานเรียนรู้เกี่ยวกับโภชนาการ เช่น การทำเมนูสุขภาพ (น้ำเต้าหู้) การอ่านฉลากโภชนาการ การเลือกอาหารลดหวาน มัน เค็ม รวมทั้งคำนวณพลังงานอาหารและการตรวจวัดปริมาณอาหารที่เหมาะสม ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

โครงการอาหารเพื่อสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนพื้นที่โดยรอบฯ

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. เป็นแหล่งฝึกอบรมเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร รวมทั้งแหล่งฝึกอบรมเพื่อเป็นอาชีพเสริม ให้แก่ ราษฎรในพื้นที่ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง ตำบลนาจอมเทียน และตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำนวน ๒๓๖ ราย สามารถประกอบอาชีพการเกษตรได้ถูกหลักวิชาการและปลอดภัย และเสริมสร้างรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชน

๒. พื้นที่ป่าไม้บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาชีโอน และโครงการป่าสิริเจริญวรรษ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูกลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ รวมทั้งเป็นแหล่งสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ หมีควาย ละอง ละมั่งพันธุ์ไทย ไก่ฟ้าพญาลอ และเหยี่ยวแดง เป็นต้น นอกจากนี้ เป็นแหล่งอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้แก่เยาวชน จำนวน ๑,๑๙๐ ราย เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกให้แก่เยาวชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

๓. กลุ่มผู้สูงอายุ อาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุ และอาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน ๑๑๑ ราย ได้รับองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดูแลรักษาสุขภาพที่เหมาะสม ตามวัย ส่งผลให้มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดูแลสุขภาพของผู้สูงในชุมชนต่อไป

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณรอบ
วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณรอบวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับชุดที่ L ๗๐๑๘ ระวัง ๕๑๓๔ ।

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๖ สรุปความว่า ให้พัฒนาพื้นที่เป็น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาด้านการเกษตรกรรม โดยเน้นการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าไม่ให้กลับมา อุดมสมบูรณ์ดังเดิม สามารถทำการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการปลูกป่า จัดหาแหล่งน้ำ สนับสนุนการปลูกป่าและการเพาะปลูกพืช จัดระเบียบให้ราษฎรในพื้นที่โครงการให้เข้าอยู่อาศัย และทำกินอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและสอดคล้องกับธรรมชาติ ให้ราษฎรเข้าร่วมดูแลรักษา ตลอดจนได้อาศัยผลผลิตจากป่าและเพาะปลูกพืชต่าง ๆ โดยไม่ต้องเข้าไปบุกรุกทำลายป่าไม้อีกต่อไป

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรและทรงติดตามผลการดำเนินงาน จำนวน ๑๑ ครั้ง ซึ่งในแต่ละครั้งได้พระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำ รวมถึงเครือข่ายอ่างเก็บน้ำ (อ่างพวง) การฟื้นฟูสภาพป่าไม้โดยใช้ระบบป่าเปียกและภูเขาป่า การปลูก ไม้โตเร็วเพื่อใช้ในการเผาถ่าน การปรับปรุงดินเสื่อมสภาพ การทำเกษตรในรูปแบบทฤษฎีใหม่ การทดลองปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ พื้นฟู และป้องกันการพังทลายของดิน การขยายพันธุ์พืช ลูกผสมสองชั้นในพืชผักรับประทานผล การอนุรักษ์และขยายพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ การพัฒนาพลังงานทดแทน และการพัฒนาอาชีพ เป็นต้น

เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๔ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริ ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการเพาะขยายพันธุ์พืชเพื่อแจกจ่ายราษฎร

เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงนำข้าราชการและนักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ทักษณศึกษา ณ พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัด เพชรบุรี ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ ได้จัดนิทรรศการเรื่องการใช้ประโยชน์หญ้าแฝก ในการปรับปรุงและพัฒนาดินที่แข็งเป็นดานเพื่อการเพาะปลูก พร้อมสาธิตการกะเทาะดินดาน และนิทรรศการเรื่องการขยายพันธุ์พืชโดยใช้วิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อในไม้สำคัญ ได้แก่ ไม้เศรษฐกิจในท้องถิ่น (สับปะรดพันธุ์เพชรบุรี ๒) และไม้เศรษฐกิจราคาแพง ซึ่งเป็นที่นิยมมาก และมีพระราชกระแสรับสั่งว่า “ดี เขานิยมอะไรกัน เราก็เอามาปลูก”

ผลการดำเนินงาน

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการสนองพระราชดำริ โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาร่วมสนองพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรดินและป่าไม้ การเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสัตว์ป่า ให้กลับมามีความอุดมสมบูรณ์ รวมถึงการนำผลสำเร็จจากแนวทางการพัฒนาตามแนวพระราชดำริไปเผยแพร่ขยายผลสู่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น เกษตรกร เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีอาชีพ มีรายได้ และมีความสุขอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ด้านการศึกษา ทดลอง วิจัย และพัฒนา

๑.๑ โครงการศึกษาทดลองการใช้หญ้าแฝกปรับปรุงดินที่แข็งเป็นดาน

ดำเนินการเพาะชำหญ้าแฝก จำนวน ๕๐,๐๐๐ กกล้า เพื่อใช้ในการปลูกซ่อมและเสริมในพื้นที่งานศึกษาพัฒนาป่าไม้และภายในศูนย์ฯ ได้แก่ แปลงดินที่แข็งเป็นดานแปลงที่ ๑ (ท้ายอ่างเก็บน้ำห้วยทราย) แปลงดินที่แข็งเป็นดานแปลงที่ ๓ (ดินดาน ๓T๒) แปลงสาธิตสำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.) แปลงดินที่แข็งเป็นดานแปลงที่ ๔ (ด้านทิศใต้เขาบ่อชิง) แปลงดินที่แข็งเป็นดานแปลงที่ ๕ (แปลงเปิดใหม่) บริเวณทิศตะวันออกของเขาทอง แปลงดินที่แข็งเป็นดานแปลงที่ ๖ (แปลงเปิดใหม่) บริเวณทิศตะวันตกของเขาทอง แปลงจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา แปลงจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา ดำเนินการซ่อมฐานตุ๊กกระจกที่ใช้ศึกษาทดลองการหยั่งรากของหญ้าแฝก ซ่อมตุ๊กกระจกความสูง ๓ เมตร แล้วใส่ดินที่แข็งเป็นดานประเภทที่ ๑ ๒ ๓ ๔ และดินดี ปลูกหญ้าแฝกเพื่อทดสอบการหยั่งรากของหญ้าแฝกในดินที่แข็งเป็นดาน จำนวน ๕ ตู และเปลี่ยนป้ายสื่อความหมาย สำหรับคณะศึกษาดูงานภายในแปลง

การเพาะชำหญ้าแฝก

การปลูกซ่อมและเสริมหญ้าแฝกในพื้นที่

๑.๒ โครงการพัฒนาป่าไม้

ดำเนินงานตามกิจกรรมเพาะชำกล้าไม้มีค่า โดยเฉพาะชำกล้าไม้ที่มีค่าทางเศรษฐกิจ และกล้าไม้ทั่วไป เพื่อแจกจ่ายแก่ราษฎร หมู่บ้าน ชุมชน โรงเรียน หน่วยงานราชการ เอกชนในพื้นที่และรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ จำนวน ๔๐,๐๐๐ กล้า ๒๗ ชนิด เช่น แดง มะค่าโมง ประดู่ป่า สัก มะค่าแต้ หว้า พะยูง เสลา ชี้เหล็กบ้าน ทองอุไร และตีนเป็ด เป็นต้น

๑.๓ โครงการศึกษาทดลองด้านพืชเพื่อส่งเสริมอาชีพ

ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การจัดทำแปลงปลูกพืชไว้สำหรับขยายพันธุ์ จำนวน ๓ แปลง ปลูกมะรุมนอินเดีย มะกรูด และอ้อยคั้นน้ำ การปลูกผักสวนครัวกางมุ้ง ๑ โรงเรือน ปลูกไม้ผล ๓ ชนิด ได้แก่ แก้วมังกรพันธุ์เวียดนามและไต้หวัน จำนวน ๖๖ ต้น หม่อนพันธุ์เชียงใหม่ จำนวน ๖๐ ต้น และขุ่นพันธุ์ทองประเสริฐ จำนวน ๒๗ ต้น แปลงเกษตรผสมผสานด้านหน้า พืชไร่ พืชผัก ไม้ผล พื้นที่ ๒ ไร่ จำนวน ๙ ชนิด การปลูกพืชไร่และพืชผัก หมุนเวียนเพื่อสนองพระราชดำริ ช่วยเหลือภัยพิบัติ และบริการวิชาการ จำนวน ๒๓ ชนิด การทดสอบการปลูกขยายพันธุ์ผักหวานป่า ๑๑ ต้น การปลูกพืชจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อโดยใช้ สับปะรดพันธุ์ กวก. เพชรบุรี ๑ และกล้วยน้ำว้าสุโขทัย ๑ รวมจำนวน ๒,๐๒๐ ต้น การผลิต และขยายพันธุ์พืช จำนวน ๒๓ ชนิด (เมล็ดพันธุ์ ท่อนพันธุ์ ต้นพันธุ์ และกิ่งพันธุ์) งานเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ (ไม้ต่าง พืชสมุนไพร ไม้หายาก และพืชเศรษฐกิจ เช่น พิโลเดนดรอนเซอร์เรต แก้วสารพัดนึกต่าง กล้วยหอมญี่ปุ่นโอกินาวา และสับปะรดเพชรบุรีฉีกตา เป็นต้น) งานรวบรวมพันธุ์พืชที่เหมาะสม และเป็นความต้องการของประชาชน (๑๒ ชนิด) แปลงสาธิต/ต้นแบบระบบเกษตรผสมผสาน ด้วยระบบชลประทาน ๒.๕๘ ไร่ ระบบน้ำฝน ๒.๗๗ ไร่ และแปลงต้นแบบการผลิตมะนาวแป้น รำไพนอกฤดูในวงบ่อซีเมนต์ ๑ ไร่ การแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ ท่อนพันธุ์ และต้นกล้าพันธุ์ให้แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป จำนวน ๑,๘๘๒ ราย ส่วนราชการและหน่วยงานทั่วไป จำนวน ๒๔ หน่วยงาน ๕๖ ครั้ง แบ่งเป็นการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์จำนวน ๒๓ ชนิด ท่อนพันธุ์และต้นกล้าพันธุ์พืช จำนวน ๑๗ ชนิด นอกจากนี้ได้ดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน ๒ หลักสูตร ได้แก่ การจัดการสวนทุเรียนอย่างมืออาชีพเชิงพาณิชย์ การจัดการโรครากเน่า โคนเน่าในทุเรียน รวมผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๘๐ คน โครงการทดลองปลูกอ้อยคั้นน้ำเปรียบเทียบพันธุ์และใช้ขยายพันธุ์ จำนวน ๔ สายพันธุ์ โครงการทดสอบพันธุ์ฝรั่งไส้แดงลูกผสมสายพันธุ์ใหม่เพื่อการบริโภคที่เหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งได้ดำเนินการปลูกแล้ว กำหนดระยะเวลาทดลอง ๓ ปี (๒๕๖๖-๒๕๖๘)

๑.๔ โครงการตัวชี้วัดด้านพัฒนาดิน

แปลงตัวชี้วัดด้านการพัฒนาดินมี ๑๒ แปลง ได้แก่ แปลง ปมท.๑ - ปมท. ๘ และ ปมท.๙/๑ - ปมท.๙/๔ จัดทำตัวชี้วัดด้านการพัฒนาดิน โดยเก็บตัวอย่างดินเพื่อวัดความชื้น จำนวน ๕๒ ครั้ง ๓,๗๔๔ ตัวอย่าง เก็บตะกอนดิน วัดการชะล้างพังทลาย ๑ ครั้ง ๔ แปลง เก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจค่าทางเคมีดิน ๑ ครั้ง ๗๒ ตัวอย่าง วัดความหนาชั้นดินบน ๑ ครั้ง ๓๖ จุด และเก็บความหนาแน่นดิน จำนวน ๑ ครั้ง ๗๒ ตัวอย่าง

๑.๕ โครงการตัวชี้วัดด้านพัฒนาป่าไม้

ดำเนินการสำรวจและคัดเลือกพื้นที่ป่า การวางแผนตัวอย่างถาวร และเก็บข้อมูลโดยสำรวจและหาแปลงตัวอย่างถาวรเดิม ขนาด ๔๐x๔๐ เมตร จำนวน ๑๒ แปลง ทำการแบ่งแปลงตัวอย่างถาวรแต่ละแปลง เป็นแปลงตัวอย่างถาวร ขนาด ๑๐x๑๐ เมตร ขนาด ๔x๔ เมตร และขนาด ๑x๑ เมตร ทำการเก็บข้อมูลต้นไม้ในแปลงตัวอย่างถาวร ขนาด ๑๐x๑๐ เมตร ขนาด ๔x๔ เมตร และขนาด ๑x๑ เมตร จำนวนอย่างละ ๑๙๒ แปลง จัดทำและติดตั้ง กระบะรองรับซากพืช ขนาด ๑x๑ เมตร จำนวน ๕ กระบะ ในแต่ละแปลงตัวอย่างถาวร จำนวน ๑๒ แปลง รวมจำนวน ๖๐ กระบะ ทำการเก็บข้อมูลการร่วงหล่นของเศษซากพืชในแต่ละเดือน วิเคราะห์ข้อมูลและผลการศึกษาทางด้านนิเวศวิทยาป่าไม้ด้วยชุดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ECOPACK

๑.๖ โครงการทดลองปลูกหญ้าแฝกเพื่อนำรามาใช้ประโยชน์ทางด้านการแพทย์

ดำเนินการปรับพื้นที่เพื่อทำแปลงศึกษาทดลอง เนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ รั้ววัดพื้นที่ทำแปลงปลูกหญ้าแฝก ทำประตูปิดเปิดบริเวณทางเข้าแปลงศึกษาทดลอง ทำรั้ว ลวดหนามป้องกันสัตว์เลื้อย ความยาวประมาณ ๓๐๐ เมตร วางระบบน้ำภายในแปลง เพาะชำกล้า หญ้าแฝกกลุ่มสายพันธุ์สุราษฎร์ธานี จำนวน ๘,๔๒๔ กล้า โดยทำการศึกษาทดลองปลูกหญ้าแฝก จำนวน ๒ แปลง และทดลองปลูกหญ้าแฝกในถุงดำ

ทดลองปลูกหญ้าแฝกแปลงที่ ๑

ทดลองปลูกหญ้าแฝกในถุงดำ

๒. ด้านการขยายผลการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้

๒.๑ โครงการขยายผลการฟื้นฟูดินเสื่อมคุณภาพ และปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ

ถ่ายทอดองค์ความรู้ และสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการทำปุ๋ยหมัก จำนวน ๕๐ ตัน น้ำหมักชีวภาพ ๓,๕๐๐ กิโลกรัม และการผลิตกล้าแฝกเปลือย รากเพื่อสนับสนุนให้แก่เกษตรกร ประชาชน โรงเรียน และหน่วยงาน จำนวน ๔๕๕,๐๐๐ กล้า พร้อมทั้งสนับสนุนให้แก่เกษตรกรศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๘ แห่ง สนับสนุนปัจจัย การผลิตให้แก่ผลงานและหน่วยงานภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ จำนวน ๙ แห่ง สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้โรงเรียน จำนวน ๑๓ แห่ง ปลูกแฝกในพื้นที่งานพัฒนาที่ดิน จำนวน

๑๐๐,๐๐๐ กิโลกรัม ปลูกแฝกในพื้นที่ใน ๕ ตำบลของจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ตำบลไร่ใหม่พัฒนา ตำบลสามพระยา ตำบลห้วยทรายเหนือ ตำบลห้วยลึก ตำบลท่าไม้รวก จำนวน ๑,๑๒๐,๐๐๐ กิโลกรัม ปรับปรุงและซ่อมแซมงานอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ ดำเนินการย้ายแปลงรวบรวมหญ้าแฝก ๒๘ แหล่งพันธุ์ มาอยู่ในบริเวณที่มองเห็นได้ง่ายตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานการส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกตามแนวพระราชดำริ

๒.๒ โครงการส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืน (งานส่งเสริมการเกษตรและงานขยายผลการเกษตรผสมผสาน)

ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้ส่งเสริมการทำเกษตรอย่างยั่งยืน และแปลงรวบรวมพันธุ์ไม้ผล ได้แก่ ขนุนพันธุ์ทองประเสริฐ มะม่วงแก้ว มะม่วงเบาใต้ มะม่วงโชคอนันต์ ในพื้นที่ ๒ ไร่ มะกรูด แก้วมังกร ส้มโอพันธุ์ทองดี พื้นที่ ๒ งาน มะม่วงแก้วขมิ้น พื้นที่ ๑ ไร่ ชมพู่เพชรสายรุ้งและชมพูทับทิมจันทร์ พื้นที่ ๓ งาน ฝรั่งกิมจู พื้นที่ ๑ งาน แปลงไม้ผลต่างถิ่น การขยายพันธุ์พืช ดำเนินการปักชำและเพาะเมล็ด เช่น ผักหวานบ้าน มัลเบอร์รี่ และพริกชี้ฟ้า เป็นต้น ทำการล้อมรั้ว ลวดหนามรอบแปลงงานส่งเสริมการเกษตร ด้านทิศตะวันออก ระยะทาง ๒๗๒ เมตรและทิศใต้ (ถนนจอมพล) ระยะทาง ๒๒๘ เมตร ปรับปรุงหลังคาอาคารสำนักงาน จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรต้นแบบ ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ฯ จำนวน ๒ ครั้ง และการถ่ายทอดความรู้ เรื่อง “การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชและโรคพืช” “การผลิตและการใช้จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง” และ “การผลิตและการใช้น้ำยาอเนกประสงค์จากผลผลิตการเกษตร” โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมครั้งละ ๑๕ คน จัดการอบรมเรื่อง “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การผลิตและการใช้ประโยชน์จากถ่านชีวภาพ” และ “การผลิตและการใช้สารควบคุมแมลงศัตรูพืช” ให้กับเกษตรกร จำนวน ๒ รุ่น รุ่นละ ๓๐ คน สนับสนุนปัจจัยการผลิตในการจัดทำแปลงเรียนรู้เพื่อพัฒนาเป็นแปลงต้นแบบให้กับเกษตรกร จำนวน ๑๐ ราย ๑๐ แปลง สนับสนุนต้นพันธุ์ไม้ผลชนิดต่าง ๆ และดำเนินการจัดซื้อปัจจัยการผลิตตามความต้องการของเกษตรกรต้นแบบ

๒.๓ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

สาธิตการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ แพะเนื้อ จำนวน ๓๐ ตัว ลูกแพะ จำนวน ๓๔ ตัว เป็ดและไก่พันธุ์ จำนวน ๑๐๐ ตัว ลูกเป็ดและลูกไก่ จำนวน ๒,๘๑๑ ตัว ไก่เขี้ยวห้วยทราย จำนวน ๑๐๐ ตัว รวมทั้งปรับปรุงแปลงพืชอาหารสัตว์ สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่เกษตรกร หน่วยงาน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และโรงเรียน แบ่งเป็น ไก่เขี้ยวห้วยทราย ๓๘ ราย จำนวน ๒,๐๓๓ ตัว ไก่ไข่ ๑๓ ราย จำนวน ๕๘๙ ตัว เป็ดเทศ ๔ ราย จำนวน ๒๗๗ ตัว แพะเนื้อ ๗ ราย จำนวน ๒๙ ตัว การจัดอบรมให้กับเกษตรกร “หลักสูตรการสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ภายใต้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” จำนวน ๔ รุ่น รุ่นละ ๑๐ ราย รวม ๔๐ ราย “หลักสูตรการผลิตอาหารไก่พื้นเมืองโดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ภายใต้โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครือข่ายการผลิตและการตลาดไก่พื้นเมือง” จำนวน ๑๐ ราย ดำเนินการให้

ความรู้และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงไก่ไข่และการใช้อาหารลดต้นทุนจากพืชอาหารสัตว์ พร้อมสนับสนุนพันธุ์ห่าน ห่านเนเปียร์ปากช่อง ๑ และถั่วพอลิเกรซ ให้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน ๖ แห่ง และสนับสนุนพันธุ์ไก่ไข่ ไก่เขียวห้วยทราย อาหารสัตว์ให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ในพื้นที่อำเภอชะอำ

๒.๔ โครงการส่งเสริมด้านประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ จำนวน ๓๐๓,๐๐๐ ตัว และปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ในแหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ ตัว พร้อมทั้งแจกจ่ายพันธุ์สัตว์น้ำให้แก่เกษตรกร จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ ตัว

ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ

ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ

๒.๕ โครงการส่งเสริมงานเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์กบ

สาธิตการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์กบนา ประกอบด้วย พ่อพันธุ์กบนา จำนวน ๒๒๒ ตัว แม่พันธุ์กบนา จำนวน ๒๓ ตัว ลูกอ๊อดกบนา จำนวน ๑ บ่อ ลูกกบนาขึ้นกระดาน จำนวน ๑๑ บ่อ รวมทั้งสนับสนุนลูกกบนาให้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านท่าวังหิน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนครสวรรค์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านป่าหมาก โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคีรีล้อม และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแพรง ตะคร้อ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนละ ๒๐๐ ตัว

๒.๖ โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พื้นที่ ๕ ไร่)

สาธิตการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ประกอบด้วย แปลงนาข้าว แต่เนื่องจากพื้นที่เป็นดินทรายไม่สามารถเก็บน้ำได้ จึงได้จัดทำแปลงสาธิตการทำนาในพื้นที่ขนาด ๔๓.๕๔ ตารางวา ปลูกข้าวพันธุ์ กข ๔๑ เก็บเกี่ยวได้ข้าวเปลือก ๔๐ กิโลกรัม สีเป็นข้าวสาร ๒๕ กิโลกรัม การสาธิตการปลูกพืชผักบนพื้นดิน การปลูกพืชผักบนกระบะยกพื้น การปลูกผักบุ้งรายวัน การปลูกพืชไร่หมุนเวียน (ข้าวโพดรับประทานฝักสด ถั่วฝักยาว และมันหวานญี่ปุ่น) การปลูกไม้ผลผสมผสาน (มะม่วง ส้มโอ และชมพู) การปลูกดอกดาวเรืองเสริมรายได้ การเลี้ยงไก่ไข่แบบกึ่งปล่อย (พันธุ์โรมัน) สาธิตการเลี้ยงปลาตุ๊กในบ่อซีเมนต์ การเลี้ยงกุ้งก้ามกรามในบ่อซีเมนต์

๒.๗ โครงการปลูกสร้างเสริมป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพป่า

ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ จำนวน ๔๐ ชนิด ๑๖๖,๙๘๒ ต้น ๓๒ กิ่งพันธุ์ เช่น ชี้เหล็ก มะค่าแต้ กระถินณรงค์ และมะฮอกกานี เป็นต้น ดูแลบำรุงรักษาแปลงปลูกมะละกอ แยกดำ จำนวน ๒๒๐ ต้น แปลงปลูกทุเรียน จำนวน ๕๐ ต้น แปลงปลูกมะกรูด ดำเนินการปลูก มะกรูดเสริมภายในพื้นที่ว่างภายในแปลงปลูกทุเรียน จำนวน ๖๗ ต้น แปลงปลูกพริกพาน จำนวน ๓๒ ต้น แปลงปลูกมะเขือเทศเซอร์รี่ จำนวน ๑๕๐ ต้น และแปลงปลูกกล้วยโอบินาว่า จำนวน ๖๕ ต้น

๒.๘ โครงการเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์และอนุรักษ์สัตว์ป่า

ดำเนินการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า จำแนกตามประเภท ประกอบด้วย สัตว์ปีก จำนวน ๒๓๑ ตัว สัตว์ป่าของกลาง ได้แก่ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม จำนวน ๗๐ ตัว สัตว์เลื้อยคลาน จำนวน ๒๙ ตัว สัตว์ป่าที่ไม่ทราบเจ้าของและมอบให้ทางราชการ (กรณีแก้ไขปัญหาสัตว์ป่า) แบ่งเป็น สัตว์ปีก จำนวน ๘๗ ตัว สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม จำนวน ๒๗๖ ตัว สัตว์เลื้อยคลาน จำนวน ๒๖ ตัว นอกจากนี้ ยังมีสัตว์ป่าที่เกิดสะสมทั้งหมด เป็นสัตว์ปีก จำนวน ๓๕ ตัว และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม จำนวน ๓๖ ตัว

เนื้อทราย

ไก่ฟ้าหลังเทาแข่งเทา

๒.๙ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ

ดำเนินการ ๔ กิจกรรมหลัก ได้แก่ ๑) กิจกรรมบำรุงรักษาแปลงปลูก รักษาพันธุกรรมพืชเขาเสวยกะปิ เนื้อที่ ๙๗ ไร่ โดยทำการปลูกเสริมป่าในบริเวณเขาเสวยกะปิ จำนวน ๗ ชนิด รวมจำนวน ๘๔๐ ต้น ได้แก่ แดง มะค่าโมง ประดู่ป่า สัก ตะเคียนทอง ยางนา และยมหิน อย่างละ ๑๔๐ ต้น ทำการเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตทางด้านความโตและความสูงของต้นไม้ชนิดต่าง ๆ ที่ปลูกในปี ๒๕๖๖ (อายุครบ ๑ ปี) และทำการเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตของต้นไม้ที่ปลูกไว้เดิม ตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ - ๒๕๖๑ ทำการเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตของต้นไม้ดั้งเดิม ในบริเวณพื้นที่เขาเสวยกะปิ ดูแลเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติและศึกษาพันธุ์ไม้เขาเสวยกะปิ ระยะทาง ๗๐๐ เมตร จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ (อพ.สธ.) และประชาสัมพันธ์ผลงาน จำนวน ๕ ป้าย ๒) กิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืช ทำการสำรวจพื้นที่ว่างแปลงตัวอย่างถาวรเดิม

ขนาด ๔๐x๔๐ เมตร จำนวน ๑๒ แปลง และทำการเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตทางด้านความโตและความสูงของต้นไม้ในแปลงตัวอย่างถาวร ขนาด ๑๐x๑๐ เมตร ขนาด ๔x๔ เมตร และขนาด ๑x๑ เมตร จำนวนอย่างละ ๑๙๒ แปลง ทำการติดตั้งกระบะรองรับซากพืช ขนาด ๑x๑ เมตร จำนวน ๔ กระบะ ในแต่ละแปลงตัวอย่างถาวร รวมจำนวน ๔๘ กระบะ และทำการเก็บข้อมูลการร่วงหล่นของเศษซากพืชในแต่ละเดือน การดูแลเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติและศึกษาพันธุ์ไม้เขาบ่อชิง ระยะทาง ๖๐๐ เมตร ด้วยการซ่อมบำรุง แผ้วถาง ปรับสภาพพื้นผิวทางให้ราบเรียบ พร้อมทั้งขยายความกว้างของเส้นทาง ๓) กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช ได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมและศึกษาดูงานแก่นักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๗ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๔๕ คน ณ โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) เขาเสวยกะปิ และ ๔) จัดทำแนวกันไฟรอบพื้นที่ปกปักพันธุ์กรรมพืช ได้แก่ บริเวณเขาทอง เขาบ่อชิง เขาเสวยกะปิ และบริเวณพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ ระยะทาง ๓๒ กิโลเมตร

๒.๑๐ โครงการสวนพฤกษศาสตร์พรรณไม้ม่วงเฉลิมพระเกียรติฯ

ดำเนินการขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับชนิดต่าง ๆ ที่มีสีม่วง มีพรรณไม้ทั้งสิ้นจำนวน ๘ ประเภท ได้แก่ พรรณไม้ล้มลุก จำนวน ๘ ชนิด พรรณไม้พุ่มเตี้ย จำนวน ๑๘ ชนิด พรรณไม้เลื้อย จำนวน ๑๘ ชนิด พรรณไม้ผล จำนวน ๗ ชนิด พรรณไม้น้ำ จำนวน ๑๑ ชนิด พรรณไม้ดอกไม้ประดับ จำนวน ๓๗ ชนิด และผักสวนครัว จำนวน ๑ ชนิด โดยมีเนื้อที่ประมาณ ๑๕ ไร่ รวมทั้งปลูกซ่อมงุ่นสายพันธุ์ Marroo ซึ่งมีการเจริญเติบโตปกติ และอยู่ในช่วงให้ผลผลิต พร้อมปลูกหญ้าแฝกในรูปแบบขวางทางลาดชัน เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

๒.๑๑ โครงการรวบรวมพันธุ์ไม้มงคลพระราชทานประจำจังหวัด ๗๗ จังหวัด

ดำเนินการดูแลบำรุงรักษาพรรณไม้ ขยายพันธุ์พันธุ์ไม้ประจำจังหวัด โดยวิธีการตอนกิ่งพันธุ์ไม้ภายในแปลงเพื่อใช้ปลูกซ่อมแซม อาทิ สารภีทะเล รวงผึ้ง และกระบาก เป็นต้น ปัจจุบันพันธุ์ไม้ประจำจังหวัดมีจำนวน ๗๖ ชนิด ๘๘๐ ต้น แต่ยังคงเหลือต้นไม้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดเลย และจังหวัดพังงา เนื่องจากยืนต้นตายจากภัยแล้ง

๒.๑๒ โครงการถ่านชีวภาพ

ดำเนินการดูแลรักษาแปลงงานสาธิตการเผาถ่านชีวภาพจากวัสดุเหลือทิ้ง เช่น เศษไม้ เปลือกผลไม้ และแกลบ เพื่อนำมาใช้เป็นวัสดุปรับปรุงโครงสร้างดิน ทำการผลิตถ่านชีวภาพจากไม้ไผ่สำหรับดูดกลิ่น จำนวน ๓,๗๓๒ ชิ้น ถ่านอัดแท่งไม้ไผ่ และกะลามะพร้าว จำนวน ๕๕๕ กิโลกรัม ส่งจำหน่าย ณ ศูนย์แสดงสินค้าและจำหน่ายสินค้าฯ ของเกษตรกรศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ

๒.๑๓ โครงการศูนย์แสดงสินค้าและจำหน่ายสินค้าของเกษตรกรฯ

ดำเนินการช่วยเหลือทางด้านการตลาด โดยส่งเสริมการผลิตและรับซื้อผลผลิตจากกลุ่มเกษตรกรรอบศูนย์ฯ กลุ่มหัตถกรรมจากจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดอื่น ๆ และหน่วยงานร่วม จำนวน ๗ หน่วยงาน เพื่อนำมาวางจำหน่ายภายในศูนย์แสดงสินค้า ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน ๒๓๒ กลุ่ม ๒,๔๐๘ คน ครอบคลุม ๔๔ จังหวัด จำหน่ายสินค้าได้จำนวน ๑,๐๓๐,๓๙๗ ชิ้น รวมเป็นเงิน จำนวน ๓๓,๔๒๖,๘๓๑ บาท

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มหัตถกรรม

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

๒.๑๔ โครงการแปลงสาธิตทางการเกษตรทั้งไม้ผลและไม้ดอกไม้ประดับ

สาธิตการปลูกไม้ผลพืชพันธุ์ดี ได้แก่ ฝรั่งไส้แดง มะละกอแขกนวล อ้อยคั้นน้ำ แตงโม และผลิตต้นพันธุ์กล้วยหอมทองโอกินาวา โดยมีการวางแผนการผลิตเพื่อให้สามารถเก็บผลผลิตได้ทุกเดือน สามารถเก็บผลผลิตในแปลงงานและกิ่งพันธุ์ต้นพันธุ์ขาย ณ อาคารศูนย์แสดงสินค้าฯ ในราคาถูก ตลอดจนสนับสนุนต้นพันธุ์พืชให้แก่เกษตรกร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และประชาชนที่สนใจ จำนวนมากกว่า ๕๐๐ ต้นพันธุ์

๒.๑๕ โครงการเสริมสร้างอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร

ดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะการประกอบอาหารให้กับประชาชนและผู้สนใจ จำนวน ๒๐ คน การทดลองปลูกทุเรียนหมอนทอง พื้นที่ปลูก ๔ ไร่ ระยะการปลูก ๖x๖ เมตร รวมทั้งสิ้น ๑๗๕ ต้น ยืนต้นตาย จำนวน ๕๐ ต้น คงเหลือจำนวน ๑๒๕ ต้น และการทดลองเลี้ยงไก่พื้นเมือง ปัจจุบันมีไก่พ่อพันธุ์ จำนวน ๔ ตัว ไก่แม่พันธุ์ จำนวน ๓๕ ตัว ไก่รุ่น ไก่หนุ่ม ไก่สาว จำนวน ๖๔ ตัว ลูกไก่แรกเกิดถึง ๒ เดือน จำนวน ๑๙ ตัว ไก่ตาย จำนวน ๙๙ ตัว คงเหลือจำนวน ๖๗ ตัว รวมทั้งแจกจ่ายให้กับเกษตรกร จำนวน ๑๘ ตัว

๓. ด้านการบริหารจัดการองค์กร

โครงการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ดำเนินการจัดทำคลิปวิดีโอ เอกสารเผยแพร่ จัดนิทรรศการนอกสถานที่ ประชาสัมพันธ์ผ่านสถานีวิทยุ “ชุมชนคนห้วยทราย” โดยเน้นเรื่องหลักการทรงงาน พระราชดำริ พระราชดำรัส และพระบรมราโชวาท เผยแพร่ผลการดำเนินงานผ่านทางเว็บไซต์ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งมีผู้เข้าเยี่ยมชม จำนวน ๓๒,๔๒๘ คน และทางเฟสบุ๊กศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ มีผู้เข้าเยี่ยมชม จำนวน ๗๙,๖๖๐ คน

จัดนิทรรศการนอกสถานที่

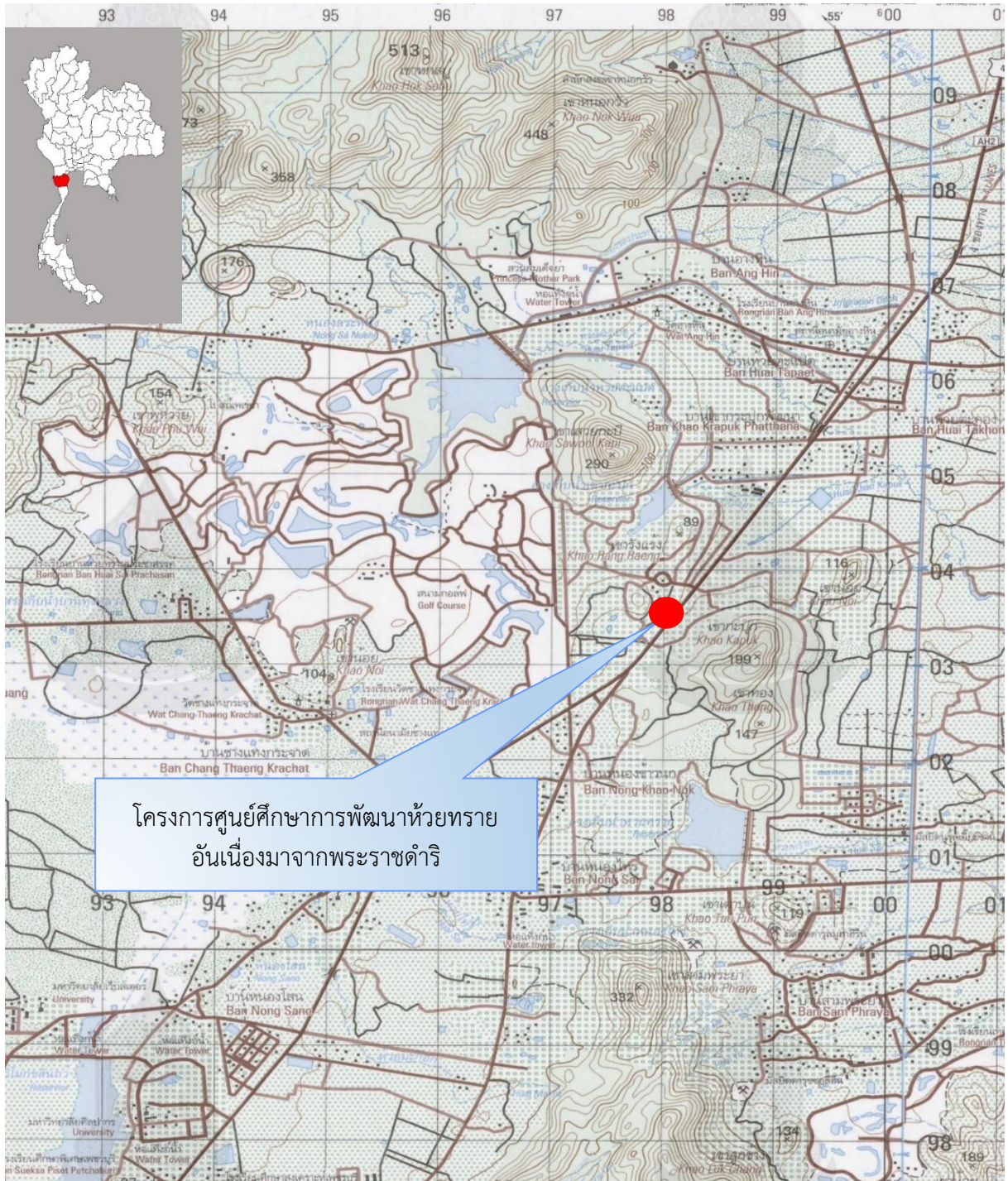

ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ มีประชาชนในพื้นที่เป้าหมายได้รับประโยชน์โดยตรง จำนวน ๒๙ หมู่บ้าน ๙,๒๔๗ ครัวเรือน ๒๒,๕๒๙ คน พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์ จำนวน ๒๒,๘๘๘ ไร่ และพื้นที่ป่า จำนวน ๗,๐๐๐ ไร่ รวมทั้งผู้ได้รับประโยชน์ที่เป็นสมาชิกกลุ่มศูนย์แสดงสินค้าจากทั่วประเทศ จำนวน ๒๓๒ กลุ่ม ๒,๔๐๘ คน โดยให้ความสำคัญในการเป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ และขยายผลองค์ความรู้รวมถึงเทคโนโลยีในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่เหมาะสม ให้แก่เกษตรกรและประชาชนที่สนใจ รวมถึงเป็นศูนย์กลางการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ เพื่อเป็นการสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ ประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง เห็นได้จากจำนวนผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานและเยี่ยมชมศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ที่มีความหลากหลายทั้งเกษตรกร เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป และชาวต่างประเทศ จำนวนทั้งสิ้น ๒๒๓,๕๓๘ คน

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุดที่ L๗๐๑๘ ระวัง ๔๙๓๔ II

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๒๘ และเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๙ สรุปความว่า ให้ดำเนินการศึกษาวิธีการปรับปรุงบำรุงดินที่เสื่อมโทรมให้สามารถใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกได้ รวมทั้งทดสอบ วางแผน และจัดระบบปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยดำเนินการในลักษณะเป็นศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี ได้มีพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง จำนวน ๗ ครั้ง

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๔ ได้มีพระราชดำริ สรุปความว่า ในส่วนที่ดิน นายสี วรณเทวี ที่ได้น้อมเกล้าฯ ถวาย ให้ดำเนินการทดลองปลูกพืชเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และนำมาเปรียบเทียบกับพื้นที่เดิมของโครงการฯ ส่วนที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนาที่ซื้อไว้ ให้ปล่อยไว้ตามธรรมชาติเพื่อเก็บข้อมูล และเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับที่ดินของ นางสาววรรณ พูนผล ที่น้อมเกล้าฯ ถวาย และได้พระราชทานที่ดินให้มูลนิธิชัยพัฒนาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานของโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ โดยพิจารณาให้พัฒนาปรับปรุงเป็นสระเก็บกักน้ำเพื่อรักษาความชุ่มชื้นและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในอนาคต ส่วนพื้นที่ที่เหลือควรปล่อยไว้ตามสภาพธรรมชาติเพื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ของโครงการฯ ที่ได้มีการพัฒนาไปแล้ว

ผลการดำเนินงาน

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ดำเนินการโดยมีกรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานหลักในการประสานและทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ กรมชลประทาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมการข้าว และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยร่วมกันศึกษาวิจัย และสาธิตวิธีการฟื้นฟูปรับปรุงดินที่เสื่อมโทรม ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดองค์ความรู้เรื่องการจัดการดิน น้ำ และป่าไม้ อย่างถูกต้อง และยั่งยืน ตลอดจนมีการสาธิตการทำเกษตร ปศุสัตว์ และประมง จนเกิดผลสัมฤทธิ์ที่สามารถเผยแพร่องค์ความรู้ที่จะช่วยส่งเสริมอาชีพไปสู่เกษตรกรได้ และในปี ๒๕๖๗ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ มีการดำเนินงานสนองพระราชดำริ สรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

๑. แผนงานขยายผลและถ่ายทอดองค์ความรู้

๑.๑ งานสาธิตข้อมูลงานวิจัย จำนวน ๑๘ โครงการ แบ่งเป็นงานสาธิตที่เป็นงานต่อเนื่อง จำนวน ๑๕ โครงการ โดยมีการจัดทำแปลงสาธิตเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งเป็นวิธีการแก้ปัญหาสำคัญในพื้นที่ เช่น สาธิตการใช้มูลไส้เดือนดินในการปรับปรุงพื้นที่ดินลูกรัง สาธิตการ

ปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำตามแนวพระราชดำริ นอกจากนี้ยังมีแปลงสาธิตการทำเกษตรรูปแบบต่าง ๆ เช่น สาธิตระบบการปลูกพืชแบบผสมผสานในพื้นที่ดินตื้นปานกลาง สาธิตการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริในพื้นที่อับฝน สาธิตการเลี้ยงผึ้งชันโรงและผึ้งโพรงในพื้นที่แปลงไม้ยืนต้นในดินลูกรัง อีกทั้งยังมีแปลงสาธิตการเลี้ยงปลุสสัตว์ เช่น การเลี้ยงแพะเนื้อในระบบฟาร์ม การเลี้ยงไก่ไข่ไร้กรง และงานสาธิตใหม่ จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่ ศึกษาและสาธิตการเก็บข้อมูลอุณหภูมิและความชื้นในดินที่ระดับต่าง ๆ สำหรับวางแผนการจัดการปัญหาดินตื้น ศึกษาและสาธิตการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหญ้าแฝกสายพันธุ์ต่าง ๆ และการเลี้ยงเปิดไข่สร้างรายได้ โดยจัดทำโรงเรือนเลี้ยงเปิดสายพันธุ์กาก็แคมเบล

สาธิตการใช้มูลไส้เดือนดินในการปรับปรุงพื้นที่ดินลูกรัง

ศึกษาและสาธิตการเก็บข้อมูลอุณหภูมิและความชื้นในดินที่ระดับต่าง ๆ สำหรับวางแผนการจัดการปัญหาดินตื้น

๑.๒ งานส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ ทำการส่งเสริมและให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่หมู่บ้านรอบโครงการฯ จำนวน ๑๒ หมู่บ้าน โดยการส่งเสริมองค์ความรู้ ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การลดต้นทุนการผลิต พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร มีเกษตรกรเข้าร่วมจำนวน ๖๐ ราย และโครงการปรับปรุงแปลงเกษตรกรตัวอย่าง จำนวน ๖ แปลง เพื่อให้เป็นแปลงสาธิตที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และส่งเสริมการทำ/การใช้สารอินทรีย์ชีวภาพในการเกษตร นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตให้แก่โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง จำนวน ๒ แห่ง โรงเรียนพื้นที่หมู่บ้านรอบโครงการฯ จำนวน ๗ แห่ง ตลอดจนดำเนินงานต่อยอดขยายผลองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำของโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๕ แห่ง ในพื้นที่ตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ โดยจัดฝึกอบรมการพัฒนากระบวนน้ำในพื้นที่เกษตรกรเพื่อการปลูกพืชผักและไม้ผล กิจกรรมการพัฒนาพื้นที่เพื่อการปลูกพืชผักและกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่เพื่อการปลูกไม้ผล จำนวน ๒๐ คน รวมถึงผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืด จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ตัว เพื่อปล่อยในโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ จำนวน ๓ แห่ง

๑.๓ งานฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพ

เกษตรกรหมู่บ้านขยายผลในการถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยนำเกษตรกรไปศึกษาดูงานการทำเกษตรอินทรีย์ PGS ของกลุ่มเกษตรกรทุ่งทองยั่งยืน อำเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี และเยี่ยมชมพร้อมฟังเรื่องราวของตลาดชุมชนที่ชื่อว่า “ตลาดชาวไร่” อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี และจัดทำโครงการอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียนในการศึกษาดูงาน โครงการมัคคุเทศก์น้อย นอกจากนี้ ยังมีโครงการลดต้นทุนและสร้างมูลค่าเพิ่มในการผลิตปาลานิล เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๔ งานฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินงาน

โครงการป้องกันไฟป่าและควบคุมไฟป่าในพื้นที่เขาเขียว จำนวน ๓,๐๔๑ ไร่ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ๒ แห่ง ให้มีความพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว และกระตุ้นให้มีการใช้ประโยชน์จากเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติในการทำกิจกรรมสันตนาการ เช่น การวิ่งเทรล การปั่นจักรยาน เพื่อแสดงให้เห็นผลสัมฤทธิ์จากการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตามแนวพระราชดำริ

โครงการส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนหมู่บ้านรอบโครงการฯ

นำเกษตรกรเครือข่าย ศึกษาดูงานการทำเกษตรอินทรีย์ PGS

๒. แผนงานบริหารจัดการองค์กร ดำเนินการจ้างบุคลากรจำนวน ๖๒ อัตรา และ

มีการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ดังนี้ ๑) การพัฒนาปรับปรุงดูแลรักษาพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต ๒) การอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการรวบรวมและอนุรักษ์พันธุกรรมพืชชนิดต่าง ๆ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ๓) การบริหารจัดการด้านตัวชี้วัดโครงการ ดำเนินการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดด้านดิน ด้านป่าไม้ ด้านน้ำ และด้านการเกษตรในพื้นที่โครงการ ๔) การบริหารจัดการด้านการผลิตพันธุ์สำรองเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร โดยดำเนินการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชผัก พืชไร่ พันธุ์ไม้ผล ไม้ยืนต้น ๕) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนแม่บทโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๘-๒๕๗๐ เพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติราชการในระยะ ๓ ปี นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ การปรับปรุงป้ายสื่อความหมาย รวมถึงปรับปรุงซ่อมแซมอาคารจำหน่ายผลิตภัณฑ์ จำนวน ๑ หลัง ก่อสร้างห้องสุขาชาย-หญิง จำนวน ๑ หลัง

และก่อสร้างโรงเรียนเลี้ยงเป็ดไข่ จำนวน ๑ หลัง เพื่อให้โครงการมีความพร้อมที่จะรองรับการดำเนินงานและถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริให้แก่ผู้เข้ามาอบรมและเยี่ยมชมโครงการ

ปรับปรุงดูแลรักษาภูมิทัศน์เพื่อให้พร้อมต้อนรับ
คณะศึกษาดูงานและผู้เยี่ยมชม

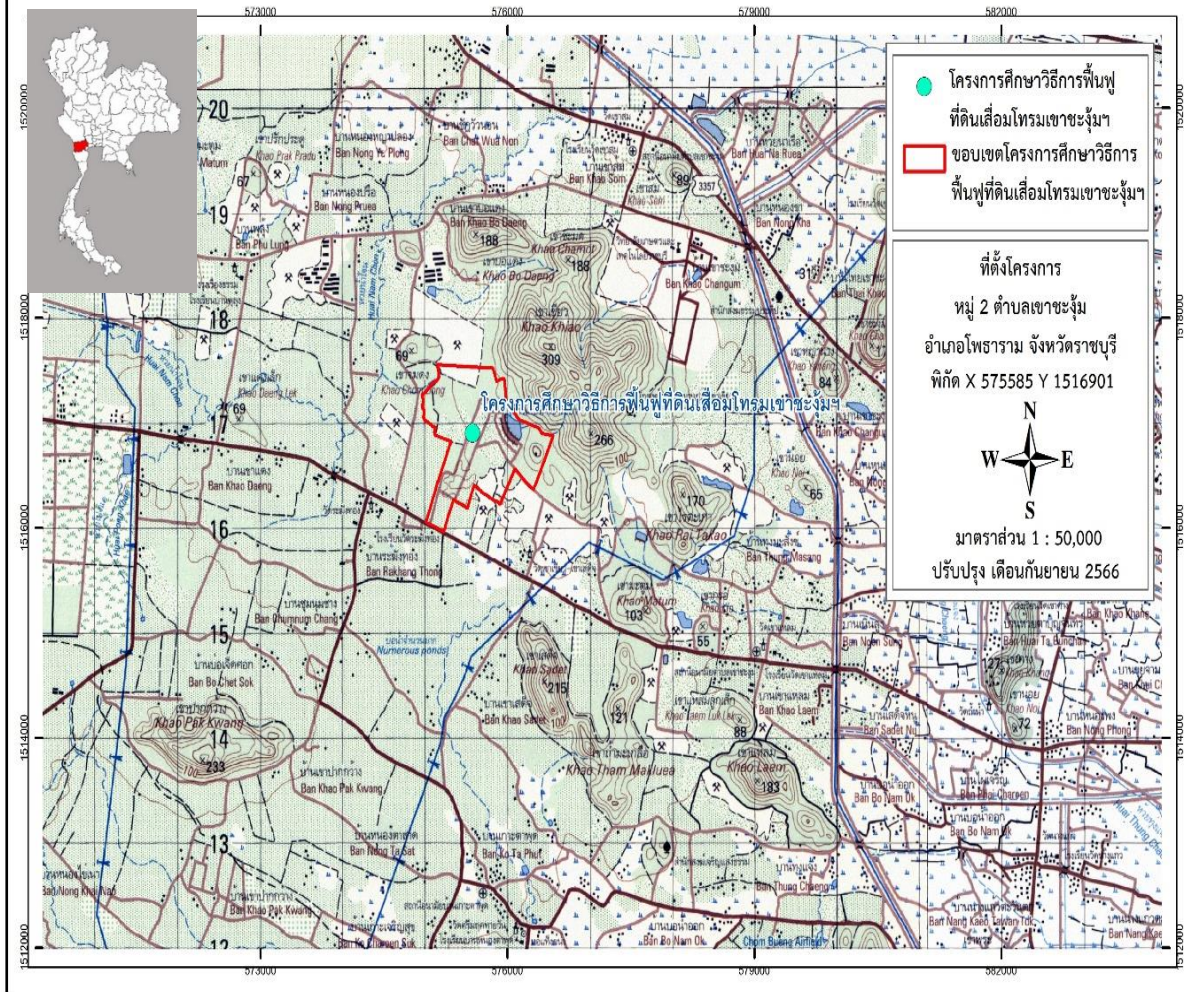
ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนแม่บท
โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม
เขาชะงุ้มฯ

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ทำให้พื้นที่ซึ่งมีสภาพเสื่อมโทรมเกิดความสมบูรณ์ตามธรรมชาติ อย่างยั่งยืน ทั้งในด้านทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้ โดยมีพื้นที่ป่า จำนวน ๓,๐๔๑ ไร่ ๑ งาน ๔๑ ตารางวา
๒. สามารถนำผลจากการศึกษาวิจัย และทดลอง มาสาธิตให้แก่ประชาชนที่เข้ามาศึกษาดูงานในโครงการ
๓. ทำให้มีองค์ความรู้ไปขยายผลการพัฒนาสู่ผู้รับประโยชน์จำนวน ๒,๔๐๔ ครัวเรือน ประชากร ๗,๓๙๔ ราย เป็นการส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชน ซึ่งจะทำให้ผลผลิตมีคุณภาพมากขึ้น ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
๔. เป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกร ในบริเวณใกล้เคียงและผู้ที่มีความสนใจได้เข้ามาศึกษา โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีผู้เข้ามาศึกษาดูงาน จำนวน ๑๔๔,๑๒๗ คน และมีผู้เข้าร่วมอบรมหลักสูตรต่าง ๆ จำนวน ๕๔๐ คน

ขอบเขตพื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

แผนที่ แสดงขอบเขตพื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐

โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชดำรินี้ออกาสต่าง ๆ ดังนี้

เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๓๓ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้มีพระราชดำริ แก่นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการ กปร. (ตำแหน่งในขณะนั้น) ให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหาล้างแ้วดล้อมที่เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย การบำบัดน้ำเสีย และการรักษาสภาพป่าชายเลนโดยวิธีทางธรรมชาติ

เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๙ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริ ให้ก่อสร้างอาคารศูนย์บริการวิชาการ ภายในพื้นที่โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยฯ โดย สำนักงาน กปร. ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานก่อสร้าง

เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดอาคารศูนย์บริการวิชาการ และทอดพระเนตรความก้าวหน้าโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยฯ และได้มีพระราชดำริให้ก่อสร้างอาคารศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่โครงการฯ โดยให้สำนักงาน กปร. สนับสนุนงบประมาณการดำเนินงานก่อสร้าง

เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๗ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริให้ปรับปรุงแปลงพืชกรองน้ำเสีย ในพื้นที่โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยฯ โดย สำนักงาน กปร. ให้การสนับสนุนงบประมาณ และให้กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงานปรับปรุงดังกล่าว

เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๐ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเห็นชอบและพระราชทานพระราชานุมัติหลักการ ตามที่สำนักงานเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนากราบบังคมทูล เห็นควรปรับปรุงซ่อมแซมทางเดินสะพานไม้ป่าชายเลนที่ชำรุดทรุดโทรม โดยขอให้สำนักงาน กปร. และกรมการทหารช่างพิจารณาช่วยเหลือ

เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๔ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเห็นชอบ และพระราชทานพระราชานุมัติหลักการ ตามที่ศาสตราจารย์ ดร.เกษม จันทรแก่้ว องคมนตรี ผู้อำนวยการโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กราบบังคมทูลถวายรายงาน แนวทางการดำเนินงานโครงการฯ ในอนาคต โดยเห็นควรปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียพร้อมอาคารประกอบ

เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริเกี่ยวกับแผนการจัดการน้ำเสียสำหรับแม่น้ำเพชรบุรีว่า ให้ศึกษาอย่างแน่ชัดก่อนจึงค่อยดำเนินการ และทรงมีพระราชกระแสกับ นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา ให้โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาแหลมผักเบี้ยฯ ให้บริการวิชาการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และมีพระราชดำริให้สำนักงาน กปร. พิจารณาสันับสนุนการดำเนินงานการปรับปรุงสะพานไม้ป่าชายเลน ระยะที่ ๒ ต่อไป

เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชานุมัติหลักการให้โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยฯ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร. ในส่วนของแผนงานอำนวยการ ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายโครงการพัฒนาบุคลากร และค่าใช้จ่ายโครงการปรับปรุง พัฒนา ซ่อมแซม และบำรุงรักษา โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

ต่อมา สำนักงาน กปร. ได้มีหนังสือกราบบังคมทูลรายงานแนวทางการดำเนินการโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยฯ เห็นสมควรสนับสนุนงบประมาณโดยใช้งบประมาณ “งบกลาง” รายการค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (งบกลาง กปร.) หมวดยอดหนุนทั่วไป ให้แก่ สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา โดย สำนักงาน กปร. เป็นผู้เบิกจ่ายงบประมาณแทน และสำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนาจะเป็นผู้บริหารจัดการและดำเนินการโครงการฯ และสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาทราบแล้ว เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕

ผลการดำเนินงาน

สำนักงาน กปร. ให้การสนับสนุนงบประมาณการพัฒนาบุคลากร จำนวน ๕๙ อัตรา และการปรับปรุงซ่อมแซมและบำรุงโครงการฯ ให้แก่ สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ในการดำเนินโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยฯ เพื่อดำเนินงานสนองพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง สรุปลผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑. งานบริหารโครงการ

๑.๑ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร โครงการแหลมผักเบี้ยฯ ได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมอบรม อาทิ “โครงการ Reskill การใช้เครื่องมือวิเคราะห์ขั้นสูง การใช้งานเครื่องแยกสารด้วยวิธีโครมาโตกราฟีอย่างมีประสิทธิภาพและการบำรุงรักษาเครื่อง” เพื่อนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ตัวอย่างทางด้านสิ่งแวดล้อมและบำรุงรักษาเครื่องมือได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เข้าร่วมอบรมการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ ผักกักขยะการเก็บตัวอย่างและการใช้เครื่องมือภาคสนาม การดุนก เติ่นป่า และผักกักขยะการทำงานเป็นทีมสามารถนำมาปรับใช้ในงาน

รับคณะศึกษาดูงาน การจัดเลี้ยงคณะศึกษาดูงาน และการจัดกิจกรรมสำหรับคณะศึกษาดูงานได้เป็นอย่างดี เข้าร่วมอบรม “การพัฒนาโครงการ T-VER ภาคป่าไม้และการเกษตร และการจัดทำเอกสารประกอบการขอขึ้นทะเบียนเพื่อรับรองคาร์บอนเครดิต” เข้าร่วมอบรม เรื่อง การเป็นนักธุรกิจอาหารคลีนริมทางเพื่อดูแลสุขภาพเพื่อนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในงานการจัดเลี้ยงของโครงการฯ และเข้าร่วมเสวนาในหัวข้อ “การให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ” ร่วมงานเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ “องค์กรยุคใหม่...ดูแลใจคนทำงาน”

อบรมโครงการ Reskill
การใช้เครื่องมือวิเคราะห์ขั้นสูง

อบรมการพัฒนาโครงการ T-VER
ภาคป่าไม้และการเกษตร

๑.๒ การปรับปรุง พัฒนา ซ่อมแซม และบำรุงรักษาโครงการ โดยดำเนินการบำรุงรักษาอาคารและสถานที่พื้นที่โครงการฯ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีผู้ใช้บริการจำนวนมากในงานศึกษาดูงานและนักท่องเที่ยวที่สนใจ โดยดำเนินการตรวจสอบให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ งานบำรุงรักษาระบบไฟฟ้าภายในโครงการฯ บำรุงรักษาเครื่องกำเนิดไฟฟ้า บำรุงรักษาระบบประปา บำรุงรักษาระบบกล้อวงจรปิด ระบบแจ้งเตือนและป้องกันอัคคีภัย บำรุงรักษาเครื่องปรับอากาศ บำรุงรักษาอาคาร (กำจัดปลวกและแมลง) บำรุงรักษาลิฟต์ งานซ่อมแซมหลังคาอาคาร (LERD - ILC) ซ่อมอาคารห้องน้ำรวม (หญิง) และบำรุงรักษายานพาหนะ

บำรุงรักษาเครื่องปรับอากาศ

ซ่อมอาคารห้องน้ำรวม (หญิง)

๒. งานวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

๒.๑ ดำเนินงานวิจัยด้านเทคโนโลยีชะลอ ด้านบำบัดน้ำเสีย ด้านพืชบำบัดน้ำเสีย ด้านการใช้ประโยชน์จากตะกอนปุ๋ยจากขยะ และน้ำเสีย ด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมศึกษา

๒.๒ การเผยแพร่ผลงานวิจัยผ่านสื่อ จำนวนทั้งสิ้น ๒๑ เรื่อง ประกอบด้วย ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติและระดับชาติ จำนวน ๙ เรื่อง การประชุมวิชาการระดับนานาชาติและระดับชาติ จำนวน ๙ เรื่อง และการเผยแพร่ผ่านสื่อเผยแพร่รูปแบบอื่น ๆ จำนวน ๓ เรื่อง

๒.๓ จัดหาและซ่อมบำรุงเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่องานวิจัย เพื่อให้การตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างมีความถูกต้อง แม่นยำ และมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการสำรวจ ตรวจสอบ ทั้งปริมาณและคุณภาพของเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และได้จัดซื้อเครื่องมือวิทยาศาสตร์ใหม่ รวมถึงทำการสอบเทียบเครื่องมือเพื่อให้พร้อมต่อการใช้งาน

การเก็บตัวอย่างและการเตรียมตัวอย่างในห้องปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์ตัวอย่างสำหรับงานวิจัย

๓. งานบริการวิชาการ

ให้บริการวิชาการแก่สังคมทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งสิ้น ๑๖ หน่วยงาน อาทิ การให้บริการด้านการจัดการคุณภาพน้ำผิวดิน การให้บริการด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน และการให้บริการด้านการจัดการน้ำเสียอุตสาหกรรม

การจัดการน้ำเสียชุมชน

การจัดการน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม

๔. การฝึกอบรม

จัดฝึกอบรมให้ความรู้ ๓ รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่ ๑ LERD-ILC Onsite คือ การฝึกอบรม ณ โครงการฯ โดยเน้นให้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมพร้อมกับลงมือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น รูปแบบที่ ๒ การฝึกอบรมปฏิบัติการเชิงรุก LERD-Active Learning โดยนักวิชาการสิ่งแวดล้อมของโครงการฯ ลงพื้นที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียน มหาวิทยาลัย หน่วยงานราชการ บริษัทเอกชน และชุมชน จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และรูปแบบที่ ๓ LERD-ILC Online คือ การฝึกอบรมผ่านโปรแกรม google meet เป็นการเน้นบรรยายองค์ความรู้แล้วเสริมกิจกรรมด้วยเกม มีผู้เข้าร่วมฝึกอบรมรวม ๒,๘๖๒ คน โดยหลักสูตรที่ผู้เข้าฝึกอบรมสนใจเข้าร่วมเรียนรู้ ได้แก่ หลักสูตรการคัดแยกขยะ หลักสูตรการบำบัดน้ำเสียชุมชนด้วยวิธีธรรมชาติช่วยธรรมชาติ หลักสูตรการบำบัดน้ำเสียชุมชนและกำจัดขยะชุมชนตามแนวพระราชดำริ และหลักสูตรเทคโนโลยีกล้องคอนกรีตกำจัดขยะตามแนวพระราชดำริ

ฝึกอบรม LERD-ILC Onsite

ฝึกอบรมปฏิบัติการเชิงรุก LERD- Active Learning

๕. การให้บริการศึกษาดูงาน

ให้บริการศึกษาดูงานและการท่องเที่ยวตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๖ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๗ มีผู้เข้าเยี่ยมชมจากหน่วยงานต่าง ๆ และผู้สนใจทั่วไปทั้งชาวไทยและต่างชาติ ๗,๖๗๕ คนระ จำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมทั้งหมด ๑๐๑,๘๖๑ คน

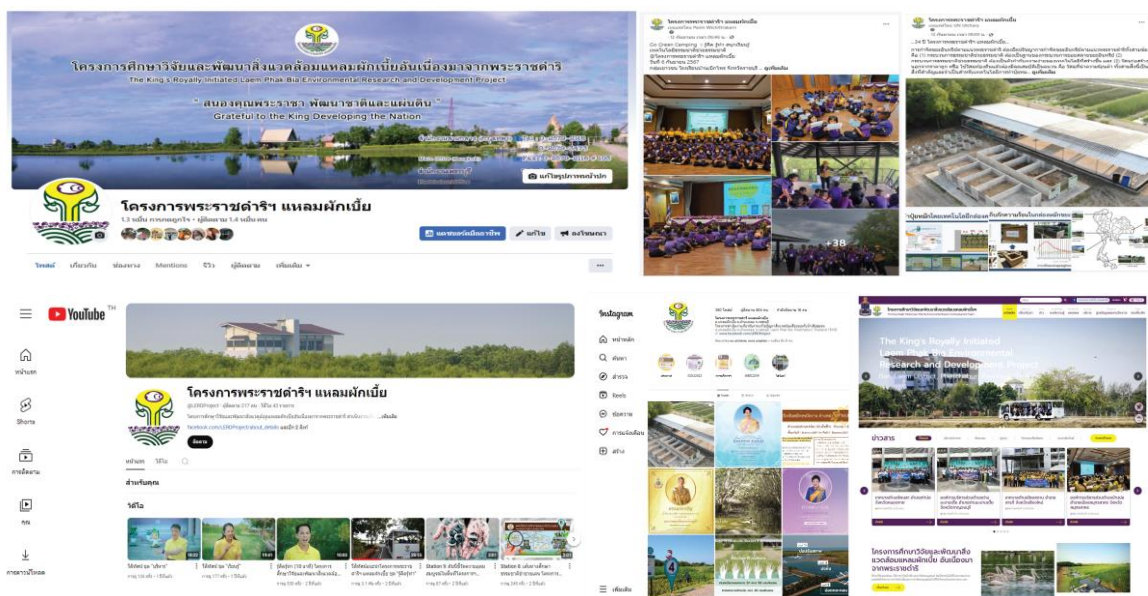

การรับคณะศึกษาดูงานของโครงการฯ

๖. การประชาสัมพันธ์โครงการ

๖.๑ การพัฒนาระบบสารสนเทศและประเมินสื่อ โดยการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ต่าง ๆ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในช่องทางหลักของโครงการฯ ได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook) อิน스타그램 (Instagram) ยูทูบ (YouTube) และ เว็บไซต์ (Website) รวมทั้งหมด ๔ ช่องทาง จำนวน ๑,๒๔๐ ครั้ง มีจำนวนผู้เข้าชม ๔๕๑,๑๒๓ คน

การประชาสัมพันธ์ผ่านระบบสารสนเทศช่องทาง เฟซบุ๊ก (Facebook) อินstagram (Instagram) ยูทูบ (YouTube) และ เว็บไซต์ (website) ของโครงการฯ

๖.๒ เผยแพร่สื่อวีดิทัศน์ทางสังคมออนไลน์ (Social media) อาทิ ช่องทาง YouTube โดยเผยแพร่เทคโนโลยีการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียตามแนวพระราชดำริ ของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในด้าน สิ่งแวดล้อม ผ่านสื่อมวลชน จำนวน ๔ งาน ได้แก่ ๑) สารคดี “ก้าวเพื่อชัยชนะ ตอน สายน้ำ ร้อยเรียงชีวิต” ๒) สารคดี “ก้าวเพื่อชัยชนะ ตอน เมล็ดพันธุ์สู่ความยั่งยืน” ๓) สารคดี “ก้าวเพื่อ ชัยชนะ ตอน แหลมผักเป็ยโมเดล เทคโนโลยีการจัดการขยะชุมชน” และ ๔) รายการ “ประชาชื่น ตอน มิตรภาพของคนรวยสุข”

๖.๓ จัดนิทรรศการเคลื่อนที่/นิทรรศการนอกสถานที่ โดยการประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมเผยแพร่องค์ความรู้เทคโนโลยีธรรมชาติช่วยธรรมชาติตามแนวพระราชดำริ “การกำจัด ขยะและการบำบัดน้ำเสียชุมชน” ของโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเป็ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่สาธารณชนผ่านรูปแบบการจัดนิทรรศการเคลื่อนที่ สำหรับ หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในภาคส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชนในทุก ภูมิภาคของประเทศไทย จำนวน ๖ ครั้ง มีผู้เข้าเยี่ยมชมนิทรรศการ จำนวนทั้งสิ้น ๗,๒๐๐ คน

๗. โครงการความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)

๗.๑ ร่วมจัดกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของโครงการฯ เช่น กิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน วัด และหน่วยงานที่อยู่โดยรอบโครงการฯ ตามหลัก บวร อันจะนำไปสู่ความสงบสุขของสังคม ในส่วนของกิจกรรม CSR จากหน่วยงานภายนอก เช่น การสนับสนุนบุคลากรและอุปกรณ์เพื่อซ่อมแซมสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน กิจกรรมปล่อยพันธุ์ปลาลงสู่ระบบบ่อบำบัดเพื่อควบคุมปริมาณสาหร่ายและแพลงก์ตอนให้มีความสมดุล และกิจกรรมมอบจักรยาน รวมทั้ง การสนับสนุนบุคลากรร่วมพัฒนาพื้นที่โครงการฯ เช่น กิจกรรมเก็บขยะในป่าชายเลน ซ่อมแซมพาดไม้และทาสีศาลาในเส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน

๗.๒ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เป็นแหล่งในการฝึกปฏิบัติการวิจัยทางสิ่งแวดล้อม เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และพัฒนาทักษะการวิจัยและพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๖๗ มีนิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เข้ามาฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมในโครงการฯ จำนวน ๔ คน

นักศึกษาฝึกวิเคราะหวิชาชีวด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมในห้องปฏิบัติการ

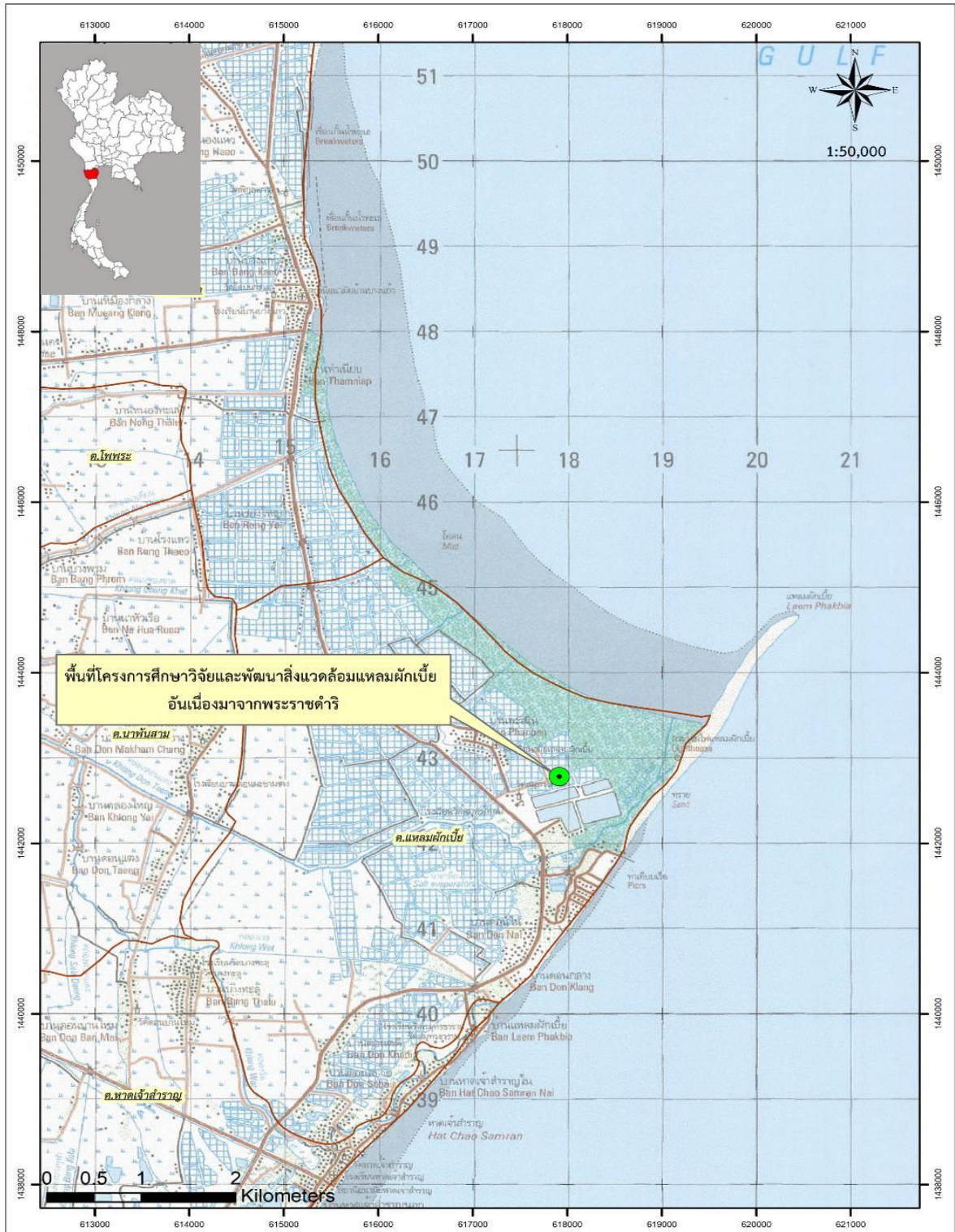
ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. เป็นแหล่งศึกษาวิจัยด้านการบำบัดน้ำเสียโดยใช้วิธีการธรรมชาติช่วยธรรมชาติ ที่มีต้นทุนต่ำแต่มีศักยภาพสูง และสามารถนำผลของการวิจัยไปขยายผลสู่สาธารณะ ช่วยลดมลภาวะจากน้ำเสียที่ถูกทิ้งจากอาคารบ้านเรือนและชุมชน รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

๒. เป็นสถานที่ศึกษาเรียนรู้ ฝึกอบรม และเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดองค์ความรู้ เรื่องการบำบัดน้ำเสียด้วยวิธีการธรรมชาติช่วยธรรมชาติตามแนวพระราชดำริ เพื่อเผยแพร่สู่ประชาชนที่สนใจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๓. ทำให้ประชาชน ๔ หมู่บ้าน ในพื้นที่ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี และบริเวณใกล้เคียงได้รับประโยชน์ ๑๐๑,๒๓๓ คน

โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
 มาตรฐาน ๑ : ๕๐,๐๐๐

โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอนongปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๓๓ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริกับ นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา และนายยุทธ กิ่งเกตุ อธิบดีกรมชลประทาน (ในขณะนั้น) พร้อมคณะเจ้าหน้าที่ สรุปได้ว่า ควรพิจารณาดำเนินการพัฒนาพื้นที่บริเวณตำบลหนองปรีอ อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี (ปัจจุบันอยู่ในเขตตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอนongปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี) ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนเป็นอย่างดี โดยขอให้นำมาตรการพระเทพสิทธิญาณรังสี ช่วยประสานและสนับสนุนการดำเนินงาน โดยมีการ ขุดสระน้ำ การปลูกป่า การสร้างโรงพยาบาล สร้างโรงเรียนมัธยมในพื้นที่

ต่อมา พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริ ให้จัดหาที่ดินจำนวนหนึ่ง เพื่อพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวและพระราชทานชื่อว่า “โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” โดยพระองค์ทรงเน้นเรื่องการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยให้ราษฎรได้อยู่อาศัยและทำกินร่วมกับการคงอยู่ของธรรมชาติอย่างเกื้อหนุนกัน คือ ไม่ทำลายกันและกัน ตามหลักการฟื้นฟูและสร้างสมดุลในระบบนิเวศวิทยา ทำให้ทุกชีวิตมีความผาสุก และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโครงการห้วยองคตฯ และมีพระราชดำริ สรุปความว่า ในพื้นที่โครงการมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในแต่ละสาขาดำเนินการอยู่มาก ควรที่จะให้นักเรียนมัธยมได้มีโอกาสฝึกอบรบหรือดูการทำงาน ในการจัดการเรียนการสอน ควรจัดหาเวลาช่วงหนึ่งจัดเป็นกิจกรรมธรรมชาติศึกษา โดยจัดหาพื้นที่ในโครงการฯ จำนวนหนึ่ง เมื่อนักเรียนมีเวลาว่างให้ทำกิจกรรม และศึกษาธรรมชาติ เช่น ศึกษาเรื่องดิน ต้นไม้ เพื่อให้เด็กนักเรียนได้เห็นจริง และเรียนรู้จากสภาพพื้นที่จริง ก็จะทำให้นักเรียนเข้าใจได้รวดเร็วขึ้น

ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๗ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และมีพระราชกระแสเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนกะเหรี่ยง หมู่บ้านป่าคู้ สรุปความว่า ให้รักษาลายผ้า วัฒนธรรมของชุมชนบ้านป่าคู้ให้อยู่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองไว้

ผลการดำเนินงาน

โครงการห้วยองคตฯ มีพื้นที่ประมาณ ๒๐,๖๒๕ ไร่ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขาพระฤาษี - เขาบ่อแร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๔ หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ ๓ บ้านห้วยแม่ระวาง หมู่ที่ ๔ บ้านม่วงเฒ่า หมู่ที่ ๕ บ้านบารมี และหมู่ที่ ๗ บ้านห้วยองคต โดยกองอำนวยการโครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมการปกครอง เป็นหน่วยประสานให้หน่วยงานร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แนวพระราชดำริ “บวร” (บ้าน วัด ราชการและโรงเรียน) โดยในปี ๒๕๖๗ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑) แผนงานสืบสาน รักษา ต่อยอด และพัฒนาโครงการห้วยองคตฯ ดำเนินงาน อำนวยการโดยใช้รูปแบบการบริหารเชิงบูรณาการ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทั้งด้านบุคลากรและสถานที่ เช่น โครงการจัดประชุมคณะทำงานโครงการห้วยองคตฯ ซึ่งจัดประชุมเพื่อติดตามผลการดำเนินงานเดือนละ ๑ ครั้ง โครงการปรับปรุงอาคารภายในกองอำนวยการฯ เพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้แก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ศึกษาดูงาน เป็นต้น โดยเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๗ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์ ไปทอดพระเนตรผลการดำเนินงานของโครงการห้วยองคตฯ ซึ่งหน่วยงานร่วมได้กราบบังคมทูลรายงานผลการดำเนินงานสนองพระราชดำริ ภายใต้หลักการ “บวร” ในรูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการซึ่งเป็นสื่อถ่ายทอดความรู้ที่หน่วยงานและประชาชนผู้สนใจเข้าศึกษาเรียนรู้และนำไปขยายผลต่อไปได้

เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๗ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรผลการดำเนินงานโครงการห้วยองคตฯ

๒) แผนงานการพัฒนาาระบบและกลไกการทำงานแบบบูรณาการตามหลักการมีส่วนร่วม “บวร” เป็นการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนในพื้นที่โครงการจำนวน ๓ แห่ง คือ (๑) โรงเรียนป่าไม้อุทิศ ๑๕ (บ้านม่วงเฒ่า) ก่อสร้างโรงเรือนเพาะชำและโต๊ะสำหรับวางกล้าไม้ พร้อมทั้งจัดซื้อโต๊ะอาหารกลางวันและเครื่องเล่นสนามกลางแจ้ง (๒) โรงเรียนประชาวมงคล จัดอบรมมัคคุเทศก์น้อยห้วยองคต จำนวน ๓๐ คน พร้อมทั้งก่อสร้างอาคารศูนย์แสดงผลงานและผลผลิตของนักเรียน (๓) โรงเรียนบ้านเขาแหลม ปรับปรุงซ่อมแซมฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจ

พอเพียง ฐานการเรียนรู้บ่อน้ำคือชีวิต และฐานการเรียนรู้ธนาคารขยะ ทั้งนี้ กองอำนวยการฯ ได้ดำเนินการต่อยอดองค์ความรู้ให้แก่แก่นักเรียนในพื้นที่โครงการในรูปแบบห้องเรียนกลางแจ้ง ซึ่งจะช่วยให้เยาวชนได้เรียนรู้การดำเนินงานพัฒนาด้านต่าง ๆ ของโครงการต่อไป

๓) แผนงานส่งเสริม พัฒนาและยกระดับจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นการพัฒนาศักยภาพการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการปรับปรุงฐานการเรียนรู้การอนุรักษ์ดินและน้ำในโครงการห้วยองคตฯ เพื่อเป็นแบบจำลองสายพันธุ์หญ้าแฝก และได้จัดฝึกอบรมให้ความรู้ผู้นำชุมชนและสมาชิกในพื้นที่ตำบลสมเด็จเจริญ จำนวน ๗๐ คน ในการดูแลรักษาป่าและฝึกเรื่องการเดินไฟป่า เพื่อลดอัตราการเกิดไฟไหม้ป่า

ปรับปรุงฐานการเรียนรู้ดินและน้ำ

การฝึกอบรมเรื่องการดูแลรักษาป่า

๔) แผนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนด้วยการสร้างเครือข่ายการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการปรับปรุงฐานการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ฐานการเลี้ยงไก่ไข่ ฐานการเลี้ยงหมูป่า และฐานการเลี้ยงแพะ เพื่อเป็นต้นแบบการเรียนรู้ในการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพชุมชนกะเหรี่ยงป่าคู่ด้านเกษตรปลอดภัย เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและช่วยให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๕) แผนงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุขภาค และการพัฒนาสุขภาวะที่ดีของประชาชน ดำเนินการก่อสร้างอาคารกายภาพบำบัดในโรงพยาบาลพยาบาลสถานพระบารมี เพื่อให้บริการปรับปรุงด้านกายภาพบำบัด เพิ่มประสิทธิภาพการบริการให้การดูแลและรักษาได้อย่างครอบคลุมเพียงพอ ทำให้ประชาชนในพื้นที่โครงการห้วยองคตฯ และพื้นที่ใกล้เคียงเข้าถึงระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐานได้ง่ายและมีความเท่าเทียม

ฐานการเลี้ยงไก่ไข่

ฐานการเลี้ยงหมูป่า

พัฒนาศักยภาพชุมชนกะเหรี่ยงป่าคู่
ด้านเกษตรปลอดภัย

ก่อสร้างอาคารกายภาพบำบัดของ
โรงพยาบาลพยาบาลสถานพระบารมี
คาดว่าจะแล้วเสร็จเดือนเมษายน ๒๕๖๘

ประโยชน์ที่ได้รับ

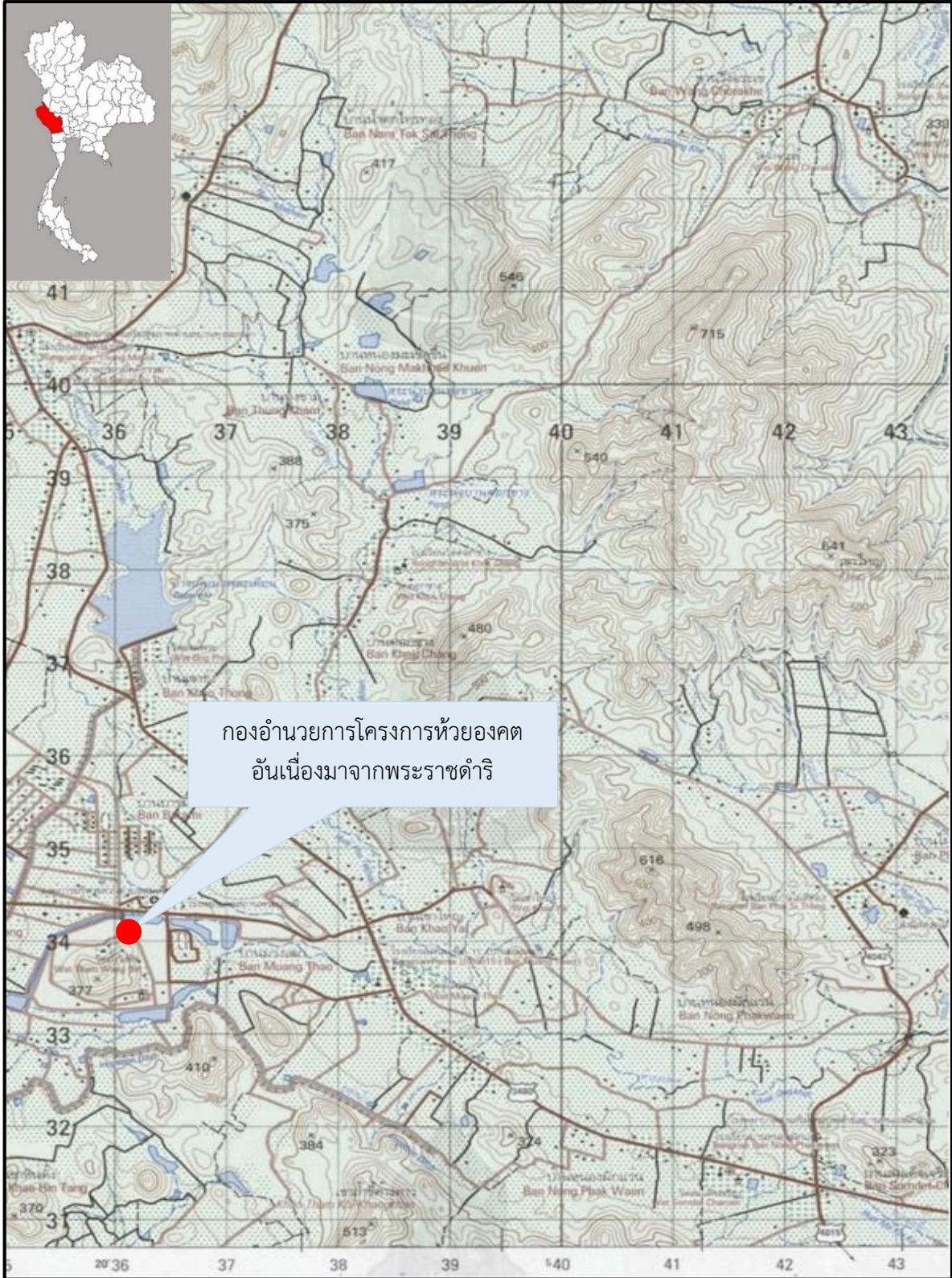
๑. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการห้วยองคตฯ ให้มีการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ สามารถสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานร่วมที่เกี่ยวข้องภายใต้แนวพระราชดำริ “บวร” (บ้าน วัด ราชการ และโรงเรียน) ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎร สังคม และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้

๒. เยาวชนมีความรู้และทักษะด้านวิชาชีพจากการฝึกปฏิบัติจริง และสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพ และอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ได้อย่างเกื้อกูล

๓. ประชาชนในพื้นที่โครงการห้วยองคตฯ และพื้นที่ใกล้เคียงเข้าถึงระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐานได้ง่ายและมีความเท่าเทียม

๔. ราษฎรภายในโครงการห้วยองคตฯ และพื้นที่ใกล้เคียงมีความรู้ความเข้าใจวิธีการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติตามหลักการฟื้นฟูและสร้างสมดุลในระบบนิเวศวิทยา และประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยในปี ๒๕๖๗ มีหน่วยงาน คณะบุคคล เข้ามาศึกษาเรียนรู้ในพื้นที่โครงการ จำนวนทั้งสิ้น ๘๙๖ คน

แผนที่ตั้งโครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี
มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุดที่ L๗๐๑๘ ระวัง ๔๘๓๘ I

โครงการซ่อมแซมเรือนประทับแรมและอาคารประกอบกองอำนาจการ โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๓๓ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริกับนายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา และนายยุทธ กิ่งเกตุ อธิบดีกรมชลประทาน (ในขณะนั้น) พร้อมคณะเจ้าหน้าที่สรุปได้ว่า ควรพิจารณาดำเนินการพัฒนาพื้นที่พื้นที่บริเวณตำบลหนองปรือ อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี (ปัจจุบันอยู่ในเขตตำบลสมเด็จพระเจริญ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี) ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนเป็นอย่างดี โดยขอให้ประสานและสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขุดสระน้ำ ปลูกป่า ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อประโยชน์สุขให้กับประชาชนในพื้นที่ และได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดหาที่ดินจำนวนหนึ่งเพื่อพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว และพระราชทานชื่อโครงการว่า “โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ทรงเน้นเรื่องการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยให้ราษฎรได้อยู่อาศัยทำกินร่วมกับการคงอยู่ของธรรมชาติอย่างเกื้อหนุนกัน คือ ไม่ทำลายซึ่งกันและกันตามหลักการฟื้นฟูและสร้างสมดุลในระบบนิเวศวิทยา ทำให้ทุกชีวิตมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ต่อมา เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโครงการห้วยองคตฯ และมีพระราชดำริ สรุปความว่า ในพื้นที่โครงการมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในแต่ละสาขาดำเนินการอยู่มาก ควรที่จะให้นักเรียนมัธยมได้มีโอกาสฝึกอบรบหรือดูการทำงาน ในการจัดการเรียนการสอน ควรจัดเวลาช่วงหนึ่งจัดเป็นกิจกรรมธรรมชาติศึกษา โดยจัดหาพื้นที่ในโครงการฯ จำนวนหนึ่ง เมื่อนักเรียนมีเวลาว่างให้ทำกิจกรรม และศึกษาธรรมชาติ เช่น ศึกษาเรื่องดิน ต้นไม้ เพื่อให้เด็กนักเรียนได้เห็นจริง และเรียนรู้จากสภาพพื้นที่จริง ก็จะทำให้เด็กนักเรียนเข้าใจได้รวดเร็วขึ้น

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ กรมชลประทานเสนอแผนงานโครงการซ่อมแซมเรือนประทับแรมและอาคารประกอบกองอำนาจการโครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อปรับปรุงอาคารสถานที่และภูมิทัศน์ภายในโครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้มีความพร้อมที่จะรองรับการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยกิจกรรม งานซ่อมแซมอาคารเรือนประทับแรมและงานซ่อมแซมอาคารกองอำนาจการ ปัจจุบันดำเนินการปรับปรุงและซ่อมแซมแล้วเสร็จ

งานซ่อมแซมอาคารเรือนประทับ

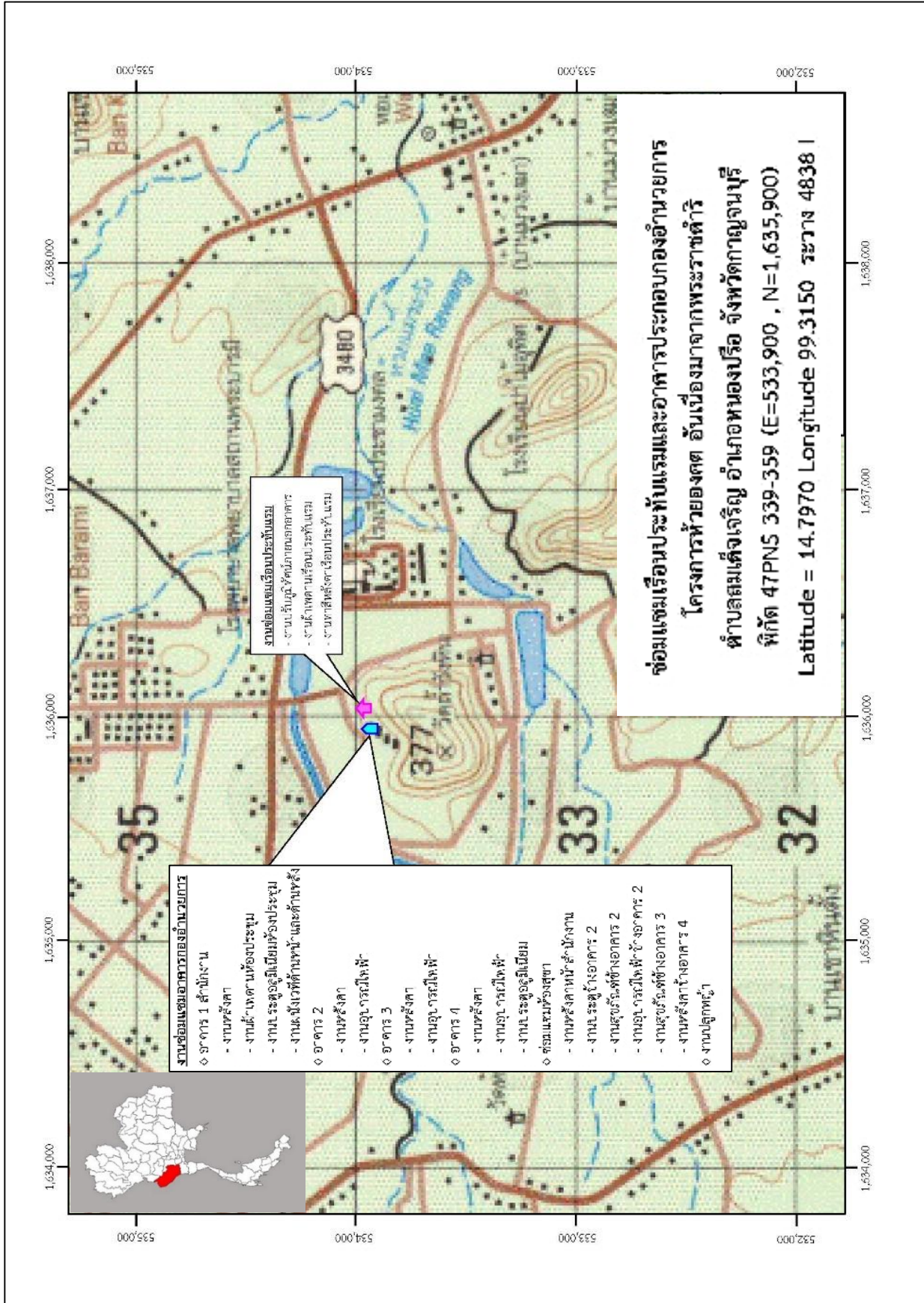

งานซ่อมแซมอาคารกองอำนวยการ

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ช่วยให้โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีอาคารสถานที่พร้อมรองรับการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีสภาพภูมิทัศน์ที่ดีขึ้น
๒. ช่วยให้บุคลากรในโครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีสถานที่ในการปฏิบัติงานที่เรียบร้อยและมีความปลอดภัย
๓. สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการตามแนวพระราชดำริให้เกษตรกร เยาวชน และบุคคลทั่วไปได้เข้ามาศึกษาหาความรู้ และนำไปปรับใช้ได้ต่อไป โดยในปี ๒๕๖๗ มีผู้เข้ามาศึกษาดูงาน จำนวน ๘๙๖ คน

โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๘ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ และได้มีพระราชดำริกับคณะผู้ดำเนินงาน สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. การปรับปรุงพื้นที่ เพื่อใช้เป็นสถานที่ศึกษาธรรมชาติ จะต้องกำหนดให้มีรูปแบบและวิธีการที่ชัดเจน โดยให้เริ่มดำเนินงานในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเล็กก่อน แล้วจึงขยายผลไปในพื้นที่อื่น ๆ

๒. ทำการสำรวจทรัพยากรทางชีวภาพและกายภาพในพื้นที่แห่งนี้ให้ละเอียด และเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วน

๓. นำผลการสำรวจและข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการศึกษาและวิจัย เพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการ รวมทั้งให้นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับประชาชนในท้องถิ่น

๔. การดำเนินงานทุกขั้นตอนควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย

เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังพระตำหนักภูฟ้า อำเภอปอเกือ จังหวัดน่าน และได้มีพระราชดำริ ให้สำนักงาน กปร. พิจารณานำโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ ตำบลตะนาวศรีและตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี มาดำเนินการในรูปแบบของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยให้จัดตั้งเป็นศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี

เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ ในการนี้ ทรงรับทราบแผนการดำเนินงานโครงการในระยะ ๓ ปีของหน่วยงานร่วม ได้แก่ กองทัพบก กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และมีพระราชดำริเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

๑. ด้านการแก้ไขปัญหาและการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ ให้ทบทวนในประเด็นเรื่องเส้นทางศึกษาธรรมชาติที่ทับซ้อนกับพื้นที่ที่มีการครอบครองของราษฎร

๒. ด้านการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติในพื้นที่โครงการ ให้ศึกษาพันธุ์ไม้ในพื้นที่เพิ่มเติม พร้อมทั้งศึกษาและสำรวจทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มเติมในกลุ่มน้ำอื่น ๆ ด้วย

ผลการดำเนินงาน

โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ในพื้นที่ราชพัสดุซึ่งกองพลพัฒนาที่ ๑ รับผิดชอบการใช้ประโยชน์พื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๑๓๒,๙๐๕ ไร่ ส่วนงานด้านอำนวยการ ดำเนินงานโดยโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพื้นที่ ๔๗ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๑๒ หมู่บ้าน ใน ๒ ตำบล คือตำบลสวนผึ้งและตำบลตะนาวศรี ได้แก่ บ้านตะโกบน บ้านตะโกกลาง บ้านห้วยสุด บ้านห้วยน้อย บ้านทุ่งเจดีย์ บ้านผาปก บ้านห้วยน้ำใส บ้านเขากระโจม บ้านห้วยสาม บ้านห้วยน้ำขาว บ้านห้วยผาก และบ้านป่อหวี มีขอบเขตการดำเนินงาน ๔ แผนงาน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีผลการดำเนินงานโดยสรุป ดังนี้

๑. งานวิชาการและงานวิจัย

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพืช

- การศึกษานิเวศของเห็ดโคน และทดสอบสภาพปลูกตามวิถีธรรมชาติร่วมกับการพัฒนาในห้องปฏิบัติการในพื้นที่ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี วิทยาเขตราชบุรี เป็นโครงการต่อเนื่อง ๒ ปี อยู่ระหว่างการดำเนินงานเก็บข้อมูลทางกายภาพของดินและวิเคราะห์ธาตุอาหารบริเวณแปลงเก็บผลของเห็ดโคน และติดตามผลการเกิดดอกของเห็ดโคน เพื่อทราบสถานะในการเกิดเห็ดโคนและพื้นที่ผลผลิตเห็ดโคน รวมถึงเห็ดที่เกิดตามธรรมชาติอื่น เพื่อพัฒนาเป็นธนาคารอาหารชุมชนต่อไป

- การสำรวจพันธุ์กล้วยไม้ป่าในเขตพื้นที่อุทยานธรรมชาติวิทยาฯ โดยนักวิจัย ได้ลงพื้นที่สำรวจต่อเนื่อง จำนวน ๕ ครั้ง ปัจจุบันอยู่ระหว่างจัดพิมพ์เล่มรายงาน จากการสำรวจ กล้วยไม้ในพื้นที่ทั้งหมด ๑๙๐ ชนิด ๗๐ สกุล พบว่า เป็นกล้วยไม้อิงอาศัยมากที่สุดถึง จำนวน ๑๓๖ ชนิด กล้วยไม้ดิน จำนวน ๕๔ ชนิด จากกล้วยไม้ทั้งหมด ๑๙๐ ชนิด พบกล้วยไม้ที่มี ชื่อไทยตามแหล่งที่พบในพื้นที่โครงการ จำนวน ๓ ชนิด คือ เอื้องรังนกเขากระโจม นางอ้วเขา กระโจม เอื้องแพนเขากระโจม และมีชนิดที่เรียกตามแหล่ง ที่พบเทือกเขาตะนาวศรี คือ สิงโตไข่มพลา ตะนาวศรี ใบพายตะนาวศรี เอื้องน้ำตันตะวันตก

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสัตว์

- การสำรวจสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกบริเวณพื้นที่อุทยานธรรมชาติวิทยาฯ โดยนายไพรวลัย ศรีสม ดำเนินการลงพื้นที่สำรวจจำนวน ๑๒ ครั้ง ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการ จัดทำรูปเล่มรายงาน ในประเทศไทยพบสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกแล้วประมาณ ๑๙๔ ชนิด

๒. งานบริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี

การฝึกอบรมเด็กและเยาวชน

- การอบรมหลักสูตร “รักษป่า รักษา น้ำ ในบ้านเรา” มีวัตถุประสงค์เพื่อพิทักษ์ รักษา อนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ สืบสาน ศึกษ วิเคราะห์ วิจัย สภาพธรรมชาติและพืช พรรณไม้ และเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักและห่วงใยในเรื่องความสำคัญของสภาพ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งผลกระทบที่เกิดจากการทำลายสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้นักเรียนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ และผู้ที่มีความสนใจ ได้มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก เกิดจิตสำนึกรักและห่วงใยในทรัพยากรป่าไม้ และเกิด เครือข่ายการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าไม้ในพื้นที่ ภายใต้คู่มือจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามพระราชดำริฯ เพื่อให้คณะวิทยากรและคุณครูใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เสริมสร้างจิตสำนึกให้นักเรียน เกิดเป็นพลังที่สำคัญของชุมชนและประเทศเพื่อนำไปสู่การใช้ทรัพยากรป่าไม้อย่างมีประสิทธิภาพ ระยะเวลาดำเนินการฝึกอบรม รวม ๒ วัน จำนวน ๕ รุ่น คือ มีนักเรียนและครูในอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เข้าร่วมจำนวน ๒๑๗ คน จาก ๑๐ โรงเรียนในพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง

การฝึกอบรมประชาชนและศึกษางานทั่วไป

- การอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การส่งเสริมการเลี้ยงผึ้ง” จำนวน ๑ รุ่น มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมอบรม จำนวน ๒๕ คน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและผู้ที่มีความสนใจมีความรู้ ในการเลี้ยงผึ้งเป็นอาชีพเสริม เพิ่มรายได้และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของผึ้ง

- การอบรมหลักสูตร “การส่งเสริมอาชีพประชาชน” การเลี้ยงไก่ไข่อุณหภูมิและการเลี้ยงปลาตู้บึกอูย มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมอบรม จำนวน ๑๙ คน โดยมีเนื้อหาที่สำคัญ ได้แก่ สายพันธุ์ไก่ไข่ การเลี้ยงดูไก่ โรงเรือน การป้องกันโรคและการสุขภาพ และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยง รวมถึงได้ลงมือปฏิบัติในการผลิตอาหารเสริมไก่และอาหารไก่ลดต้นทุนเพื่อเสริมทักษะเกษตรกรให้มีความรู้เรื่องการเลี้ยงไก่ รวมถึงสามารถผลิตอาหารไก่ลดต้นทุนได้

การจัดทำฐานเรียนรู้ การผลิตสื่อและเอกสารเผยแพร่

- ศาลาข้อมูลธรรมชาติวิทยา เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลทั่วไปของอุทยานธรรมชาติวิทยา ทั้งข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ข้อมูลทางกายภาพ และข้อมูลชีวภาพที่สำรวจพบในพื้นที่ โดยนำเสนอในรูปแบบนิทรรศการ สิ่งตีพิมพ์ นอกจากนี้มีการจัดแสดงนิทรรศการพระราชกรณียกิจในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตในถิ่นทุรกันดาร

- เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ ระยะทาง จำนวน ๒ ระยะทาง คือ ๑) ความยาว ๗๕๐ เมตร และ ๒) ความยาว ๖ กิโลเมตร ซึ่งตลอดเส้นทางจะพบ น้ำตก ธารน้ำร้อน พรรณพืช และสัตว์ต่าง ๆ ใช้เวลาในการเดิน ๑ ถึง ๓ ชั่วโมง

- ฐานการเรียนรู้เรื่องการทำเกษตรในครัวเรือน เพื่อเป็นตัวอย่างให้ประชาชน และผู้ที่มีความสนใจ ตระหนักถึงการพึ่งพาตนเองและสร้างรายได้แก่ครัวเรือน โดยมีกิจกรรม ประกอบด้วย การเลี้ยงไก่ไข่ เป็ดไข่ การผลิตปุ๋ยจากไส้เดือน มีผลผลิตที่ได้นำมาใช้ในกิจกรรมของ อุทยานธรรมชาติวิทยาฯ ดังนี้

- แม่พันธุ์ไก่ไข่ ๒๘ ตัว ได้ปริมาณไข่ จำนวน ๔,๗๒๕ ฟองต่อปี
- แม่พันธุ์เป็ดไข่ ๑๑ ตัว ได้ปริมาณไข่ จำนวน ๒,๓๕๗ ฟองต่อปี
- เลี้ยงปลาคุกกี้กอย จำนวน ๓๐๐ ตัว
- ปุ๋ยจากมูลไก่ จำนวน ๗๕ กระสอบ
- ปุ๋ยจากมูลไส้เดือน จำนวน ๑๙๑ กิโลกรัม
- น้ำหมักมูลไส้เดือน จำนวน ๘๐ ลิตร

๓. งานป้องกันและฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ

การส่งเสริมกลุ่มอาสาสมัคร

- การอบรมเชิงปฏิบัติการและจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ ๑๒ หมู่บ้าน ให้แก่ กลุ่มอาสาสมัครป้องกันไฟป่าของอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมไฟป่า เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๗ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมอบรม จำนวน ๑๓๕ คน ในหัวข้ออบรม “ทักษะ ด้านการป้องกันและควบคุมไฟป่าอย่างปลอดภัย”

การเพาะขยายพันธุ์ไม้

- กิจกรรมเพาะพันธุ์กล้าไม้ เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรในโครงการและประชาชน ทัวไป จำนวน ๗๖ ชนิด แบ่งเป็น ไม้ผล จำนวน ๒,๖๖๓ ต้น ไม้ประดับ จำนวน ๑๗,๒๘๒ ต้น ไม้ยืนต้น จำนวน ๗,๒๘๕ ต้น และพืชผักสวนครัว จำนวน ๒,๘๖๖ ต้น รวม ๓๐,๐๖๖ ต้น มีการ จัดสรรโดยแจกจ่ายให้ประชาชน จำนวน ๓,๑๘๓ ต้น และปลูกเสริมเพิ่มพื้นที่ป่าในพื้นที่อุทยาน ธรรมชาติวิทยาฯ จำนวน ๑,๓๒๙ ต้น

การส่งเสริมอาชีพวนเกษตร

- จัดอบรมและส่งเสริมการปลูกกล้วยในระบบวนเกษตร มีสมาชิก จำนวน ๒๙ ราย และรับซื้อกล้วยจากเกษตรกรได้ จำนวน ๔,๙๙๐ หวี เป็นจำนวนเงิน ๕๙,๘๘๐ บาท

- การติดตามและส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งให้เกษตรกรในโครงการ เพื่อเป็นรายได้เสริม มีสมาชิก จำนวน ๒๑ ราย และสนับสนุนต้นไม้มือเพื่อเป็นพืชอาหารผึ้ง ๗๙๐ ต้น ได้แก่ ทองอุไร กาแฟ

การจัดกิจกรรมฟื้นฟูสภาพแวดล้อม

- ร่วมจัดทำแนวกันไฟ ระยะทาง ๓๐ กิโลเมตร
- ดับไฟป่ากับราษฎรอาสาสมัครดับไฟป่าและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๑ ครั้ง ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร ช่วยป้องกันพื้นที่ไม้ให้ถูกทำลายกว่า ๑,๑๒๐ ไร่

- กิจกรรมการปลูกป่าในวันสำคัญ ณ โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๒๐๑ ราย ปลูกต้นไม้ทั้งสิ้น จำนวน ๑,๐๘๖ ต้น

- กิจกรรมทำฝายในวันสำคัญ จำนวน ๑ ฝาย มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมรวมจำนวน

๓๘๐ คน

๔. งานอำนวยการและประสานงาน

งานดูแลอาคารสถานที่และภูมิทัศน์

การปรับปรุงอาคาร สถานที่ พัฒนาระบบการเรียนรู้ งานบำรุงรักษาสถานที่ ปรับภูมิทัศน์และซ่อมแซม ภายในโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ จำนวน ๑๙๕ ครั้ง

- อำนวยความสะดวกในการใช้สถานที่จัดอบรมให้แก่คณะต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ขอใช้สถานที่ จำนวน ๑๖ หน่วยงาน รวม ๑,๑๐๔ คน

- บริการบ้านพักและเต็นท์ ไว้สำหรับอำนวยความสะดวกให้แก่กลุ่มเยาวชน ตลอดจนนักวิชาการที่ต้องการเข้าพักแรมเพื่อศึกษาเรียนรู้เรื่องทรัพยากรธรรมชาติ โดยบ้านพักรับรองได้ จำนวน ๔๑ คน อีกทั้งมีพื้นที่กางเต็นท์ไว้บริการ โดยมีผู้เข้าพักจากหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน ๖๖๕ คน

งานสาริตการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

- นำกล้วยน้ำว้าที่ได้รับซื้อจากเกษตรกรมาทดลองแปรรูปเป็นกล้วยอบแห้ง ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ และกล้วยกวน ได้ผลผลิตบรรจุของประมาณ ๑๐,๖๘๕ ซอง

- รับซื้อน้ำผึ้งจากเกษตรกร นำมาบรรจุขวดขนาด ๓๐ มิลลิลิตร จำนวน ๓๐ ขวด

- ทดลองแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ ๑ รายการ คือ กล้วยหนึบ

งานร้านค้าและการตลาด

- ร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ และเกษตรกรภายในพื้นที่ อาทิ กลุ่มอาชีพภูผึ้งหลวง กลุ่มอาชีพนิรันดร์กร กลุ่มอาชีพบ้านตะโกกลาง และเจ้าหน้าที่โครงการ โดยกลุ่มอาชีพมีรายได้เป็นจำนวนเงิน ๓๖,๓๘๙ บาท

งานธุรการและประสานงาน

- ประสานงานกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในการเบิกจ่ายงบประมาณปี ๒๕๖๗

- ประสานงาน ติดตาม และจัดประชุมรายงานความก้าวหน้าการทำวิจัย จำนวน ๓ เรื่อง

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ประชาชนในพื้นที่โครงการได้รับองค์ความรู้จากการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม คิดเป็นจำนวน ๒๕๘ คน

๒. เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานในด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ การทำเกษตรในระดับครัวเรือนให้แก่ผู้ที่สนใจและตระหนักในหลักการพึ่งพาตนเอง โดยในปี ๒๕๖๗ มีผู้เข้าเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน จำนวน ๓๗ คณะ รวม ๒,๖๑๑ คน และให้บริการด้านสถานที่แก่หน่วยงานสำหรับการทำกิจกรรมและจัดอบรมจำนวน ๑๖ หน่วยงาน รวม ๑,๑๐๔ คน

๓. มีฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่โครงการครอบคลุมทั้งด้านพืช และสัตว์

โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
 มาตรฐานส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L๗๐๑๘ ระวัง ๔๘๓๕ IV

โครงการการบริหารจัดการพิพิธภัณฑลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหนองบัว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชดำริ สรุปลงความว่า ให้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ประสานกรมศิลปากร กรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาปรับปรุงพิพิธภัณฑลุ่มน้ำป่าสักที่จัดตั้งภายในโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เหมาะสม และบริหารจัดการเพื่อให้เยาวชนและบุคคลทั่วไปได้เข้ามาใช้ประโยชน์ในพิพิธภัณฑลุ่มน้ำป่าสักให้มากยิ่งขึ้น

ผลการดำเนินงาน

กรมชลประทาน ดำเนินการบริหารจัดการอาคารพิพิธภัณฑลุ่มน้ำป่าสักให้มีประสิทธิภาพ ในด้านอัตรากำลัง จำนวน ๑๔ อัตรา ประกอบด้วย นักจัดการทั่วไป นายช่างไฟฟ้า สื่อสาร เจ้าพนักงานธุรการ เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี และพนักงานทั่วไป ด้านค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาอุปกรณ์ต่าง ๆ และค่าใช้จ่ายด้านกระแสไฟฟ้า มีผู้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑลุ่มน้ำป่าสักตั้งแต่เดือน มกราคม ถึง กันยายน จำนวน ๒๐,๔๙๔ ราย

เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑลุ่มน้ำป่าสักบรรยายให้ความรู้แก่นักเรียน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เข้ามาศึกษาหาความรู้

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. สามารถเพิ่มการจ้างงานในพื้นที่จังหวัดลพบุรี และจังหวัดสระบุรี ทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและมีรายได้เพิ่มมากขึ้น
๒. เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดลพบุรีที่ทันสมัย เพื่อแสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น สร้างจิตสำนึก ความรักถิ่นฐานของตนเอง โดยการเรียนรู้จากประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ฯ ด้วยความภาคภูมิใจแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

อาคารพิพิธภัณฑ์ลุ่มน้ำป่าสัก
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลหนองบัว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุดที่ L๗๐๑๘ ระวัง ๕๑๓๘ ।

โครงการโรงเรียนลูกพระดาบส สมุทรปราการ มูลนิธิพระดาบส ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๒ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริกับ นายเอกสิทธิ์ วัฒนปรีชานนท์ ผู้อำนวยการโครงการลูกพระดาบส ณ อาคารชัยพัฒนา ในขณะที่เข้าเฝ้าถวายรายงานความก้าวหน้าของโครงการตามพระราชดำริต่าง ๆ สรุปความว่า โครงการลูกพระดาบสเป็นโครงการที่สืบสานพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดย “ให้โอกาสที่สอง สร้างคนดี มีวิชาชีพกลับคืนสู่สังคม” และจะเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร สมุนไพรบนพื้นที่ดินเค็มและน้ำกร่อย การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร การตลาด การใช้พลังงานทดแทน ฯลฯ เพื่อสนองพระราชดำริอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงาน

โรงเรียนพระดาบส สมุทรปราการ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และประชาชนที่สนใจได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ เพื่อให้เป็นการสร้างงานสร้างรายได้ โดยปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

- **กิจกรรมประมง** ดำเนินการเลี้ยงกุ้งขาวร่วมกับปลาเพื่อลดความเสี่ยงเรื่องโรค โดยเลี้ยงกุ้งขาวร่วมกับปลานิล และเลี้ยงกุ้งก้ามกรามร่วมกับปลานิล บนพื้นที่ ๒๔ ไร่ จำนวน ๖ บ่อ และเลี้ยงปลานิลพันธุ์จิตรลดา ๓ ในบ่อดิน จำนวน ๗ บ่อ และในกระชัง จำนวน ๒๔ กระชัง ทั้งนี้ ผลผลิตสัตว์น้ำที่ได้ส่งจำหน่ายให้ฝ่ายห้องเครื่องสวนจิตรลดา สำนักพระราชวัง แพกุ้ง/แพปลา และจำหน่ายที่หน่วยงาน นอกจากนี้ ได้ดำเนินการขยายพันธุ์สัตว์น้ำ ด้วยการผลิตปลานิลแปลงเพศ เพื่อขยายพันธุ์และจำหน่ายแก่เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียง และการเลี้ยงปลาสด จำนวน ๒ บ่อ เพื่อเป็นต้นแบบให้แก่เกษตรกรนำผลผลิตมาแปรรูปเป็นปลาสดหอมทองสูตรโบราณจำหน่าย

กิจกรรมงานประมง

- **กิจกรรมการเกษตร** การปลูกผักไฮโดรโปนิคส์นอกโรงเรือน และในโรงเรือนแบบปิด (EVAP) หรือการปลูกผักแบบไม่ต้องใช้ดิน จำนวน ๒๔ แปลง เป็นผักสลัด ได้แก่ กรีนโอ๊ค เรดโอ๊ค คอส บัตเตอร์เฮด รวมทั้งผักไทย เช่น คะน้า กวางตุ้ง ผักโขม โหระพา ผักแพว เป็นต้น โดยนำองค์ความรู้ที่ได้มาสอนและฝึกอบรมให้แก่ผู้ที่สนใจ การปลูกไม้ผล ได้แก่ มะม่วงพันธุ์สามฤดู มะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้ มะนาว แก้วมังกร เมล่อน ละคร อินทผลัม ฯลฯ ในพื้นที่ดินและน้ำเค็ม เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับนำไปขยายผลของเทคโนโลยีที่ได้ รวมทั้งการเพาะเห็ดถั่งชง จำนวน ๕ ชนิด ได้แก่ เห็ดนางรมพันธุ์ฮังการี ภูฏาน ขอนขาว เป้าฮื้อ และยานาหงิ เพื่อศึกษาวิจัยนำองค์ความรู้มาอบรมให้ผู้สนใจ เดือนละ ๔๐ คน และเลี้ยงไส้เดือนดินเพื่อผลิตน้ำหมักมูลไส้เดือน นอกจากนี้ ได้จัดสรรพื้นที่เพื่อทำแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยปลูกข้าวปลูกพืชผัก ได้แก่ ผักปลัง บวบเหลี่ยม มะเขือ ข่า มะละกอ กัลฉ่าย เป็นต้น รวมทั้งเลี้ยงปลาเลี้ยงกบ และเลี้ยงเป็ด เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ฝึกปฏิบัติให้แก่ศิษย์พระดาบสและประชาชนผู้สนใจ

กิจกรรมการเกษตร

- **กิจกรรมการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ** การปลูกกล้วยในโรงเรือน จำนวน ๑ โรง ได้แก่ กล้วยหวาย พันธุ์บอม พันธุ์สุรียโวท์ และแว่นดำ เพื่อศึกษาเรียนรู้และอบรมให้แก่ผู้ที่สนใจ อีกทั้งได้ดำเนินการผลิตและขยายพันธุ์ผักสวนครัว ไม้ผล ไม้ประดับ และไม้เศรษฐกิจในโรงเรือน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนปลูกต้นไม้ และปลูกผักสวนครัวสำหรับบริโภคในครัวเรือน

- **กิจกรรมปศุสัตว์** ดำเนินการเลี้ยงโคเนื้อและกระบือ โดยนำมูลสัตว์มาผลิตไบโอแก๊ส เพื่อเป็นเชื้อเพลิงสำหรับนึ่งก้อนเชื้อเห็ด และนำไปใช้เป็นปุ๋ยคอกในแปลงผัก และเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลานิล จำนวน ๒๓๐ ตัว และเลี้ยงแบบปล่อยธรรมชาติ จำนวน ๕๐ ตัว เพื่อเป็นต้นแบบการผสมผสานเทคนิคการเลี้ยงเกิดประโยชน์และสร้างรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ นอกจากนี้ได้ดำเนินการเลี้ยงไก่ชนไทยเชิงอนุรักษ์ พันธุ์ไก่ดำภูพาน จำนวน ๑๖ ตัว

- **กิจกรรมการฝึกอบรมตามโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน** ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ๑ วัน ๒ วัน และ ๕ วัน โดยนับตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๖ – สิงหาคม ๒๕๖๗ ได้จัดหลักสูตรการฝึกอบรมด้านการเกษตร การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร สมุนไพร การทำอาหารเพื่อสุขภาพ และพลังงานทดแทน รวมจัดการฝึกอบรม ๓๓ ครั้ง มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๑,๔๒๓ คน ดังนี้

ลำดับ	หลักสูตร	จำนวน (ครั้ง)	จำนวนผู้อบรม (คน)
๑	อบรมการทำอาหารไทยตามสั่งอย่างง่าย (street foods)	๑	๓๒
๒	อบรมการทำนํ้านมข้าวโพดและผลิตภัณฑ์จากข้าวโพด	๑	๒๒
๓	อบรมการทำปลานิลหยอง น้ำพริกนรกปลานิลและสแต็กปลานิล	๑	๒๕
๔	อบรมการทำซูชิเบื้องต้น	๑	๓๘
๕	อบรมการทำผักและผลไม้ดอง	๑	๒๒
๖	อบรมการทำเบเกอรี่พื้นฐาน	๑	๓๐
๗	อบรมการขยายพันธุ์พืช	๑	๒๑
๘	อบรมการทำน้ำพริกและน้ำจิ้มแบบต่าง ๆ	๑	๓๖
๙	อบรมการทำสบู่ แชมพู และนํ้ายาล้างจานด้วยสารสกัดชีวภาพ	๑	๓๐
๑๐	อบรมการปลูกพืชไม้ใช้ดิน	๑	๔๙
๑๑	อบรมการปลูกแตงเทศญี่ปุ่น	๑	๒๒
๑๒	อบรมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการเกษตร	๑	๔๗
๑๓	การทำไอศกรีมจากผลไม้ไทย	๑	๔๗
๑๔	การตั้งร้าน ซา กาแฟสด ผลผลิตจากโครงการพระราชดำริ	๑	๕๖
๑๕	การทำซูชิเบื้องต้น	๑	๓๖
๑๖	การทำชีซ่าสลัดและแซนวิชไส้ต่าง ๆ	๑	๕๐
๑๗	การทำน้ำพริกและน้ำจิ้มแบบต่าง ๆ	๑	๓๖
๑๘	การแปรรูปและทำน้ำสลัดผักไฮโดรพอนิกส์	๑	๔๕
๑๙	การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเห็ด จี๋เห็ด เห็ดสวรรค์ เห็ดทอดกรอบ	๑	๔๖
๒๐	การทำสบู่ แชมพู และนํ้ายาล้างจานด้วยสารสกัดชีวภาพ	๑	๓๔
๒๑	การแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จากกล้วย	๑	๔๓
๒๒	การทำนํ้านมข้าวโพดและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวโพด	๑	๔๑
๒๓	การทำกวยช่ายไส้ต่าง ๆ	๑	๔๘

ลำดับ	หลักสูตร	จำนวน (ครั้ง)	จำนวนผู้อบรม (คน)
๒๔	การทำเบเกอร์พื้นฐาน	๑	๕๒
๒๕	องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากดดูงานและฝึกปฏิบัติ - การอบรมให้ความรู้และฝึกภาคปฏิบัติ “การทำน้ำพริก ๔๐ คน” - การอบรมให้ความรู้และฝึกภาคปฏิบัติ “เพาะเลี้ยงเห็ด ๔๐ คน”	๑	๘๐
๒๖	องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากดดูงานและฝึกปฏิบัติ - การอบรมให้ความรู้และฝึกภาคปฏิบัติ “การทำสลัดโรล ๔๐ คน” - การอบรมให้ความรู้และฝึกภาคปฏิบัติ “การทำสปู/แชมพู ๔๐ คน”	๑	๘๐
๒๗	องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากดดูงานและฝึกปฏิบัติ - การอบรมให้ความรู้และฝึกภาคปฏิบัติ “การทำซูชิ ๔๐ คน” - การอบรมให้ความรู้และฝึกภาคปฏิบัติ “การทำยาต้ม ยาหม่อง ๔๐ คน”	๑	๘๐
๒๘	องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากดดูงานและฝึกปฏิบัติ - การอบรมให้ความรู้และฝึกภาคปฏิบัติ “การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย ๔๐ คน” - การอบรมให้ความรู้และฝึกภาคปฏิบัติ “การปลูกผักไฮโดรพอนิกส์ ๔๐ คน”	๑	๘๐
๒๙	ดูงานและฝึกปฏิบัติการของโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม (การทำซูชิเบื้องต้น)	๒	๘๐
๓๐	ดูงานและฝึกปฏิบัติการของโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม (การทำเบเกอร์พื้นฐาน)	๒	๘๐
๓๑	ดูงานและฝึกปฏิบัติการของบริษัท อีซูซุมอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด - การอบรมให้ความรู้และฝึกภาคปฏิบัติ “การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการเกษตร ๑๕ คน” - การอบรมให้ความรู้และฝึกภาคปฏิบัติ “การขยายพันธุ์พืช ๑๔ คน” - การอบรมให้ความรู้และฝึกภาคปฏิบัติ “การจัดตั้งร้านกาแฟสด ๖ คน”	๑	๓๕
รวม		๓๓	๑,๔๒๓

ทั้งนี้ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีคณะและประชาชนผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน ระหว่างเดือนมกราคม - สิงหาคม ๒๕๖๗ จำนวนทั้งสิ้น ๓,๓๒๖ คน

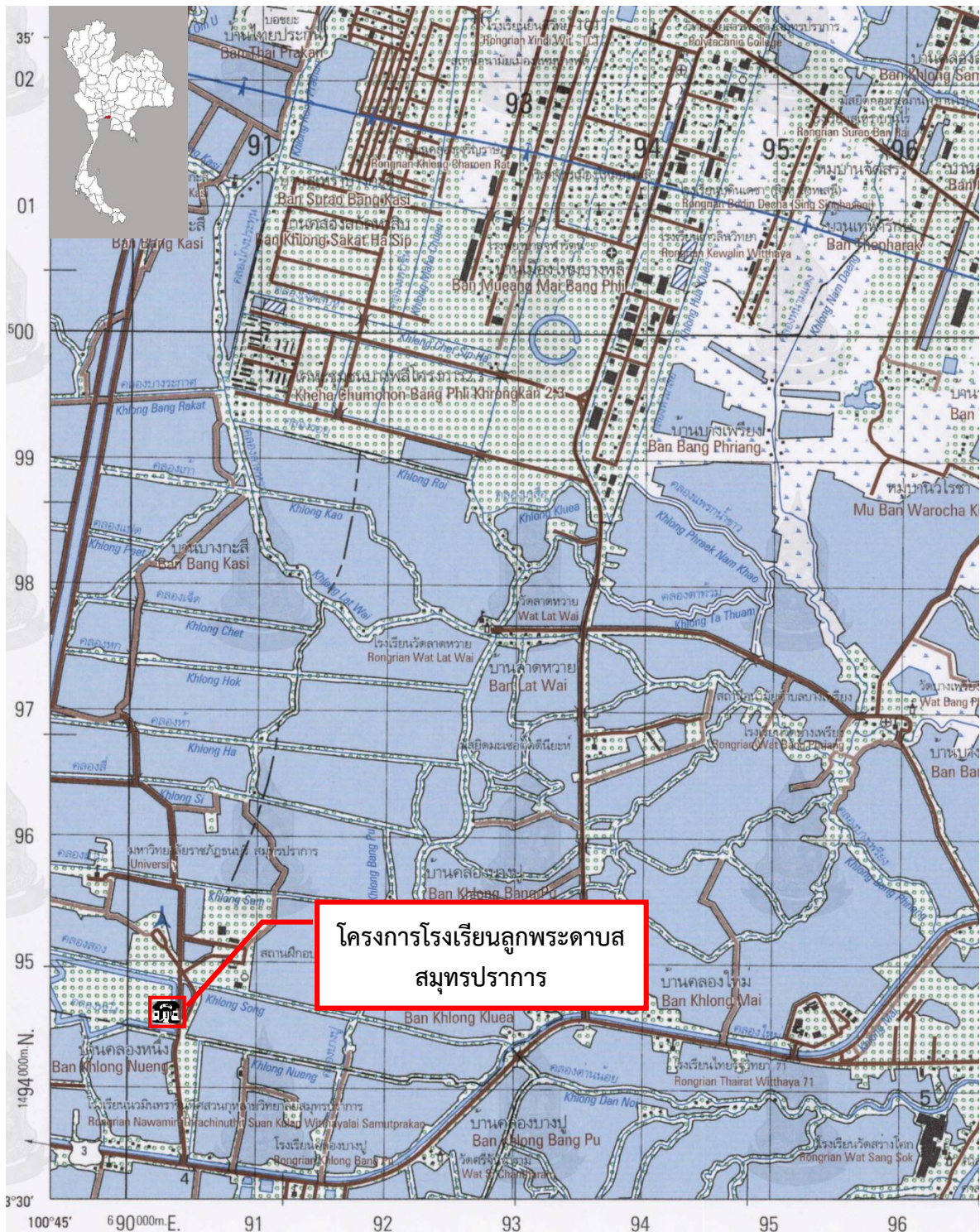

คณะและประชาชนผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน

ประโยชน์ที่ได้รับ

เป็นสถานที่ศึกษา เรียนรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเกษตร การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร สมุนไพร การทำอาหารเพื่อสุขภาพ และพลังงานทดแทน ให้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา เกษตรกร และประชาชนที่สนใจ โดยมีผู้ฝึกอบรม จำนวน ๑,๔๒๓ คน เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่งเมื่อฝึกอบรมเสร็จสามารถนำทักษะ ความรู้ไปประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง

โครงการโรงเรียนลูกพระดาบส
สมุทรปราการ

โครงการโรงเรียนลูกพระดาบส สมุทรปราการ
มูลนิธิพระดาบส ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุดที่ L๗๐๑๘ ระวัง ๕๑๓๖ II

โครงการทหารพันธุ์ดี กองทัพอากาศที่ ๑ จังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดราชบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี ในพื้นที่มณฑลทหารบกที่ ๑๗ ค่ายสุรสีห์ และกรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ ๙ ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี และได้มีพระราชดำริสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) มณฑลทหารบกที่ ๑๗ ค่ายสุรสีห์

ให้ตรวจสอบความปลอดภัยของผลผลิตเป็นระยะ (เนื่องจากพื้นที่นี้เคยเป็นกองขยะขนาดใหญ่)

๒) กรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ ๙

ให้สำนักงาน กปร. พิจารณาสับสนุนเครื่องบรรจุเมล็ดพันธุ์ และอาคารสำหรับเก็บเมล็ดพันธุ์ เพื่อผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์พระราชทานสำหรับแจกจ่ายให้แก่โครงการทหารพันธุ์ดี และเกษตรกรต่อไป

เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรโครงการทหารพันธุ์ดี กองพลทหารราบที่ ๗ จังหวัดเชียงใหม่

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชนุญาตในการจัดตั้งศูนย์ผลิตพันธุ์สัตว์ปีกพระราชทาน “เพื่อนช่วยเพื่อน” พื้นที่ภาคตะวันตก โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก กปร. จำนวน ๒ หน่วย ได้แก่ โครงการทหารพันธุ์ดี กองพลทหารราบที่ ๙ ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี และโครงการทหารพันธุ์ดี กองพลทหารช่าง ค่ายบูรฉัตร จังหวัดราชบุรี ตามที่ พลเอก วิจักขฐ์ สิริบรรสพ ที่ปรึกษาพิเศษประจำสำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา กราบบังคมทูลขอพระราชทาน

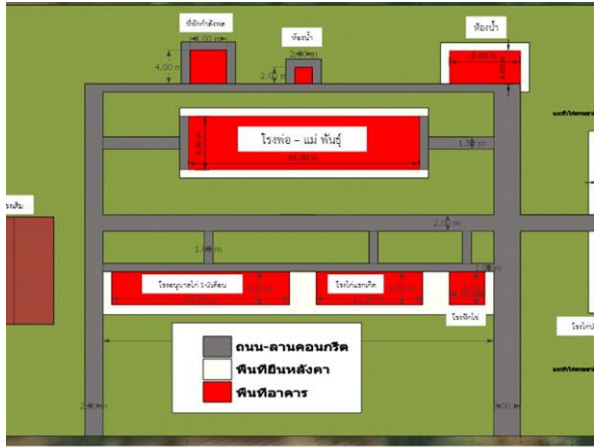
ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ กองทัพอากาศที่ ๑ เสนอแผนงานดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการทหารพันธุ์ดี ประกอบด้วย ๒ หน่วยงาน ดังนี้

๑. โครงการทหารพันธุ์ดี กองพลทหารราบที่ ๙ ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี ดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการทหารพันธุ์ดี ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย

๑.๑ ศูนย์ผลิตพันธุ์สัตว์ปีกพระราชทาน “เพื่อนช่วยเพื่อน” พื้นที่ภาค ตะวันตก รับผิดชอบโดยกองพันทหารช่างที่ ๙ โดยได้ดำเนินการออกแบบศูนย์ผลิตพันธุ์สัตว์ปีก พระราชทานเรียบร้อยแล้ว และมีแผนที่จะเลี้ยงไก่พันธุ์เหลืองหางขาว โดยมีเป้าหมายการผลิต ลูกไก่ จำนวน ๕,๐๐๐ ตัว ซึ่งสำนักงบประมาณได้อนุมัติให้เบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนิน โครงการฯ แล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๗ ปัจจุบัน อยู่ระหว่างการก่อสร้างศูนย์ผลิตพันธุ์ สัตว์ปีกพระราชทาน คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

แบบก่อสร้างศูนย์ผลิตพันธุ์สัตว์ปีกพระราชทาน

บริเวณที่จะดำเนินการก่อสร้างฯ

๑.๒ ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชพระราชทาน “เพื่อนช่วยเพื่อน” พื้นที่ภาค ตะวันตก รับผิดชอบโดยกองพันซ่อมบำรุง กรมสนับสนุน โดยดำเนินการออกแบบของบรรจุ เมล็ดพันธุ์ จำนวน ๔ ชนิด ประกอบด้วย แตงกวา โหระพา มะเขือยาว และพริกชี้หนู ซึ่งสำนัก งบประมาณได้อนุมัติให้เบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินโครงการฯ แล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๗ ปัจจุบัน อยู่ระหว่างการจัดทำซองเมล็ดพันธุ์

เมล็ดพันธุ์ที่เตรียมบรรจุ

ตัวอย่างซองเมล็ดพันธุ์

๒. โครงการทหารพันธุ์ดี ค่ายบูรณัตร์ จังหวัดราชบุรี ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ผลิตพันธุ์สัตว์ปีกพระราชทาน “เพื่อนช่วยเพื่อน” พื้นที่ภาคตะวันตก โดยก่อสร้างโรงเรือนเพิ่มเติมดำเนินงานแล้วเสร็จในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗ เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ในการผลิตพันธุ์สัตว์ปีกให้กับกำลังพล ข้าราชการ ครอบครัว และประชาชนทั่วไป มาศึกษาดูงานและนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีราษฎรได้รับประโยชน์ จำนวน ๑ ครัวเรือน และมีผู้ศึกษาดูงาน จำนวน ๕ คณะ รวม ๑๓๕ คน

ก่อสร้างโรงเรือนเลี้ยงเป็ด

คณะนักเรียนเข้ามาศึกษาดูงาน

ประโยชน์ที่ได้รับ

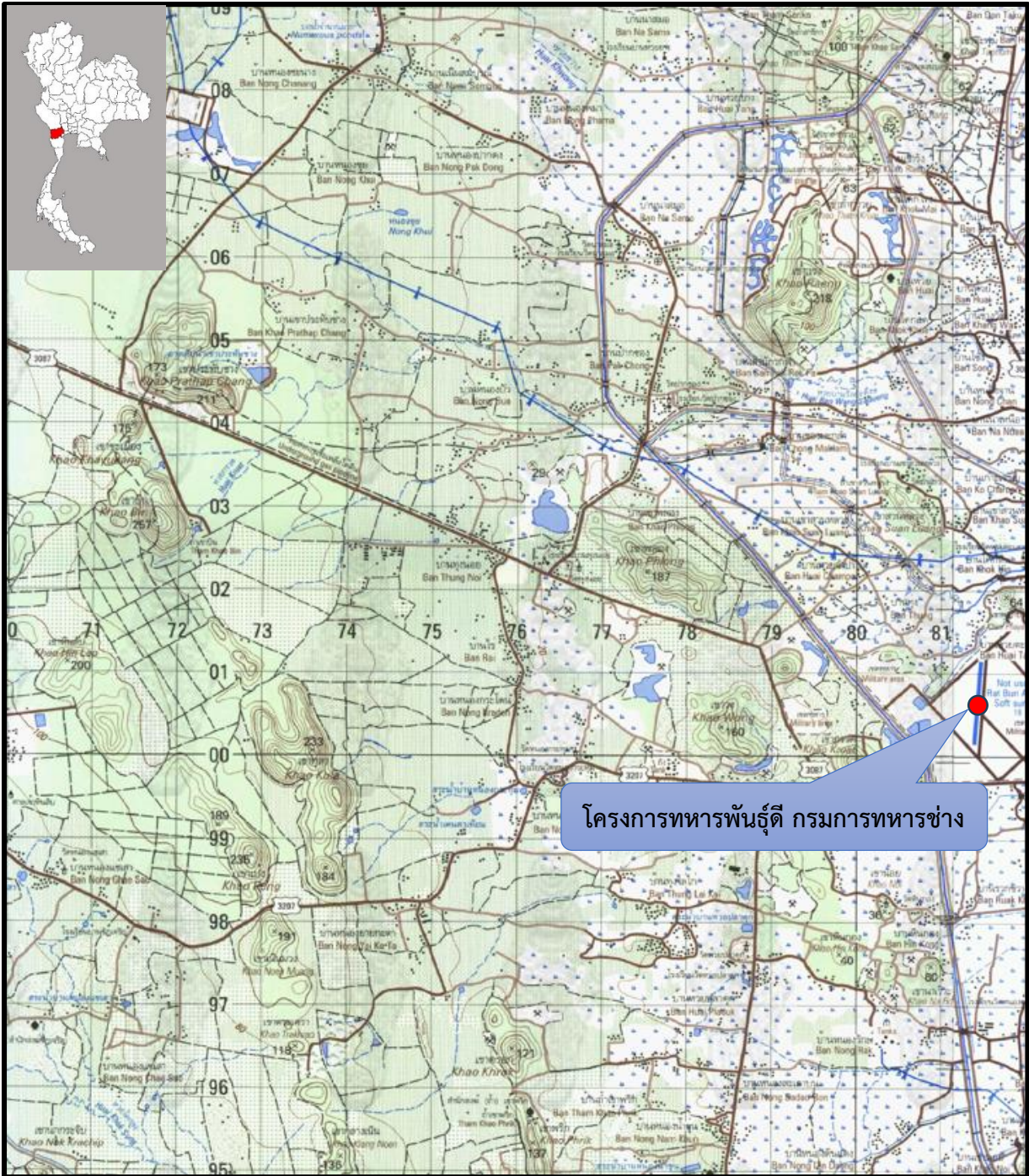
๑. เป็นศูนย์ผลิตพันธุ์สัตว์ปีกสำหรับพระราชทานให้แก่ประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันตก
๒. เป็นศูนย์การเรียนรู้การผลิตพันธุ์สัตว์ปีกให้กับกำลังพล ข้าราชการ ครอบครัว และประชาชนทั่วไป มาศึกษาดูงานและนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง รวมถึงเผยแพร่ความรู้และขยายผลให้แก่ผู้อื่นต่อไป
๓. ทำให้มีบรรพบุรุษสำหรับใส่เมล็ดพันธุ์พระราชทานให้แก่มูลนิธิชัยพัฒนาเพื่อแจกจ่ายให้แก่ผู้ประสบภัยพิบัติและประชาชนทั่วไปนำไปเพาะปลูกต่อไป

แผนที่โครงการทหารพันธุ์ดี พื้นที่ภาคตะวันตก
ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุดที่ L๗๐๑๘ ระวัง ๔๘๓๗ II

โครงการทหารพันธุ์ดี กรมการทหารช่าง

แผนที่ตั้งโครงการทหารพันธุ์ดี กรมการทหารช่าง
ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี
มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุดที่ L๗๐๑๘ ระวัง ๔๙๓๖ III

โครงการก่อสร้างอาคารแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร ของโครงการสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชชนนี ตำบลสามพระยา อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชานุมัติหลักการ ตามที่ สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา กราบบังคมทูล ดำเนินการก่อสร้างอาคารแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามมาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เพื่อพัฒนากิจกรรมแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตรและสมุนไพรไทยของโครงการสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชชนนี ตำบลสามพระยา อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบุรี ในการจัดจำหน่ายกิจกรรมแปรรูปพืชสมุนไพรให้ได้ตามมาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยให้ สำนักงาน กปร. เป็นผู้พิจารณาสนับสนุนงบประมาณ และให้ กรมชลประทานเป็นผู้ดำเนินการ (หนังสือมูลนิธิชัยพัฒนา ที่ ขพ (สบค.๒) ๒๒๒๙/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๕)

ผลการดำเนินงาน

กรมชลประทาน จะดำเนินการก่อสร้างอาคารแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรของโครงการสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชชนนี โดยมีขนาดพื้นที่ ๒๐๔ ตารางเมตร มีลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียว ขนาดกว้าง ๘.๕๐ เมตร ยาว ๒๔.๐๐ เมตร สูง ๕.๓๐ เมตร พื้นที่ใช้สอย ๒๐๔ ตารางเมตร โดยการแบ่งแยกห้องการผลิตออกเป็นจำนวน ๒๕ ห้อง ตามมาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เพื่อดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ของโครงการฯ ได้แก่ ยาหม่อง น้ำมันไพล พิมเสนน้ำ น้ำมันนวด และลูกประคบ ปัจจุบันอยู่ระหว่างประกวดราคา และเตรียมการเบื้องต้น คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๘

พื้นที่บริเวณจุดที่จะดำเนินการก่อสร้างอาคารแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร

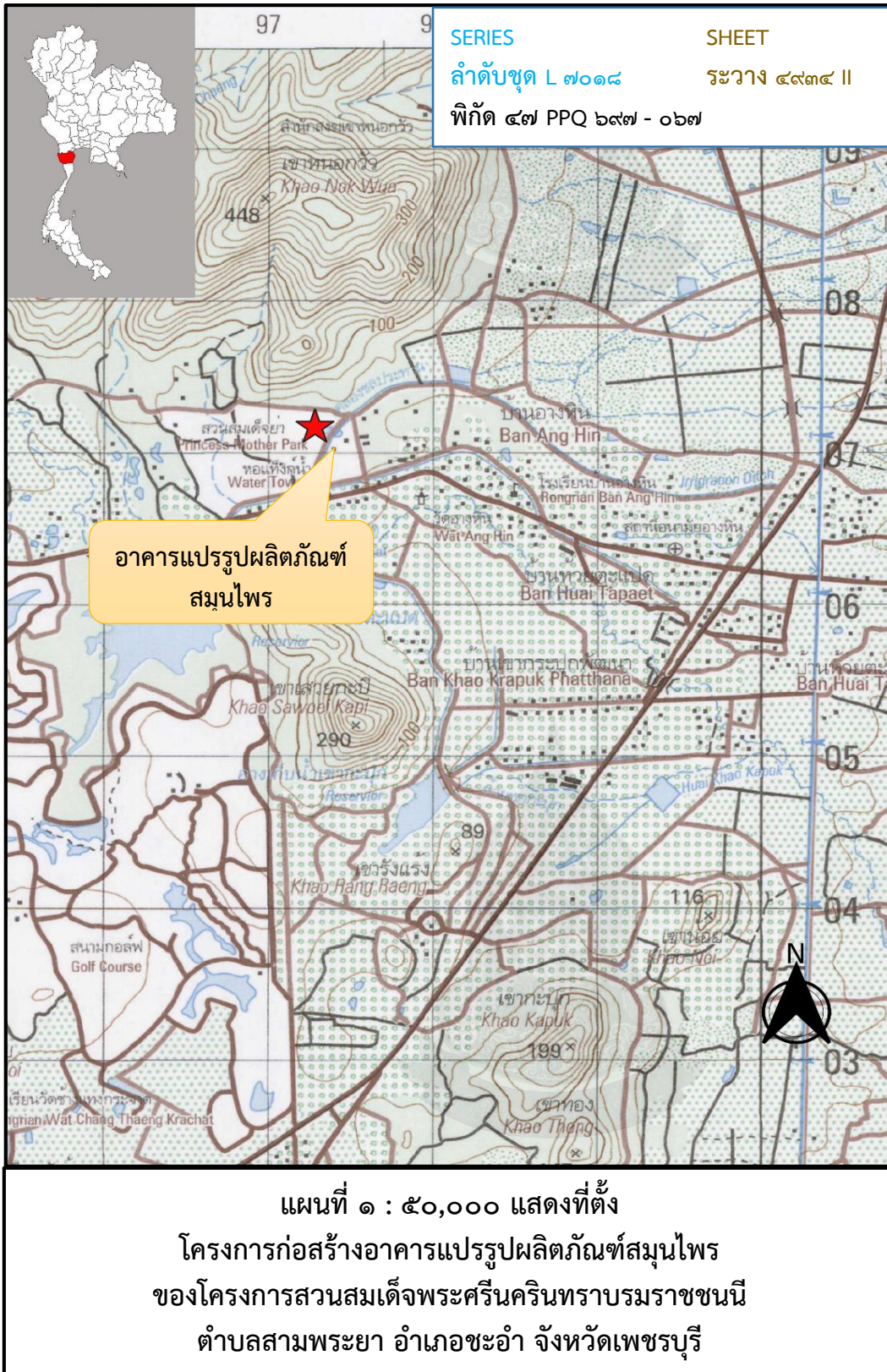

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ทำให้โครงการสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมาชนสามารถผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรได้เพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งพัฒนากิจกรรมแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตรและสมุนไพรไทยให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปสมุนไพรให้ได้ตามมาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

๒. เป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต เป็นศูนย์บริการวิชาการด้านการเกษตร และเป็นการขยายผลแนวพระราชดำริสู่ประชาชนทั่วไป พร้อมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ผู้ที่สนใจสมุนไพรไทยได้เข้ามาศึกษาดูงาน และฝึกอบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร การเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและสมุนไพร เป็นการส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ

โครงการศูนย์ฝึกอบรมมูลนิธิตำบลหน้าเขื่อนขุนด่านปราการชล ตำบลหินตั้ง อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

พระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับโครงการศูนย์ฝึกอบรมมูลนิธิตำบลหน้าเขื่อนขุนด่านปราการชล จังหวัดนครนายก เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมและขยายผลตามแนวพระราชดำริ ในพื้นที่ด้านข้างโครงการฝักอบรมสุดาเดือนเพ็ญและที่พักของมูลนิธิตำบลหน้าเขื่อน (หนังสือมูลนิธิตำบลหน้าเขื่อนฯ (สบค.๑) ๑๒๔๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗)

ผลการดำเนินงาน

กรมชลประทาน อยู่ระหว่างการปรับพื้นที่ เพื่อดำเนินการก่อสร้างอาคารรับรองหลังใหญ่ ๑ แห่ง อาคารห้องน้ำ ๑ แห่ง ลานจอดรถ ถนน ASPHALT CONCRETE อาคารสถานีตำรวจ พร้อมเดินระบบระบายน้ำ ๕๗๕ เมตร และเดินระบบไฟฟ้าภายในพื้นที่โครงการฯ รวมถึงดำเนินการปรับภูมิทัศน์ ปลูกต้นไม้ และร้อยสายเสาไฟฟ้า การดำเนินงานแล้วเสร็จในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗

ปรับพื้นที่

อาคารสถานีตำรวจ

ก่อสร้างอาคารรับรองหลังใหญ่

ประโยชน์ที่ได้รับ

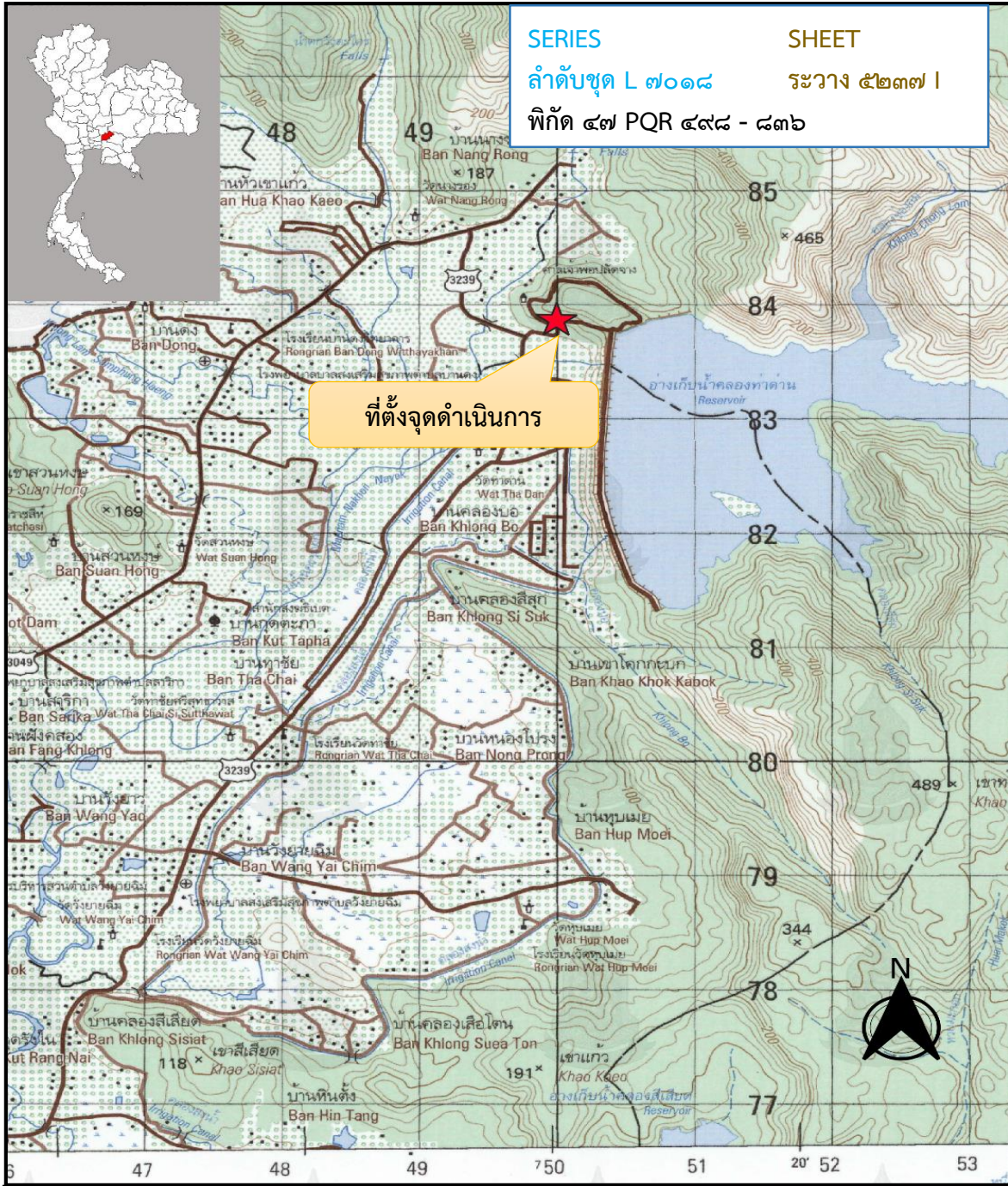
๑. เป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริให้กับเยาวชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนที่สนใจ

๒. เป็นสถานที่สำหรับต้อนรับ รองรับคณะศึกษาดูงาน คณะฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เข้ามาเยี่ยมชมการดำเนินงานของเขื่อนขุนด่านปราการชล หรือโครงการใกล้เคียง ได้อย่างเพียงพอ

๓. เป็นแหล่งกระจายสินค้าและจำหน่ายสินค้าของชุมชนให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมเขื่อนขุนด่านปราการชลและโครงการใกล้เคียง เป็นการเพิ่มโอกาสทางการตลาด รวมถึงสร้างรายได้ให้กับชุมชนในจังหวัดนครนายกเพิ่มขึ้น

๔. เยาวชนและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจด้านเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ และสามารถนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดและปรับใช้ในการดำเนินชีวิตให้พอมีพอกินอย่างยั่งยืน

แผนที่ ๑ : ๕๐,๐๐๐ แสดงที่ตั้งจุดดำเนินการ แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุน
 ด้านการสร้างความเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
 โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 โครงการศูนย์ฝึกอบรมมูลนิธิชัยพัฒนาหน้าเขื่อนขุนด่านปราการชล จังหวัดนครนายก
 สถานที่ก่อสร้าง บริเวณพื้นที่ ๕ ไร่ ติดกับโครงการศูนย์ฝึกอบรมมูลนิธิชัยพัฒนา
 และที่พักของมูลนิธิชัยพัฒนา โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาขุนด่านปราการชล

ด้านแหล่งน้ำ

โครงการจัดหาแหล่งน้ำสนับสนุนโครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แก้มลิงบ้านบารมีและอาคารประกอบ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริกับ นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา และนายยุทธ กิ่งเกตุ อธิบดีกรมชลประทาน (ในขณะนั้น) พร้อมคณะเจ้าหน้าที่สรุปได้ว่า ควรพิจารณาดำเนินการพัฒนาพื้นที่บึงบริเวณตำบลหนองปรือ อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี (ปัจจุบันอยู่ในเขตตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี) ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนเป็นอย่างดี โดยขอให้ประสานและสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขุดสระน้ำ ปลูกป่า ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อประโยชน์สุขให้กับประชาชนในพื้นที่ และได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดหาที่ดินจำนวนหนึ่งเพื่อพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว และพระราชทานชื่อโครงการว่า “โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ทรงเน้นเรื่องการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยให้ราษฎรได้อยู่อาศัยทำกินร่วมกับการคงอยู่ของธรรมชาติอย่างเกื้อหนุนกัน คือไม่ทำลายซึ่งกันและกันตามหลักการฟื้นฟูและสร้างสมดุลในระบบนิเวศวิทยา ทำให้ทุกชีวิตมีความผาสุก และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ กรมชลประทานเสนอแผนงานโครงการจัดหาแหล่งน้ำสนับสนุนโครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำเดิมในบริเวณพื้นที่หมู่ที่ ๕ บ้านบารมี ให้มีลักษณะเป็นแก้มลิงขนาดความจุประมาณ ๑๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร โดยรับน้ำฝนและน้ำหลากในช่วงฤดูฝน ทั้งยังสามารถรับน้ำจากอ่างเก็บน้ำพุตะเคียนอันเนื่องมาจากพระราชดำริผ่านคลองส่งน้ำตามรอบเวรหรือเมื่อมีการร้องขอจากกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยได้ดำเนินงานขุดลอกแก้มลิงก่อสร้างอาคารรับน้ำ จำนวน ๓ อาคาร อาคารระบายน้ำ จำนวน ๑ อาคาร ดำเนินงานบดอัดคันดินลูกรังงานเรียงหินด้านท้ายอาคารระบายน้ำ งานขุดร่องชักน้ำ และเสาหลักกันตก การดำเนินงานแล้วเสร็จในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗

แก้มลิงบ้านบารมีพร้อมอาคารประกอบ

อาคารระบายน้ำล้น

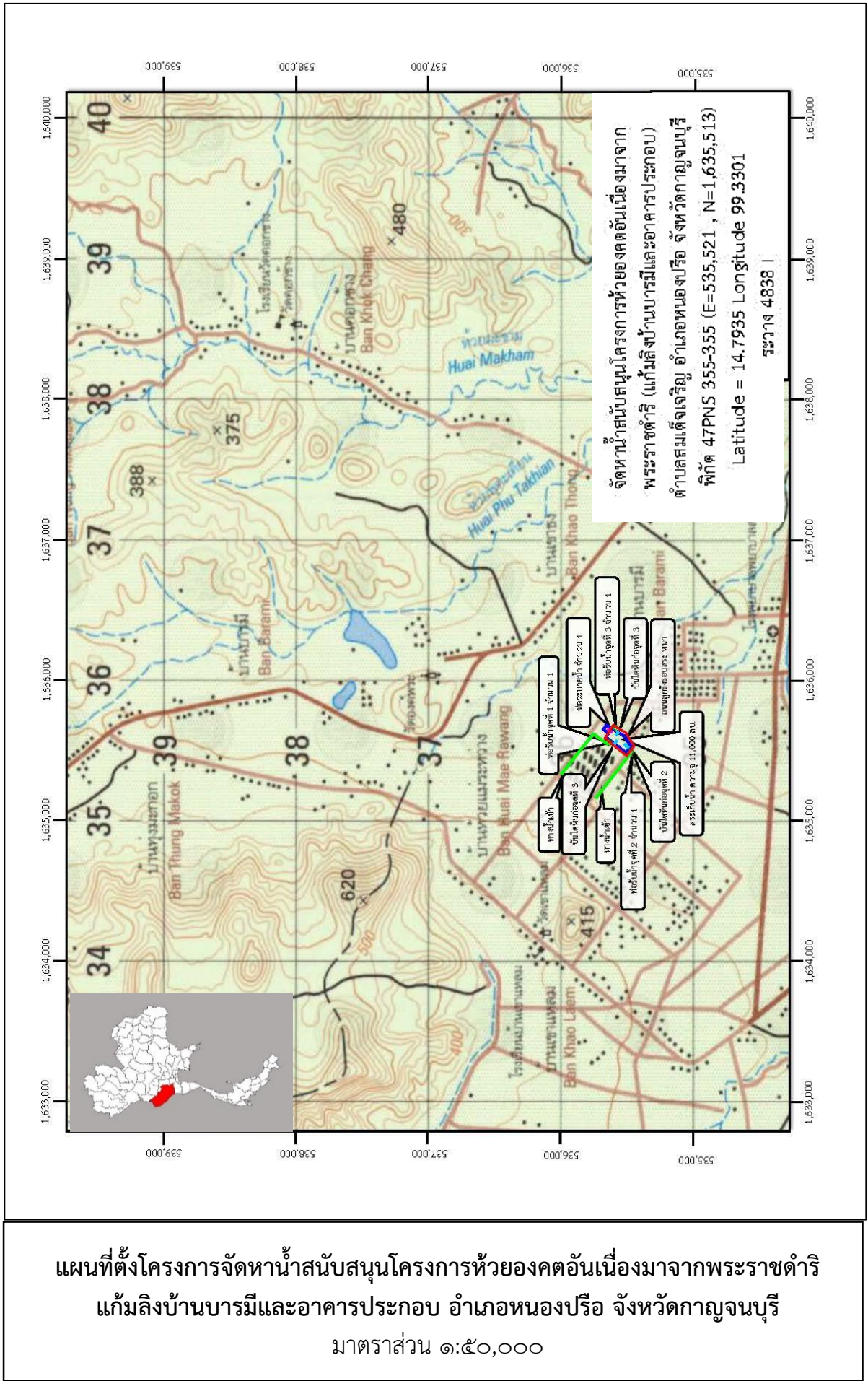

อาคารรับน้ำจากน้ำหลากในช่วงฤดูฝน

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. สามารถบรรเทาปัญหาขาดแคลนน้ำใช้ให้แก่กลุ่มเกษตรกรส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่ จำนวน ๒๐ ครัวเรือน ในพื้นที่โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๒. เป็นแหล่งน้ำต้นทุนให้แก่ราษฎรในพื้นที่บ้านบารมี หมู่ที่ ๕ จำนวน ๔๕ ครัวเรือน จำนวน ๙๐ คน ได้มีน้ำใช้เพื่อทำการเกษตรได้อย่างเพียงพอ
๓. สามารถเป็นแหล่งน้ำสนับสนุนแปลงปลูกป่าไม้ใช้สอย พื้นที่จำนวน ๕๐ ไร่ ซึ่งดูแลพื้นที่โดยสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๐ (ราชบุรี) กรมป่าไม้ โดยให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมดำเนินงานและรับประโยชน์จากการเก็บผลผลิตไปจำหน่ายได้อีกทางหนึ่ง

แผนที่ตั้งโครงการจัดหาสนับสนุนโครงการช่วยเหลือคนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แก้มลิงบ้านบารมีและอาคารประกอบ อำเภอนองบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
 มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐

โครงการปรับปรุงแหล่งน้ำโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ
ป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ระยะที่ ๒
ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ สรุปความว่า ให้พิจารณาก่อสร้างฝายต้นน้ำลำธาร (Check Dam) หรือสระน้ำขนาดเล็กตามลำห้วยในพื้นที่เหนืออ่างเก็บน้ำยางชุม เพื่อไม่ให้เกิดน้ำท่วม ให้เก็บกักน้ำเพื่อสร้างความชุ่มชื้น และข้างมีน้ำกินด้วย โดยให้พิจารณาก่อสร้างเป็นช่วง ๆ หรืออาจทำเป็นบ่อพักน้ำหรือกะโหลกเพื่อพักน้ำ และต่อท่อนำน้ำไปใช้หรือใส่ท่อไปยังถังพักน้ำ และกระจายน้ำ ทำให้เกิดความชุ่มชื้นกับป่าไม้ เป็นแหล่งน้ำ และพื้นที่ก่อสร้างแหล่งอาหารข้างป่าต่อไป

เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ได้ติดตามการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาข้างป่าในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดเพชรบุรี โดยให้หน่วยงานพิจารณาปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิมที่มีสภาพตื้นเขิน ให้สามารถเก็บกักน้ำได้เต็มประสิทธิภาพ และให้พิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสมในการทำฝายชะลอน้ำเพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับป่าและสร้างแหล่งน้ำแหล่งอาหารให้กับสัตว์ป่า

เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ พลอากาศเอกชลิต พุกผาสุข องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคกลาง ได้ติดตามการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยขอให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับกรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาจัดสร้างแหล่งเก็บกักน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี เพื่อสร้างความชุ่มชื้นเป็นแหล่งอาหารและแหล่งน้ำให้แก่สัตว์ป่า ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาสัตว์ป่าบุกรุกพื้นที่ของราษฎรได้ และขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดทำฝายชะลอน้ำความชุ่มชื้นในบริเวณพื้นที่ป่ากุยบุรีเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างความชุ่มชื้น สำหรับเป็นแหล่งน้ำและแหล่งอาหารให้แก่สัตว์ป่าในพื้นที่อย่างเพียงพอ

ผลการดำเนินงาน

กรมชลประทาน ดำเนินงานโครงการปรับปรุงแหล่งน้ำโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี ระยะที่ ๒ (บ้านรวมไทย) โดยก่อสร้างฝายทดน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาดกว้าง ๓๗ เมตร ยาว ๓๖.๕๐ เมตร สูง ๒ เมตร จำนวน ๑ แห่ง บริเวณด้านข้างที่ทำการโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านรวมไทย หมู่ที่ ๗ ตำบลหาดขาม อําเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการ คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนมกราคม ๒๕๖๘

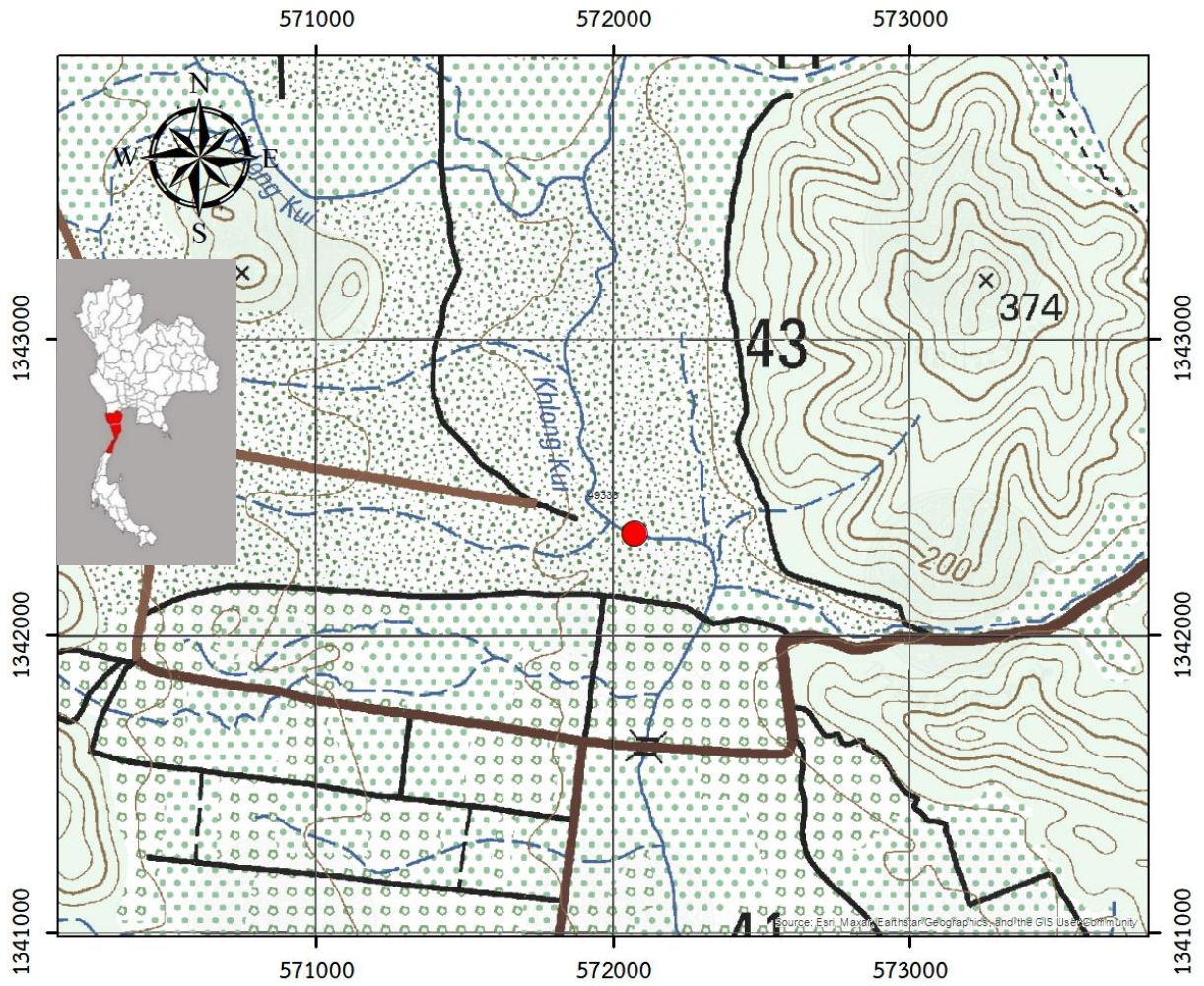

ระหว่างการดำเนินงานก่อสร้างฝายทดน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ช้างป่าและสัตว์ป่ามีแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร และที่อยู่อาศัยอย่างเพียงพอ ลดการบุกรุกและทำลายพืชผลทางการเกษตรของเกษตรกร
๒. มีแหล่งน้ำที่ช่วยสร้างความชุ่มชื้นให้แก่พื้นที่ป่าและทำให้ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์มากขึ้น
๓. เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะมีพื้นที่รับประโยชน์ ได้แก่ โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และพื้นที่บ้านรวมไทย หมู่ที่ ๗ ตำบลหาดขาม อําเภอกุยบุรี จำนวน ๕๐ ครัวเรือน ๑๕๐ คน พื้นที่การเกษตรประมาณ ๒๐๐ ไร่

แผนที่โครงการปรับปรุงแหล่งน้ำโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ
ป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ระยะที่ ๒ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L๗๐๑๘ ระวัง ๔๙๓๓ IIII

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยซบสองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ค่าก่อสร้างส่วนประกอบอื่น) ตำบลนิคมชัย อำเภอกระโบสถ จังหวัดลพบุรี

เรื่องเดิม

สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริกับนายกรัฐมนตรี สรุปความว่า มีพระราชประสงค์ให้เขื่อนป่าสักเก็บกักน้ำได้มากกว่านี้ เพราะต่อไปนี้อาจจะไม่พอ ความจุของเขื่อนที่เพิ่มขึ้นนี้หมายความว่า ควรก่อสร้างอ่างเก็บน้ำตักน้ำไว้ แต่อ่างไม่ต้องใหญ่มาก อาจจะทำ ๒-๓ แห่ง เพื่อจะได้ Break น้ำไว้แล้วค่อย ๆ ท่อย่อยปล่อยมา ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ ณ วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้พระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติม กับนายจุลนถ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา อธิบดีต่อคมนาคม นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ เลขาธิการ กปร. นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ และนายสมพล พันธุ์มณี รองเลขาธิการ กปร. ในขณะนั้น สรุปความว่า ให้พิจารณากักเก็บน้ำตอนบนของลำน้ำสาขาลำน้ำป่าสักไว้ให้มาก เพื่อใช้ด้านการเกษตรและ ป้องกันอุทกภัย เนื่องจากน้ำเหนือเขื่อนป่าสักฯ มีปริมาณมากและให้พิจารณาจัดเก็บให้เหมาะสม เพื่อใช้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคและการเกษตรกรรมให้แก่ราษฎรในช่วงฤดูแล้ง รวมทั้งบรรเทาปัญหาอุทกภัยให้แก่ราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ดังกล่าวและบริเวณใกล้เคียง

จากพระราชดำริดังกล่าว สำนักงาน กปร. และกรมชลประทาน จึงได้พิจารณา ความเหมาะสมในการพัฒนาแหล่งน้ำเหนือเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์เพื่อสนองพระราชดำริ และบรรเทา ปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรในลุ่มน้ำป่าสัก โดยได้พิจารณาแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ จำนวนทั้งสิ้น ๙ โครงการ แบ่งเป็น ในเขตพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน ๘ โครงการ และในเขตพื้นที่ ภาคกลาง จำนวน ๑ โครงการ คือ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยซบสองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลพบุรี

ผลการดำเนินงาน

กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยซบสอง โดยอาคารหัวงานมี ลักษณะเป็นเขื่อนดิน พื้นที่รับน้ำ ๔๕.๕๑ ตารางกิโลเมตร ทำนบดิน กว้างประมาณ ๘ เมตร ยาวประมาณ ๔๕๓ เมตร และสูงประมาณ ๑๔ เมตร ความจุเก็บกัก ๒.๒๔ ล้านลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้ กรมชลประทานได้วางแผนการดำเนินงานโครงการฯ รวมระยะเวลา ๔ ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๗๐ แบ่งการดำเนินงานเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

● **ระยะที่ ๑** : ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ กรมชลประทาน ได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ดังนี้

๑) งบประมาณ กปร. เพื่อดำเนินกิจกรรมเบื้องต้น ประกอบด้วย งานปรับพื้นที่บริเวณหัวงาน การก่อสร้างอาคารที่ทำการบ้านพัก ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ถนนภายในบริเวณที่ทำการ ปัจจุบันอยู่ระหว่างเตรียมการเบื้องต้น คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๘

๒) งบประมาณปกติ เพื่อดำเนินกิจกรรม งานถนนเข้าหัวงาน BOX CULVERT ปัจจุบันมีผลการดำเนินงานโดยรวมร้อยละ ๕๐ คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนมีนาคม ๒๕๖๘

● **ระยะที่ ๒** : ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ – ๒๕๗๐ กรมชลประทานจะใช้งบประมาณปกติ เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ งานทำนบดินและกิจกรรมอาคารท่อส่งน้ำ (River Outlet) งานอาคารระบายน้ำล้น (Spillway) และงานถนนรอบอ่างเก็บน้ำ

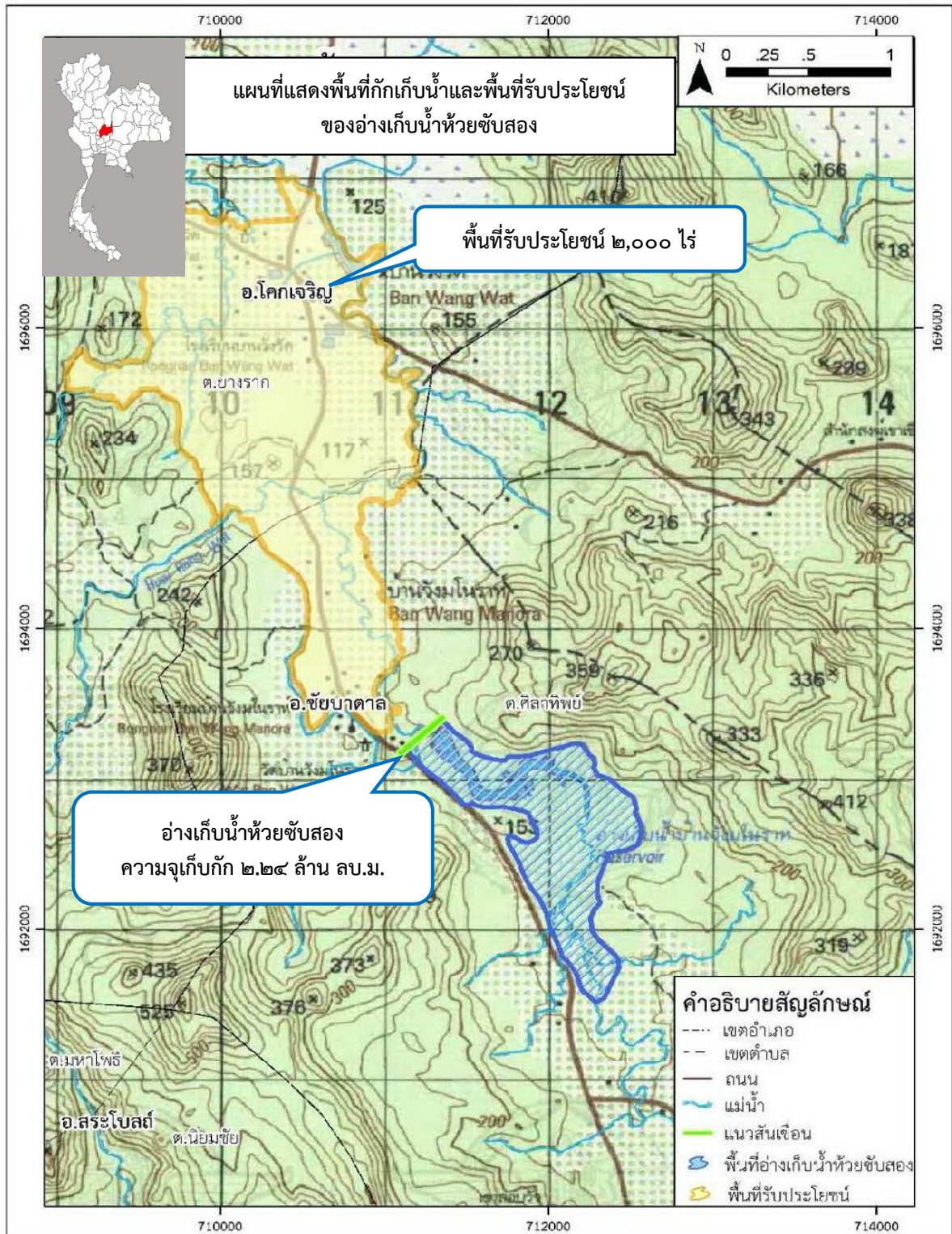

งานถนนเข้าหัวงาน

ประโยชน์ที่ได้รับ

เพื่อเตรียมความพร้อมด้านพื้นที่โครงการฯ ให้สามารถดำเนินงานโครงการฯ ในระยะต่อไปได้โดยราบรื่น ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จทั้งโครงการฯ จะสามารถส่งน้ำสนับสนุนการอุปโภคบริโภคและทำการเกษตรให้ราษฎรในพื้นที่บ้านวังวัด หมู่ ๘ ตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ และบ้านวังมโนรห์ หมู่ ๑๒ ตำบลนิคมชัย อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี รวม ๔๙๗ ครัวเรือน ประชากร ๑,๖๒๘ คน และเป็นแหล่งเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูกในฤดูฝน ๒,๐๐๐ ไร่ รวมทั้ง ช่วยบรรเทาอุทกภัยในฤดูน้ำหลากให้แก่ราษฎรในพื้นที่ อำเภอสระโบสถ์ และอำเภอโคกเจริญ ซึ่งจะส่งผลให้ราษฎรมีคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยซบสองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลนิคมชัย อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี
มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุดที่ L๗๐๑๘ ระวัง ๕๑๓๙ II

โครงการจัดหาเพิ่มเติมให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปลื้มคี (ธนาคารอาคารสงเคราะห์อุปถัมภ์) อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงติดตามการดำเนินงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปลื้มคี (ธนาคารอาคารสงเคราะห์อุปถัมภ์) ตำบลปลื้มคี อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีนายลลิต ถนอมสิงห์ รองเลขาธิการ กปร. นายพรชัย แสงอังศุมาลี ผู้ทรงคุณวุฒิฯ กรมชลประทาน นายมนัส สุดพวง ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ ๑๓ และคณะเฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริให้ สำนักงาน กปร. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมชลประทาน ร่วมกันจัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติมให้แก่โรงเรียนแห่งนี้ โดยดำเนินการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์จากห้วยปลื้มคีตามความเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ พร้อมทั้งให้ดำเนินการจัดการระบบสุขาภิบาลบริเวณโดยรอบโรงกรองน้ำให้ถูกสุขลักษณะ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปลื้มคี (ธนาคารอาคารสงเคราะห์อุปถัมภ์) จะมีน้ำสำหรับดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ อย่างยั่งยืน และมีน้ำดื่มสะอาดเพียงพอสำหรับนักเรียน และบุคลากรของโรงเรียนตลอดทั้งปี

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ กรมชลประทานเสนอแผนงานจัดหาเพิ่มเติมให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปลื้มคี (ธนาคารอาคารสงเคราะห์อุปถัมภ์) อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเพิ่มศักยภาพการส่งน้ำและขยายพื้นที่รับประโยชน์ไปยังพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปลื้มคี (ธนาคารอาคารสงเคราะห์อุปถัมภ์) ประกอบด้วย งานวางท่อส่งน้ำริมตลิ่งและงานวางท่อส่งน้ำพร้อมประกอบเชื่อมชนิดท่อเหล็กเหนียว งานอาคาร Air valve จำนวน ๑ แห่ง งานอาคารปลายท่อ จำนวน ๑ แห่ง งานฐานรองรับท่อส่งน้ำ จำนวน ๑๕๙ ต้น งานถังเก็บน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก ความจุ ๑๐๐ ลูกบาศก์เมตร งานแพตั้งเครื่องสูบน้ำ จำนวน ๑ แห่ง งานเครื่องสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ชนิดหอยโข่งอัตราการสูบน้ำ ๐.๐๑ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ระยะยกน้ำ ๘๐ เมตร พร้อมอุปกรณ์ประกอบและติดตั้ง และงานแผงโซลาร์เซลล์พร้อมอุปกรณ์ประกอบและติดตั้ง ทั้งนี้ กรณีไม่มีแสงแดดจะใช้ปั้มน้ำระบบน้ำมันในการสูบน้ำ ซึ่งสำนักงบประมาณได้อนุมัติให้เบิกจ่ายงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการฯ เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๗ ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง แต่เนื่องด้วยอยู่ในช่วงฤดูฝนซึ่งในพื้นที่มีฝนตกปริมาณมากส่งผลให้ไม่สามารถสัญจรเข้าพื้นที่เพื่อทำการก่อสร้างได้ โดยจะสามารถเข้าพื้นที่เพื่อทำการก่อสร้างได้ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗ และคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนมีนาคม ๒๕๖๘

พื้นที่ดำเนินงานวางท่อส่งน้ำริมตลิ่ง

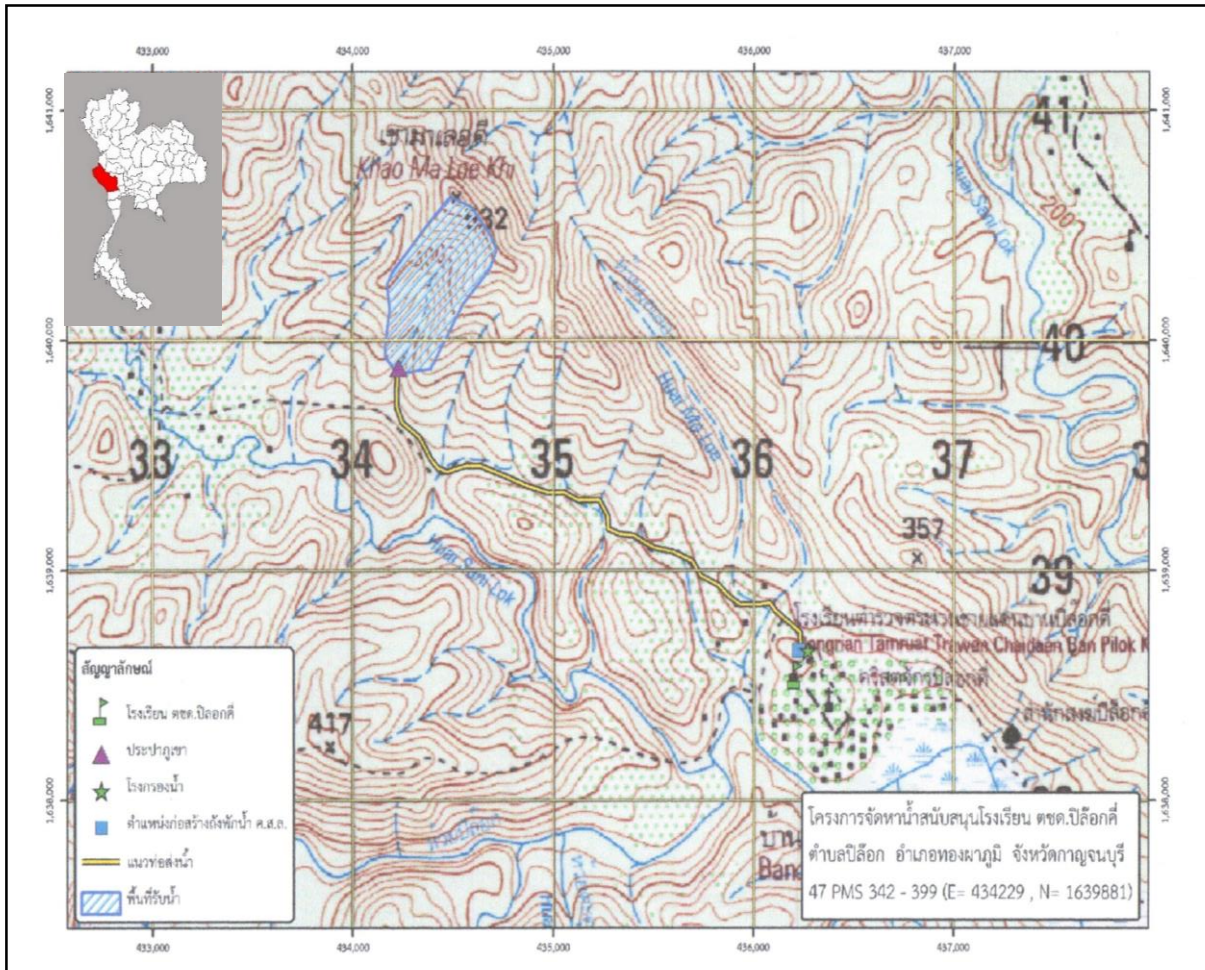
พื้นที่ดำเนินงานเครื่องสูบน้ำ
ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปิล็อกคี (ธนาคารอาคารสงเคราะห์อุปถัมภ์) มีความมั่นคงด้านแหล่งน้ำ ส่งผลให้ครูและนักเรียน จำนวน ๑,๖๙๐ คน มีน้ำใช้อุปโภค บริโภค และทำกิจกรรมทางเกษตรได้เพียงพอตลอดปี

๒. ราษฎรบ้านปิล็อกคี หมู่ที่ ๔ ที่อยู่ในพื้นที่ให้บริการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปิล็อกคี (ธนาคารอาคารสงเคราะห์อุปถัมภ์) จำนวน ๒๕๙ ครัวเรือน มีน้ำใช้อุปโภค บริโภค เพียงพอตลอดปี และเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับใช้ทำการเกษตร จำนวน ๓๑ ไร่

โครงการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำบ้านหนองกันเกรา ตำบลพรหมณี อำเภอเมืองนครนายก และบ้านหนองกันเกรา ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ไปประทับแรม ณ เรือนรับรองที่ประทับ สำนักงานชลประทานที่ ๑ ตำบลวัดเกต อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีพระราชดำริให้กรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ในพื้นที่บ้านหนองกันเกรา ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ไปยังศูนย์การเรียนรู้ตรวจตระเวนชายแดน บ้านนามะอื่น ตำบลแม่เฒ่า อำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่ มีพระราชดำริที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนบ้านหนองกันเกรา สรุปความว่า ให้กรมชลประทานสำรวจ และพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำของโรงเรียนบ้านหนองกันเกรา หมู่ที่ ๕ ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก รวมทั้งศึกษาสาเหตุของการขาดแคลนน้ำ เกิดจากปริมาณน้ำต้นทุนไม่เพียงพอหรือเกิดจากการบริหารจัดการน้ำ

ผลการดำเนินงาน

กรมชลประทานดำเนินกิจกรรมท่อส่งน้ำชนิด AC ขนาด ๐.๑๕ เมตร ความยาว ๗๐๐ เมตร กิจกรรมอาคารประกอบท่อส่งน้ำ ประกอบด้วย Gate valve จำนวน ๑ แห่ง Blow off จำนวน ๑ แห่ง Air release valve จำนวน ๑ แห่ง อาคารปลายท่อส่งน้ำ จำนวน ๑ แห่ง อาคารท่อหัวจ่ายส่งน้ำ จำนวน ๕ แห่ง และงานส่วนประกอบ

งานระบบท่อส่งน้ำ

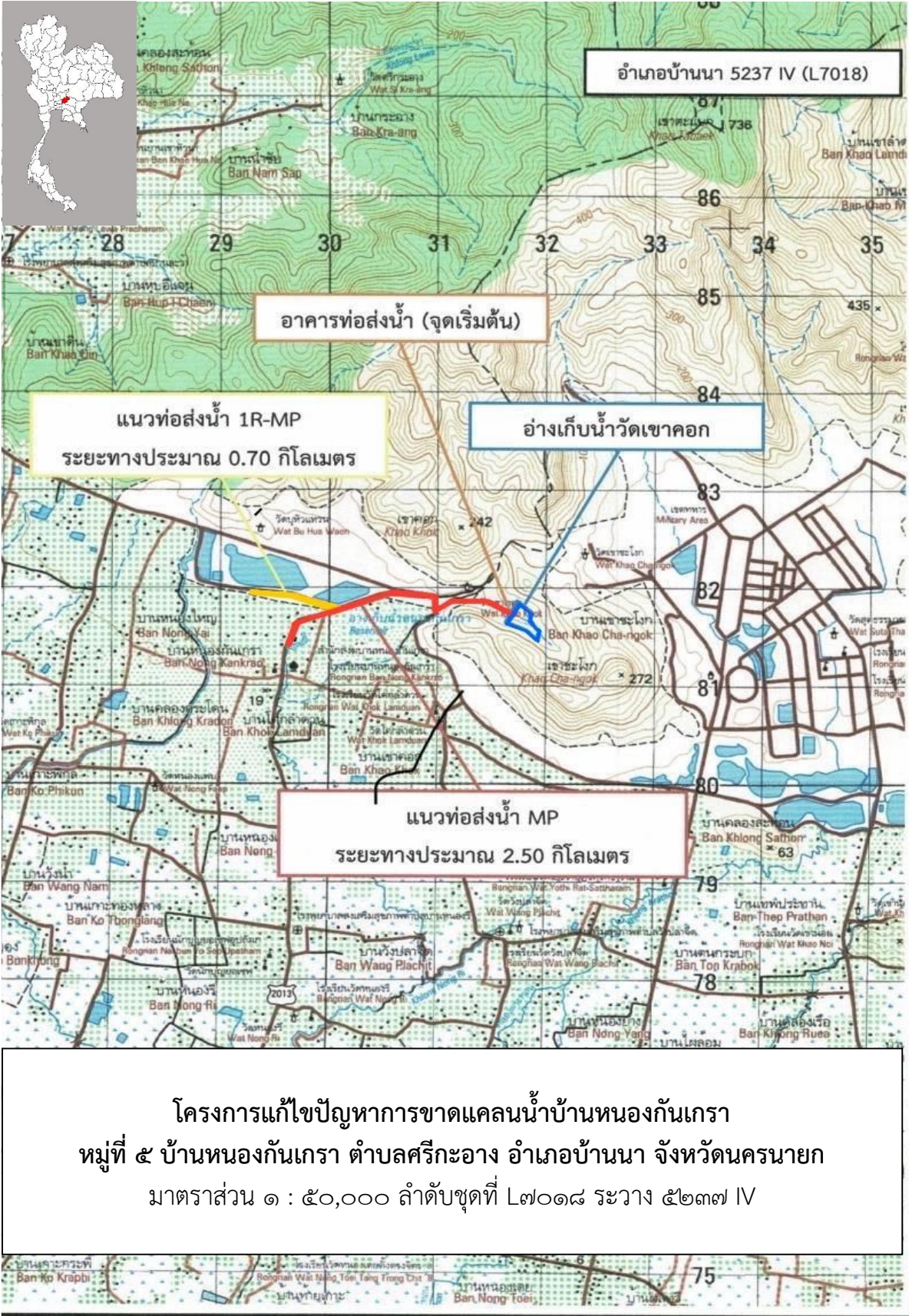

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ราษฎรในพื้นที่บ้านหนองกันเกรา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก มีน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และทำการเกษตรอย่างเพียงพอ

๒. สามารถช่วยเหลือเกษตรกร จำนวน ๘๐ ครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูกในฤดูฝน ประมาณ ๕๐๐ ไร่ และฤดูแล้ง ๒๐๐ ไร่ รวมทั้งเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักอ่างเก็บน้ำบ้านหนองกันเกรา จำนวน ๖๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร

โครงการจัดหาแหล่งน้ำสนับสนุนจุดบริการโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สหราชอาณาจักรแห่งประเทศไทยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อวันอังคารที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามผลการดำเนินงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสหราชอาณาจักรอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านเวียงกะดี่ หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ณ ที่นั้น นายศุภรัชต์ อินทรารุช ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๑ สำนักงาน กปร. นายพงษ์ศักดิ์ ฤทธิสมิต ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ ๑๓ กรมชลประทาน นายสันธิติ พิธานนท์ ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมชลประทาน และคณะเฝ้าฯ รับเสด็จ

ในการนี้ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า ให้กรมชลประทานร่วมกับ สำนักงาน กปร. พิจารณาแนวทางการปรับปรุงและกระจายระบบประปาภูเขาเพิ่มเติมให้กับราษฎรในพื้นที่

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ กรมชลประทานเสนอแผนงานจัดหาแหล่งน้ำสนับสนุนจุดบริการโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสหราชอาณาจักรแห่งประเทศไทยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อซ่อมแซม ปรับปรุงฝายและท่อส่งน้ำ เพื่อให้สามารถส่งน้ำไปยังพื้นที่ด้านท้ายน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยกิจกรรม คือ งานซ่อมแซมฝายบ้านเวียงกะดี่ พร้อมขุดลอกหน้าฝาย งานซ่อมแซมระบบท่อส่งน้ำเดิม และท่อข้ามห้วย งานก่อสร้างอาคารท่อลอดถนน อาคารท่อแยก (อาคารควบคุม) พร้อมทั้งวางท่อส่งน้ำ ความยาว ๑,๑๔๒ เมตร และงานก่อสร้างถังพักน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาดความจุ ๕๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ ถัง ซึ่งสำนักงานงบประมาณได้อนุมัติให้เบิกจ่ายงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการฯ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๗ ปัจจุบันดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเรียบร้อยแล้ว แต่เนื่องด้วยอยู่ในช่วงฤดูฝนซึ่งในพื้นที่มีฝนตกปริมาณมาก ส่งผลให้ไม่สามารถสัญจรเข้าพื้นที่เพื่อทำการก่อสร้างได้ โดยจะสามารถเข้าพื้นที่เพื่อทำการก่อสร้างได้ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗ และคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๘

ฝายบ้านเวียคะดี

หัวส่งน้ำไม่สามารถใช้งานได้

บริเวณที่จะสร้างอาคารท่อดถนน
ซึ่งประชาชนสามารถใช้เป็นเส้นทาง
ข้ามลำห้วยได้อีกทางหนึ่ง

บริเวณที่จะสร้างอาคารท่อแยก
(อาคารควบคุม)
พร้อมทั้งวางท่อส่งน้ำ

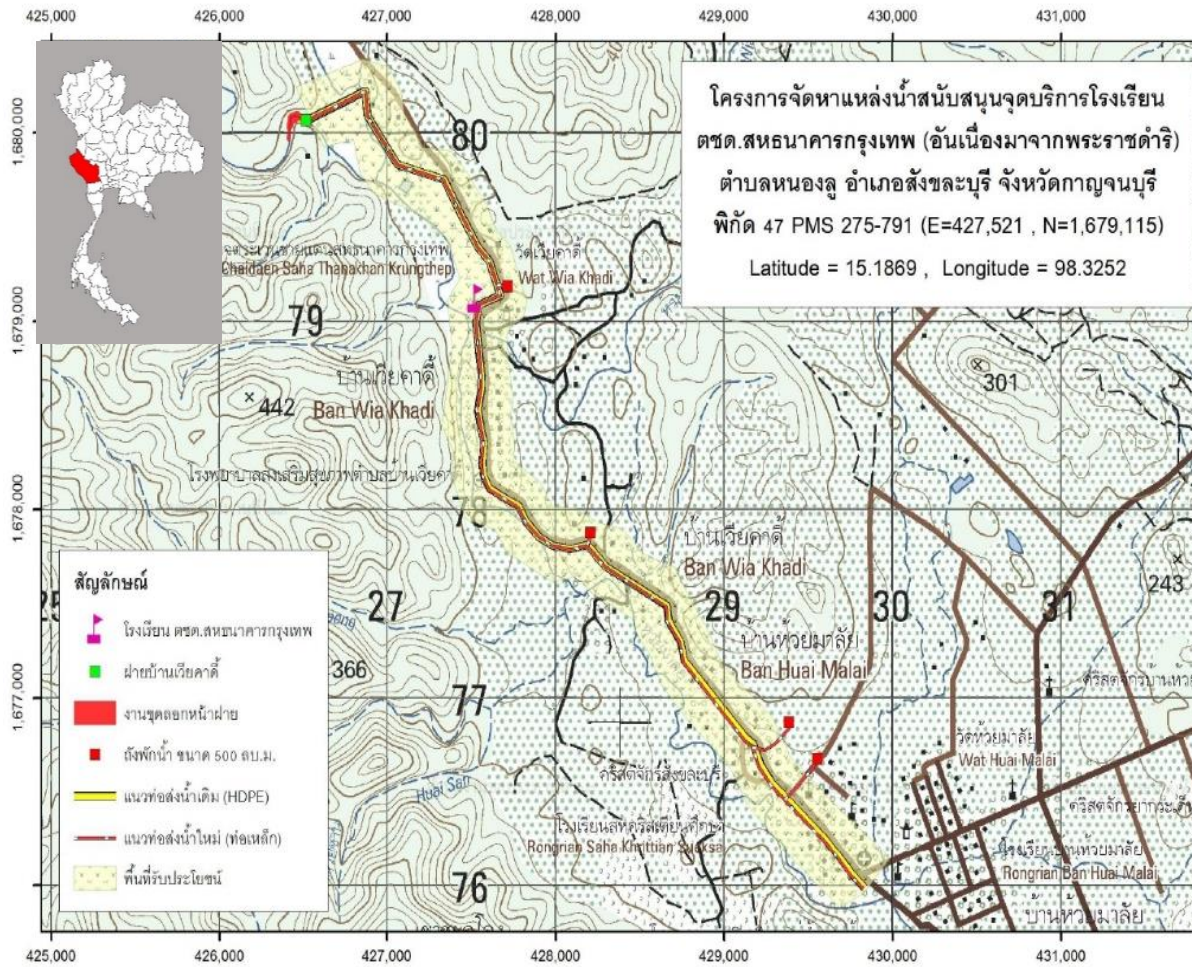
เส้นทางสัญจรเข้าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสหราชอาณาจักรกรุงเทพฯ
ในช่วงเดือนสิงหาคม - ตุลาคม ๒๕๖๗

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ทำให้ฝ่ายเวียคเคดีสามารถบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
๒. เป็นแหล่งน้ำให้ราษฎรในพื้นที่บ้านเวียคเคดี หมู่ที่ ๕ และพื้นที่โดยรอบโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสหธนาคารกรุงเทพฯ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี มีน้ำใช้เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตรอย่างทั่วถึง
๓. สามารถบรรเทาปัญหาขาดแคลนน้ำใช้ให้แก่ราษฎรในพื้นที่บ้านเวียคเคดี หมู่ที่ ๕ และพื้นที่โดยรอบโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสหธนาคารกรุงเทพฯ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี

แผนที่ตั้งโครงการจัดหาแหล่งน้ำสนับสนุนจุดบริการโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สหนาครกรุงเทพอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

โครงการจัดหาน้ำสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีไ่ป่า (ขยายผลระบบส่งน้ำเพิ่มเติม) อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชดำริในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีไ่ป่า อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) โดยมีนายปวีตร นวมะรัตต เลขาธิการ กปร. นายวัชระ เสือดี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิศวกรรมชลประทาน (ด้านบำรุงรักษา) กรมชลประทาน ร้อยโท ทศพล ไชโยภินทร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี พลตรี พุทธิ จันทราสา ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑๗ พลตำรวจโท ธีร สิมหัตถ์ ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน คณะครูนักเรียน กรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนเฝ้าฯ รับเสด็จ โดยครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีไ่ป่า ได้กราบบังคมทูลข้อมูลและสภาพปัญหาของพื้นที่

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติมช่วยเหลือชุมชนใกล้เคียง โดยจัดทำระบบท่อส่งน้ำเพิ่มเติมจากแนวท่อส่งน้ำเดิมและกระจายไปยังถังเก็บน้ำ เพื่อเป็นแหล่งน้ำสำหรับอุปโภค บริโภคของราษฎรบ้านทีไ่ป่า หมู่ที่ ๕ วัดทีไ่ป่า และหน่วยพิทักษ์ป่าทีไ่ป่า

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ กรมชลประทานเสนอแผนงานจัดหาสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีไ่ป่า (ขยายผลระบบส่งน้ำเพิ่มเติม) อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเพิ่มศักยภาพการส่งน้ำและขยายพื้นที่รับประโยชน์ไปยังพื้นที่บ้านทีไ่ป่า ประกอบด้วย กิจกรรมวางท่อน้ำขนาดใหญ่ตามแนวท่อประปาเดิม จากจุดจ่ายน้ำของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีไ่ป่า จำนวน ๒ แห่ง พร้อมสร้างอาคารจุดจ่ายน้ำ จำนวน ๘ แห่ง ถังเก็บน้ำ PE ขนาด ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๘ ถัง และเทพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กรองรับ โดยเทศบาลตำบลไ่ไ่จะจัดทำระบบประปารองรับต่อไป ทั้งนี้ สำนักงบประมาณได้อนุมัติให้เบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินโครงการฯ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๗ ปัจจุบันดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเรียบร้อยแล้ว แต่เนื่องด้วยอยู่ในช่วงฤดูฝนซึ่งในพื้นที่มีฝนตกปริมาณมาก ส่งผลให้ไม่สามารถสัญจรเข้าพื้นที่เพื่อทำการก่อสร้างได้ โดยจะสามารถเข้าพื้นที่เพื่อทำการก่อสร้างได้ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗ และคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนกันยายน ๒๕๖๘

แนววางท่อน้ำขนาดใหญ่ตามแนวท่อประปาเดิม

พื้นที่วางถังเก็บน้ำ PE จำนวน ๘ แห่ง

สภาพเส้นทางสัญจรเข้าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีไ่ป่า
ในช่วงเดือนสิงหาคม - ตุลาคม ๒๕๖๗ ซึ่งเป็นข้อจำกัดให้ดำเนินการล่าช้า

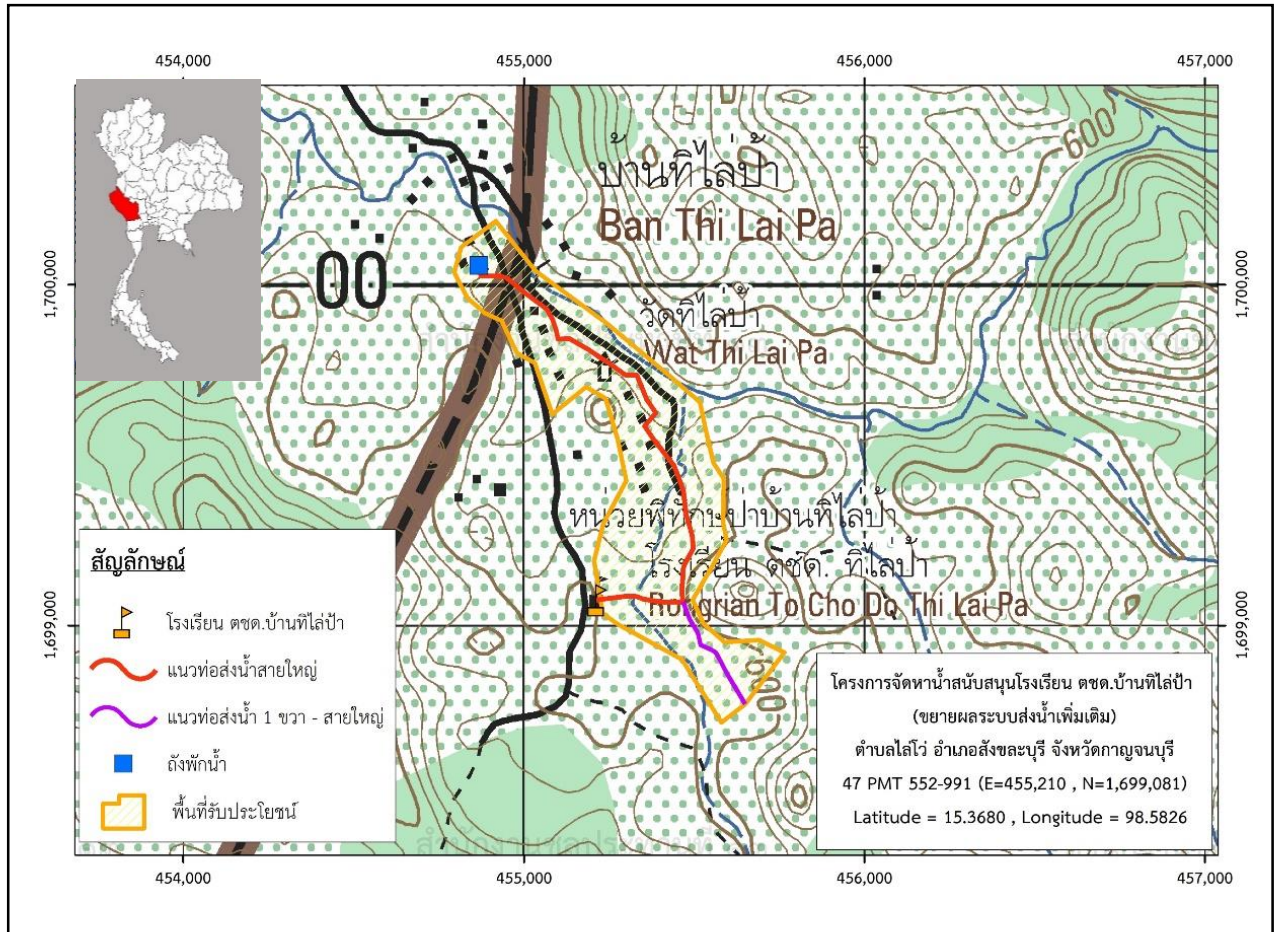
ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ราษฎรหมู่ที่ ๕ ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่บริการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีไ่ป่า จำนวน ๑๐๘ ครัวเรือน ๖๐๗ คน มีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี

๒. ช่วยให้หน่วยพิทักษ์ป่าทีไ่ป่ามีน้ำใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน และกิจกรรมอื่น ๆ ของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ราษฎรหมู่ที่ ๕ บ้านทีไ่ป่า มีแหล่งน้ำใช้ในการทำการเกษตร จำนวน ๒๕๐ ไร่

แผนที่ตั้งโครงการจัดหาน้ำสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีไ่ป่า
(ขยายผลระบบส่งน้ำเพิ่มเติม) อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

โครงการฝายบ้านโคกเจริญพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลโคกเจริญ อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรับโครงการฝายบ้านโคกเจริญพร้อมระบบส่งน้ำไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่ นายเชิดชูการ นาเสถียร ราษฎรบ้านโคกเจริญ หมู่ที่ ๔ ตำบลโคกเจริญ อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ขอพระราชทานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนอย่างมาก เนื่องจากเกิดภัยแล้งซ้ำซากและฝนไม่ตกตามฤดูกาล (หนังสือสำนักพระราชวังที่ พว ๐๒๐๗.๘๑/๒๐๐๗๖ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔)

ผลการดำเนินงาน

กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้างฝายบ้านโคกเจริญพร้อมระบบส่งน้ำ อาคารหัวงานมีลักษณะเป็นฝายคอนกรีตเสริมเหล็ก พื้นที่รับน้ำ ๗๒.๓๐ ตารางกิโลเมตร ยาว ๓๒ เมตร สูง ๓.๕๐ เมตร พร้อมขุดลอกด้านหน้า-ท้ายฝาย ขนาดกันคลองกว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร สามารถเก็บกักน้ำ ๘๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร รวมทั้งปรับปรุงคลองส่งน้ำฝั่งซ้าย ยาว ๘๐๐ เมตร และคลองส่งน้ำฝั่งขวา ยาว ๓,๓๖๐ เมตร ทั้งนี้ กรมชลประทานได้วางแผนการดำเนินงานโครงการฯ รวมระยะเวลา ๒ ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๖๘ แบ่งการดำเนินงานเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

● **ระยะที่ ๑** : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ กรมชลประทาน ได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก กปร. เพื่อดำเนินกิจกรรมฝายคอนกรีตเสริมเหล็ก และคันกั้นน้ำ ปัจจุบันมีผลการดำเนินงานโดยรวมร้อยละ ๔๐ คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม ๒๕๖๗

● **ระยะที่ ๒** : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ กรมชลประทาน จะใช้งบประมาณปกติ เพื่อดำเนินกิจกรรมระบบส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่การเกษตร

ทั้งนี้ กรมชลประทานกำลังเร่งรัดดำเนินการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำของฝายบ้านโคกเจริญ

งานฝายคอนกรีตเสริมเหล็ก

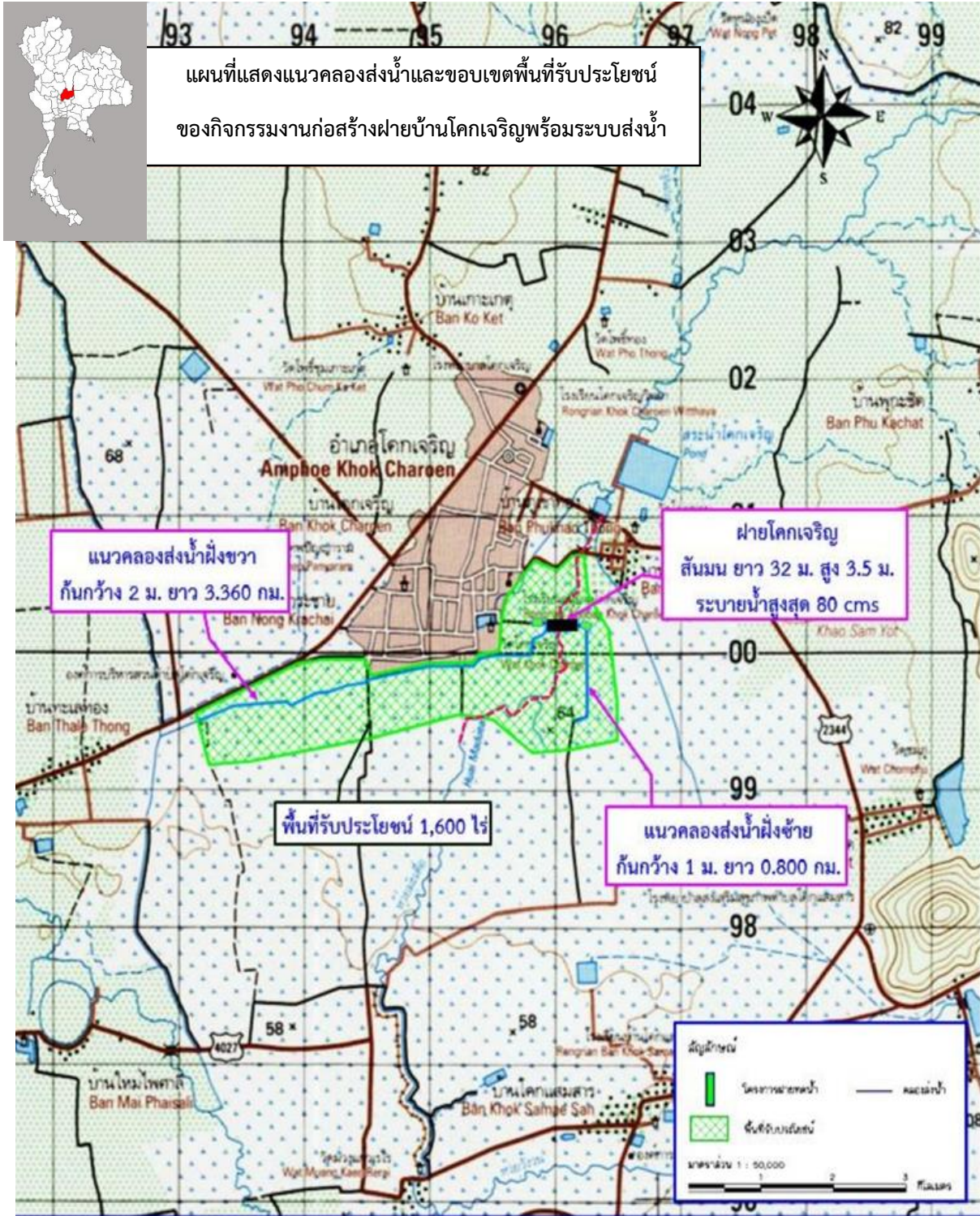

ทางผันน้ำไปยังด้านท้ายน้ำ

ประโยชน์ที่ได้รับ

เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ จะทำให้ราษฎรหมู่ที่ ๔ บ้านโคกเจริญ มีแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการอุปโภคบริโภค จำนวน ๑,๐๐๐ ครัวเรือน และเป็นแหล่งน้ำสำหรับช่วยเสริมน้ำฝนเพื่อการทำนา ปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูฝน ๑,๖๐๐ ไร่ ฤดูแล้ง ๒๕๐ ไร่ ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

แผนที่แสดงแนวคลองส่งน้ำและขอบเขตพื้นที่รับประโยชน์
ของกิจกรรมงานก่อสร้างฝายบ้านโคกเจริญพร้อมระบบส่งน้ำ

แนวคลองส่งน้ำฝั่งขวา
กั้นกว้าง 2 ม. ยาว 3.360 กม.

ฝายโคกเจริญ
สันมน ยาว 32 ม. สูง 3.5 ม.
ระบายน้ำสูงสุด 80 cms

พื้นที่รับประโยชน์ 1,600 ไร่

แนวคลองส่งน้ำฝั่งซ้าย
กั้นกว้าง 1 ม. ยาว 0.800 กม.

โครงการฝายบ้านโคกเจริญพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลโคกเจริญ อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี
มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุดที่ L๗๐๑๘ ระวัง ๕๑๓๙ |

ด้านการเกษตร

โครงการต่อยอดบริเวณพื้นที่โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการทำเกษตรผสมผสาน) ตำบลชัยบาดาล อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ มติที่ประชุมคณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ ได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น เพื่อสนองพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะ “สืบสาน รักษา ต่อยอด” งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีหน้าที่กลั่นกรองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีศักยภาพ สามารถนำมาต่อยอดโครงการในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ จะใช้แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาตามความเหมาะสม

สำนักงาน กปร. จึงได้มีคำสั่งสำนักงาน กปร. ที่ ๑๐๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีรองเลขาธิการ กปร. ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานคณะทำงานฯ

จากนั้น ประชุมคณะทำงานต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมเห็นชอบให้ดำเนินงานโครงการต่อยอดบริเวณพื้นที่โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการทำเกษตรผสมผสาน) อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ได้ถวายรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานของคณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ สำนักพระราชวังได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว

จากการก่อสร้างโครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ “โครงการเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์” เกิดผลกระทบกับพื้นที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำจังหวัดลพบุรีต้องย้ายถิ่นฐานออกจากที่อยู่อาศัยเดิม จำนวน ๓ อำเภอ ๘ ตำบล ๒๑ หมู่บ้าน ๒,๗๒๖ ครัวเรือน โดยหน่วยงานราชการได้จัดเตรียมพื้นที่รองรับไว้ใกล้เคียงกับที่อยู่เดิม โดยการประกอบอาชีพของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรวมอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข องคมนตรี และ พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี พร้อมด้วยอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคกลาง ได้เดินทางมาติดตามการดำเนินงานโครงการและมีข้อเสนอแนะ สรุปความว่า “หน่วยงานราชการควรส่งเสริมชาวบ้านไม่ให้ปลูกพืชเชิงเดี่ยวในช่วงฤดูแล้ง ควรส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย”

ผลการดำเนินงาน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลพบุรี ได้รวบรวมแผนงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรจากพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากโครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านชัยบาดาลยุคใหม่ มีพื้นที่รับประโยชน์ จำนวน ๒,๕๐๐ ไร่ ดำเนินกิจกรรม ดังนี้

๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลพบุรี ดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อวันที่ ๑๖-๑๗ กันยายน ๒๕๖๗ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี และฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๗ ณ กลุ่มแปลงใหญ่พืชผัก ตำบลท่าดินดำ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จำนวน ๑๑๕ ราย เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปลูกพืช เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนให้กับเกษตรกร

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลพบุรี นำเกษตรกรศึกษาดูงาน ณ กลุ่มแปลงใหญ่พืชผัก เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกร

๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดลพบุรี ดำเนินกิจกรรมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย (พืชผัก) ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๔๓ ราย สนับสนุนปัจจัยการผลิตประกอบด้วย เมล็ดพันธุ์ ๗ ชนิด ได้แก่ บวบ กวางตุ้ง ฟักทอง พริก ผักบุ้ง มะเขือ คื่นช่าย จากการติดตาม พบว่า เกษตรกรปลูกพืชเพื่อนำมาบริโภคในครัวเรือนเพื่อลดรายจ่าย หากผลผลิตเหลือจะนำไปจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง

สำนักงานเกษตรจังหวัดลพบุรี ดำเนินการอบรมให้ความรู้การเตรียมดินสำหรับปลูกพืช และการขยายเชื้อจุลินทรีย์ไตรโคเดอมาให้แก่เกษตรกร

๓. สำนักงานประมงจังหวัดลพบุรี ดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพด้านประมง ฝึกอบรมความรู้ จำนวน ๔๐ ราย สนับสนุนการเลี้ยงปลาในบ่อดิน ปลานิล ๑๒,๐๐๐ ตัว ปลาตะเพียนขาว ๑๒,๐๐๐ ตัว พร้อมอาหารปลา สนับสนุนการเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก ๕๐๐ ตัว พร้อมอาหารปลา และสนับสนุนการเลี้ยงกบในกระชังบก ๘,๔๐๐ ตัว พร้อมกระชังอาหารกบ จากการติดตาม พบว่า มีเกษตรกรได้ต่อยอดเพิ่มจำนวนกระชังเลี้ยงกบ ในรุ่นที่ ๓ รายละ ๒-๓ กระชัง กระชังละ ๖๐๐ ตัว จำหน่ายกิโลกรัมละ ๑๐๐-๑๒๐ บาท เกษตรกรพึงพอใจ เนื่องจากดูแลง่าย ใช้น้ำน้อย ราคาดี สามารถเลี้ยงเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว

สำนักงานประมงจังหวัดลพบุรี ดำเนินการมอบพันธุ์ปลา อาหารปลา พร้อมทั้งจัดทำบ่อพลาสติกเลี้ยงปลาให้แก่เกษตรกร

๔. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลพบุรี ดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพด้านปศุสัตว์ ฝึกอบรมความรู้ จำนวน ๔๐ ราย สนับสนุนพันธุ์ไก่ไข่ ๔๐๐ ตัว อวนตาข่าย พร้อมอาหาร จากการติดตาม พบว่า ไก่ไข่มีสุขภาพดีเนื่องจากได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคจึงสามารถออกไข่ได้ทุกวันส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลพบุรี ดำเนินการอบรมให้ความรู้การเลี้ยงไก่ไข่ และมอบพันธุ์ไก่ไข่ อายุ ๑๘ สัปดาห์ พร้อมมอบอาหารไก่ไข่ อวนตาข่าย

๕. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๗ ดำเนินกิจกรรมติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการต่อยอดบริเวณพื้นที่โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เกษตรกรจำนวน ๘๐ ราย โดยจัดเก็บฐานข้อมูลเกษตรกรทั้งก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของโครงการ ให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน รวมถึงเสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๗ ดำเนินการเก็บข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เพื่อนำผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นไปขยายผลโครงการฯ ต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. สามารถพัฒนาอาชีพทางการเกษตรและยกระดับคุณภาพชีวิต ให้แก่ครัวเรือนได้อย่างมั่นคงตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เพิ่มความรู้และพัฒนาทักษะด้านการปลูกพืช การประมง และปศุสัตว์ ให้แก่เกษตรกรนำไปประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย
๓. เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิตที่ได้มาตรฐาน ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพ ช่วยเพิ่มโอกาสทางการตลาดและสร้างรายได้ให้เกษตรกรมากขึ้น
๔. นำข้อมูลการติดตามและประเมินผลมาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค เพื่อนำผลมาปรับใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการ

พื้นที่เป้าหมายโครงการต่อยอดบริเวณพื้นที่
โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการต่อยอดบริเวณพื้นที่โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลชัยบาดาล อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี
มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุดที่ L๗๐๑๘ ระวัง ๕๒๓๙ III

ด้านสิ่งแวดล้อม

โครงการแก้ไขปัญหาช้างป่าตามแนวพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดเพชรบุรี

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชดำริ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาช้างป่าในโอกาสต่าง ๆ ดังนี้

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๒ มีพระราชดำริสรุปความว่า ช้างป่าควรอยู่ในป่า เพียงแต่ต้องทำให้ป่านั้นมีอาหารช้างให้เพียงพอ การปฏิบัติคือให้ไปสร้างอาหารในป่าเป็นแปลง เล็ก ๆ และกระจาย

เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ มีพระราชดำริสรุปความว่า ให้พิจารณาก่อสร้างฝายต้นน้ำลำธาร (Check Dam) หรือสระน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ป่ากุยบุรี เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ เพื่อชะลอน้ำ และสร้างความชุ่มชื้นให้พื้นที่ป่า และเป็นแหล่งน้ำแหล่งอาหารของช้างป่า

เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ อ่างเก็บน้ำยางชุมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ่างกุ่มกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการนี้ ได้มีพระราชดำริสรุปความว่า ฝายชะลอน้ำความชุ่มชื้นเหนืออ่างเก็บน้ำยางชุม(ฝายต้นน้ำลำธาร) ทำดีแล้วควรขยายการดำเนินงานต่อไป

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๕ มีพระราชดำริสรุปความว่า ช้างเป็นสัตว์ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงรัก ทรงห่วงใย โดยเฉพาะช้างทางกุยบุรีและแก่งกระจาน ทรงห่วงใยมาตลอด ทรงช่วยเหลือที่อยู่ที่กินให้ช้างจะได้ไม่รบกวนคน คนกับช้างจะได้มีปัญหากันน้อยที่สุด เช่น ที่กุยบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ช้างมีความสำคัญมาแต่ครั้งประวัติศาสตร์ เคยช่วยรักษาบ้านเมืองกู่บ้านกู่เมือง ดังนั้น ขอให้ช่วยกันดูแลมิให้ช้างถูกฆ่าอย่างทารุณเยี่ยงนี้ เพื่อจะได้ไม่ผิดพระราชประสงค์ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงตั้งพระราชหฤทัยที่จะให้มีการอนุรักษ์ช้างให้เป็นสัตว์คู่แผ่นดินสืบไป

เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ มีพระราชดำริสรุปความว่า ขอให้ร่วมมือกับแม่ทัพภาคที่ ๑ และ ดร.ธวัชชัย สันติสุข ดำเนินการเรื่องการปลูกพืชอาหารช้าง การปลูกต้นไม้ให้เป็นป่า มีที่อยู่ที่กินของช้างที่แก่งกระจาน เช่นเดียวกับที่กุยบุรี

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๔ ณ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนเรศวรป่าละอู ตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการนี้ นายชำนาญ มีชัย กำนันตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ ได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานความช่วยเหลือ กรณีขาดแคลนน้ำอุปโภค - บริโภค และทำการเกษตร เนื่องจากฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล และกรณีข้างป่าบุกรุกพื้นที่การเกษตรของราษฎร และได้มีพระราชดำริ ให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพิจารณาให้ความช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ดังกล่าวต่อไป

เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ณ ศาลาเริง พระราชวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีพระราชดำริสรุปความว่า ขอให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณาแก้ไขปัญหาข้างป่าและลิงป่าบุกรุกพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนเรศวรป่าละอู โดยวิธีการที่เหมาะสม เช่น การปลูกพืชที่ข้างป่าชอบ อาทิ สับปะรด หรือกล้วย ไว้ในพื้นที่ป่าที่ไกลชุมชน หรือในป่าลึก เพื่อกันข้างไม่ให้ออกมารบกวนชาวบ้านและพื้นที่ทำการเกษตร โดยคำนึงถึงความปลอดภัยทั้งของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและไม่ให้ข้างได้รับอันตรายจากสิ่งป้องกัน เช่น รั้วและคูกันข้าง

ผลการดำเนินงาน

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินการแก้ไขปัญหาข้างป่าในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

๑. โครงการแก้ไขปัญหาข้างป่าตามแนวพระราชดำริอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่หมู่ที่ ๗ บ้านรวมไทย, หมู่ที่ ๘ บ้านพุดอน และ หมู่ที่ ๙ บ้านย่านซื่อ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ดำเนินการปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติสำหรับข้างป่าและสัตว์ป่า ขนาดความจุ ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ แห่ง บำรุงแปลงทุ่งหญ้าอาหารของสัตว์ป่า ๑๐๐ ไร่ และปรับปรุงทุ่งหญ้าแหล่งอาหารของสัตว์ป่า จำนวน ๒๕ ไร่

ปรับปรุงแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่า

ปรับปรุงทุ่งหญ้าอาหารสัตว์ป่า

๒. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่บ้านรวมไทย หมู่ที่ ๗ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ดำเนินการจัดหาพืชอาหารช้าง (พันธุ์ไผ่ทองถิ่น) จำนวน ๒๐,๐๐๐ กิโลกรัม ปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติ ขนาดความจุ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ แห่ง และปรับปรุงแหล่งอาหารสัตว์ป่า (โป่งเทียม) จำนวน ๑๐ แห่ง

จัดหากำไผ่ (พันธุ์ไผ่ทองถิ่น)

ปรับปรุงแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่า

จัดทำแหล่งอาหารสัตว์ป่า (โป่งเทียม)

๓. โครงการแก้ไขปัญหาช้างป่าตามแนวพระราชดำริห้วยสัตว์ใหญ่ ตำบล ห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่หมู่ที่ ๒ บ้านฟ้าประทาน, หมู่ที่ ๓ บ้านป่าละอู และหมู่ที่ ๖
บ้านโคนมพัฒนา ตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ดำเนินการจัดหาพืชอาหารช้าง (พันธุ์ไม้ท้องถิ่น) จำนวน ๑๐,๐๐๐ กล้า จัดทำ
โป่งเทียม จำนวน ๑๐ แห่ง ปรับปรุงทุ่งหญ้าแหล่งอาหารของสัตว์ป่า จำนวน ๑๐๐ ไร่ และปรับปรุง
แหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่า ขนาดความจุ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ แห่ง

จัดหากล้าไม้ (พันธุ์ไม้ท้องถิ่น)

ปรับปรุงแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่า

จัดทำแหล่งอาหารสัตว์ป่า (โป่งเทียม)

ปรับปรุงทุ่งหญ้าอาหารสัตว์ป่า

๔. โครงการแก้ไขปัญหาช้างป่าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ดำเนินการปรับปรุงแหล่งอาหารสำหรับสัตว์ป่า (โป่งเทียม) จำนวน ๑๐ แห่ง จัดหาพืชอาหารช้าง (พันธุ์ไผ่ทองถิ่น) จำนวน ๑๐,๐๐๐ กล้า ปรับปรุงแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่า ขนาดความจุ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ แห่ง ปรับปรุงทุ่งหญ้าแหล่งอาหารของสัตว์ป่า จำนวน ๑๐๐ ไร่ และจัดหาและรวบรวมพืชอาหารช้าง จำนวน ๑๐,๐๐๐ กล้า

จัดทำแหล่งอาหารสัตว์ป่า (โป่งเทียม)

ปลูกกล้าพันธุ์ไผ่ทองถิ่นพืชอาหารช้าง

ปรับปรุงแหล่งน้ำสำหรับช้างป่าและสัตว์ป่า

ปรับปรุงทุ่งหญ้าแหล่งอาหารของสัตว์ป่า

๕. โครงการแก้ไขปัญหาล้างป่า อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (ห้วยคมกฤต) ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
ดำเนินการจัดทำโป่งเทียม จำนวน ๑๐ แห่ง ปรับปรุงทุ่งหญ้าแหล่งอาหารของสัตว์ป่า จำนวน ๑๐๐ ไร่
จัดหาพืชอาหารช้าง (พันธุ์ไผ่ทองถิ่น) จำนวน ๕,๐๐๐ กิ่ง ปุ๋ยพืชอาหารสำหรับสัตว์ป่า จำนวน
๕๐ ไร่ และปรับปรุงแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่า ขนาดความจุ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ แห่ง

จัดทำแหล่งอาหารสัตว์ป่า (โป่งเทียม)

บำรุงทุ่งหญ้าแหล่งอาหารของสัตว์ป่า

ปรับปรุงทุ่งหญ้าแหล่งอาหารของสัตว์ป่า

ปรับปรุงแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่า

๖. โครงการแก้ไขปัญหาช้างป่าตามแนวพระราชดำริบ้านป่าแดง ตำบลป่าแดง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่หมู่ที่ ๒ บ้านร่วมใจพัฒนา หมู่ที่ ๓ บ้านป่าแดง หมู่ที่ ๕ บ้านสวนใหญ่พัฒนา หมู่ที่ ๖ บ้านป่าแดงใต้ หมู่ที่ ๗ บ้านห้วยสัตว์ใหญ่ หมู่ที่ ๘ บ้านเขาแหลม และหมู่ที่ ๙ บ้านปางไม้ ตำบลป่าแดง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี และบริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าयงน้ำกัลลัดเหนือ-ยงน้ำกัลลัดใต้

ดำเนินการจัดหาพืชอาหารช้าง (พันธุ์ไผ่ท้องถิ่น) จำนวน ๒๐,๐๐๐ กิโลกรัม ปรับปรุงแหล่งน้ำสำหรับช้างป่าและสัตว์ป่า ขนาดความจุ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ แห่ง จัดทำโป่งเทียม จำนวน ๑๐ แห่ง

จัดหาพันธุ์ไผ่ท้องถิ่นพืชอาหารช้าง

ปลูกกล้าพันธุ์ไผ่ท้องถิ่นพืชอาหารช้าง

จัดทำแหล่งอาหารสัตว์ป่า (โป่งเทียม)

ปรับปรุงแหล่งน้ำสำหรับช้างป่าและสัตว์ป่า

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. การจัดการถิ่นที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหาร โดยการฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งที่อยู่อาศัย แหล่งน้ำ และแหล่งอาหารภายในพื้นที่ป่า ให้มีความอุดมสมบูรณ์เพียงพอต่อความต้องการของช้างป่าและสัตว์ป่า ส่งผลให้ช้างป่ามีแหล่งหากินที่อุดมสมบูรณ์ ลดแรงจูงใจในการออกนอกพื้นที่ป่า อันเป็นสาเหตุหลักของการบุกรุกพื้นที่การเกษตร ลดความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่า และเพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

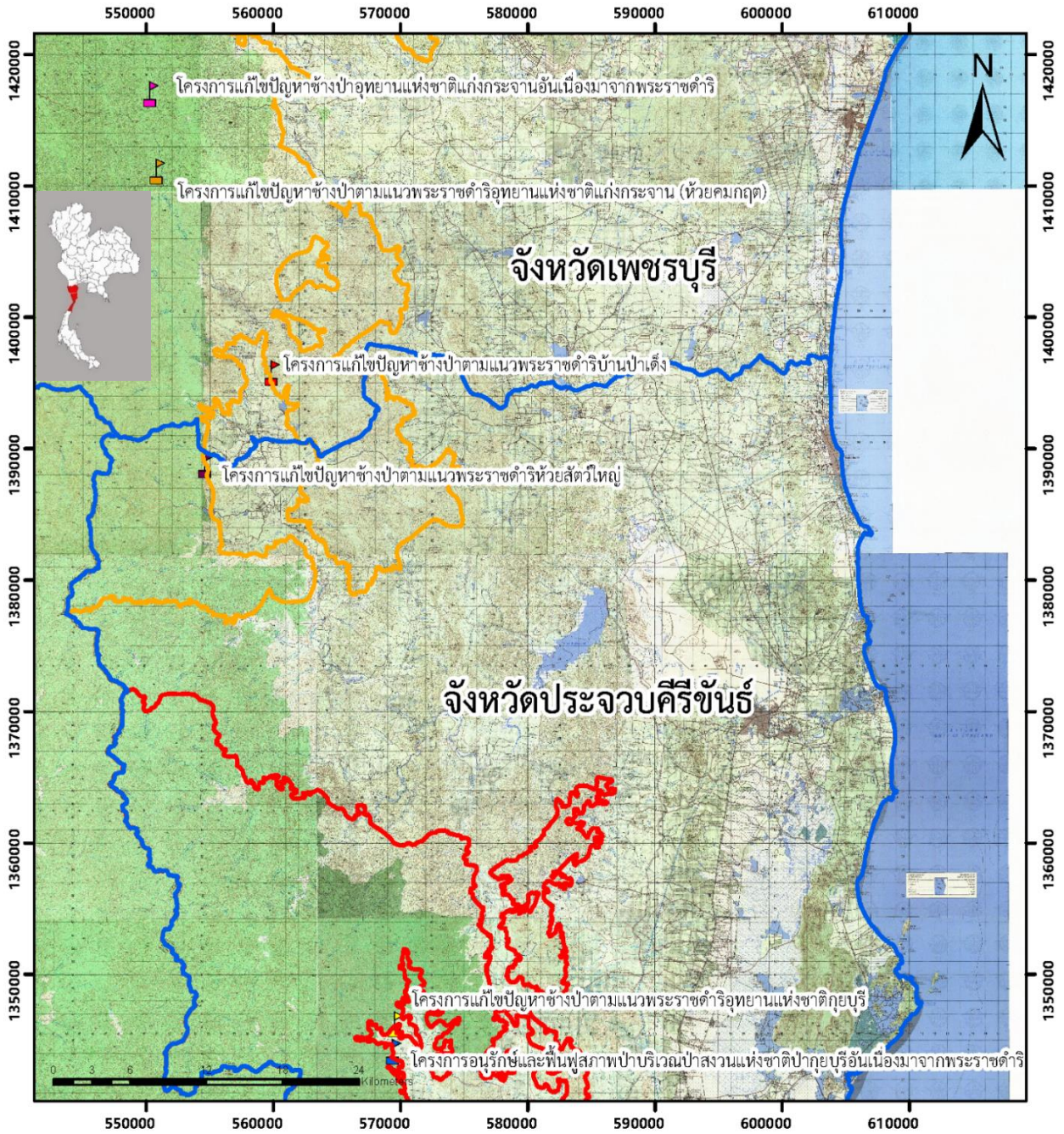
๒. การเพิ่มพื้นที่ป่า ดำเนินการฟื้นฟูสภาพป่า ปลูกป่าทดแทน และปลูกพืชอาหารช้าง ส่งผลให้พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น ความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการฟื้นฟู ระบบนิเวศมีความสมดุล และเพิ่มศักยภาพในการเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอน

๓. การจัดการแหล่งน้ำ ดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำ ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อเพิ่มแหล่งกักเก็บน้ำในพื้นที่ป่า สร้างความชุ่มชื้น เอื้อต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ป่า และลดความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า

๔. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ราษฎรในพื้นที่มีงานทำและมีรายได้ ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อีกทั้งสามารถปลูกจิตสำนึกให้ราษฎรได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่า

แผนที่แสดงพื้นที่โครงการแก้ไขปัญหาช้างป่า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
 ของส่วนประสานโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ สาขาเพชรบุรี
 ในท้องที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

มาตราส่วน 1 : 400,000
 THAILAND ประเทศไทย WGS 1984 UTM ZONE 47N

คำอธิบายสัญลักษณ์	
	แนวเขตจังหวัด
	แนวเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
	แนวเขตอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
	โครงการแก้ไขปัญหาช้างป่าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
	โครงการแก้ไขปัญหาช้างป่าตามแนวพระราชดำริอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (ห้วยคมกฤต)
	โครงการแก้ไขปัญหาช้างป่าตามแนวพระราชดำริบ้านป่าเต็ง
	โครงการแก้ไขปัญหาช้างป่าตามแนวพระราชดำริห้วยสัตว์ใหญ่
	โครงการแก้ไขปัญหาช้างป่าตามแนวพระราชดำริอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
	โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เรื่องเดิม

เมื่อปี ๒๕๑๗ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรหมู่บ้านปากน้ำปราณบุรี ทรงมีความสนพระราชหฤทัยเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ป่าชายเลน และมีพระราชดำริ ให้มีการปลูกพันธุ์ไม้ต่าง ๆ บริเวณชายทะเลปากน้ำปราณบุรี เพื่อพัฒนาเป็นป่าอเนกประโยชน์ ผลิตไม้ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ป้องกันลมพายุ และเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๓๙ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมโครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีพระราชดำริ ให้จัดทำแนวเขตพื้นที่ให้ชัดเจน ป้องกันการบุกรุกพื้นที่และพยายามรักษาพื้นที่ป่าที่เหลือน้อยอยู่แล้วให้อยู่ต่อไป ด้วยทรงสนพระราชหฤทัยเกี่ยวกับบวณวัฒน์ของพันธุ์ไม้ป่าชายเลน

ผลการดำเนินงาน

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ดำเนินการศึกษาและเก็บข้อมูลความหลากหลายของชนิดพันธุ์และความชุกชุมของนกในพื้นที่โครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเป็นฐานข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับความหลากหลายของชนิดพันธุ์นก และโครงการซ่อมแซมสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน ระยะทาง ๒๕๐ เมตร สรุปผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑. โครงการศึกษาความหลากหลายของชนิดพันธุ์และความชุกชุมของนกในพื้นที่โครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เริ่มสำรวจตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗ โดยทำการสำรวจเดือนละ ๒ ครั้ง ช่วงเช้าตั้งแต่เวลา ๐๗.๐๐-๐๙.๐๐ น. และช่วงเย็นตั้งแต่เวลา ๑๕.๐๐-๑๗.๐๐ น. เก็บข้อมูลทั้งหมด ๑๖ ครั้ง โดยใช้วิธีเดินสำรวจตามเส้นทางสำรวจ

โดยแยกตามหลักอนุกรมวิธาน ได้ ๑๕ อันดับ ๔๘ วงศ์ ๑๑๒ ชนิด โดยอันดับที่พบมากที่สุด คือ อันดับนกจับคอน Passeriformes พบ ๖ วงศ์ ๑๗ ชนิด และอันดับนกกะทุง Pelecaniformes พบ ๑ วงศ์ ๑๓ ชนิด

สถานภาพตามฤดูกาลของนกเป็นนกประจำถิ่น ๖๗ ชนิด นกอพยพ ๒๗ ชนิด เป็นทั้งนกอพยพ ๑๖ ชนิด นกอพยพผ่าน ๑ ชนิด และนกอพยพเข้ามาทำรังวางไข่ ๑ ชนิด

การจำแนกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า นกทั้งหมด ๑๑๒ ชนิด นกที่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ๕๙ ชนิด และนกที่ไม่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ๑ ชนิด

การประเมินสถานภาพการอนุรักษ์นกในประเทศไทย ตามการจัดของ IUCN พบว่า นกที่ใกล้สูญคุกคาม (NT) ๓ ชนิด ได้แก่ นกหัวโตมลายู นกอีโก้ยใหญ่ และนกอ้ายจั่ว และ นกที่ใกล้สูญพันธุ์ (EN) ๑ ชนิด คือ นกหัวโตมลายู

การจัดระดับความชุกชุมของนก นกที่มีความชุกชุมมากที่สุด มีระดับความชุกชุมระหว่างร้อยละ ๙๐-๑๐๐ จากการศึกษาครั้งนี้พบทั้งหมด ๕ ชนิด ได้แก่ นกหัวโตมลายู นกพิราบป่า ไก่ป่า นกกระแตแต้แว้ด นกกระจ้อยป่าโกงกาง และนกที่มีความชุกชุมน้อย มีระดับความชุกชุมระหว่างร้อยละ ๐-๑๐ จากการศึกษาครั้งนี้พบทั้งหมด ๑๗ ชนิด เช่น เหยี่ยวkestrel เหยี่ยวออสเปร นกกระแตผีเล็ก นกกิ่งโครงกลบหลังม่วงดำ นกแขวก นกแสก นกอ้ายจั่ว เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ความคล้ายคลึง (Sorensen's similarity coefficient) พบนกในเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน ระยะทาง ๑,๐๐๐ เมตร จำนวน ๓๗ ชนิด เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายหาดและชายหาด จำนวน ๘๔ ชนิด และนกที่พบได้ทั้งสองพื้นที่ พบทั้งหมด ๑๑๒ ชนิด แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมของทั้งสองพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมบางส่วน หรือมีความเหมาะสมกับนกบางชนิดที่เหมือนกัน และพื้นที่ทั้งสองไม่ได้ตัดขาดจากกันอย่างสิ้นเชิง จึงทำให้สามารถพบเห็นนกบางชนิดได้ทั้งสองพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่ค่อนข้างใกล้เคียงซึ่งมีแหล่งหาอาหารของนกชายเลน นกน้ำและนกทะเล

นกแขวงแขวปากกา นกอพยพเข้ามาทำรังวางไข่

นกเค้าโมง นกประจำถิ่น

นกหัวโตมลายู นกที่ใกล้สูญพันธุ์ในพื้นที่

นกกิ่งโครงกลบหลังม่วงดำ นกอพยพผ่าน

แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงบริเวณการสำรวจโครงการศึกษาความหลากหลาย
ของชนิดพันธุ์และความชุกชุมของนก ภายในพื้นที่โครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรี
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๒. โครงการซ่อมแซมสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน ดำเนินงานรื้อถอนโครงสร้างสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติที่ชำรุดระยะทาง ๒๕๐ เมตร ได้แก่ ราวสะพาน พื้นสะพาน กงพัด ตงและคานสะพาน การดำเนินงานแล้วเสร็จเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗

ระหว่างดำเนินการก่อสร้างราวสะพาน

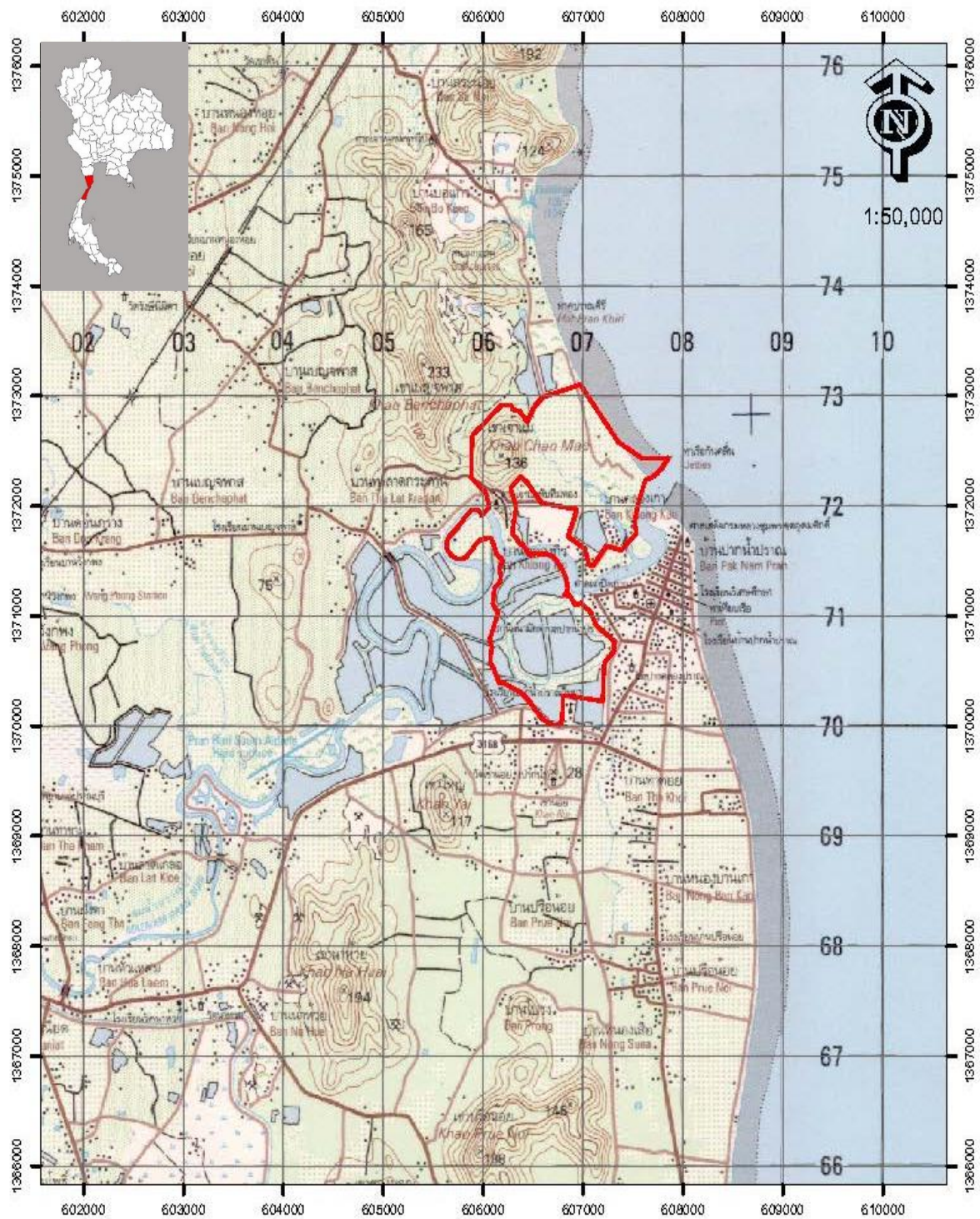
ผลการดำเนินงานซ่อมแซมท่าเทียบเรือ

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. เป็นฐานข้อมูลด้านวิชาการเกี่ยวกับชนิดพันธุ์และความชุกชุมในในพื้นที่บริเวณโครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับนกสายพันธุ์ต่าง ๆ ทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ

๒. สะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติมีความแข็งแรง คงทน เหมาะกับสภาพภูมิทัศน์ของป่าชายเลน เพื่อให้ผู้เข้าเยี่ยมชมสามารถศึกษาเรียนรู้ระบบนิเวศป่าไม้ และเกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ภายในพื้นที่โครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้อย่างปลอดภัย

โครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐

โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เรื่องเดิม

ปี ๒๕๓๖ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้พระราชทานพระราชดำริให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาจัดทำโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎร โดยเฉพาะราษฎรในชุมชนที่อพยพจากป่า และชุมชนที่อาศัยอยู่ติดแนวเขตป่าอนุรักษ์ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีอาชีพที่เหมาะสมยั่งยืน อันจะทำให้ราษฎรไม่หวนกลับไปบุกรุกป่าอีก

วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๗ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่บ้านเทพประทาน ตำบลคลองตะเกรา จังหวัดฉะเชิงเทรา และพระราชทานพระราชดำริให้พิจารณาก่อสร้างอ่างเก็บน้ำเขาละลาก ตำบลคลองตะเกรา พร้อมระบบส่งน้ำ เพื่อให้ราษฎรได้นำน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภคและทำการเกษตร

วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้พระราชทานพระราชดำริให้ทหารช่วยดูแลเรื่องป่าไม้และน้ำ โดยเฉพาะพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด และป่าเขาใหญ่ให้ทหารและกรมป่าไม้ รวมทั้งส่วนราชการอื่น ๆ ปลุกฝังแนวคิดให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อยู่ร่วมกับป่าอย่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยไม่รบกวนป่า ตลอดจนพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย

วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๘ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริ ณ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคลองแดง จังหวัดจันทบุรี สรุปลงความว่า ขอให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องปลูกไผ่ อ้อย กล้วย ในพื้นที่ป่าเพื่อเป็นอาหารช้าง และช่วยทำให้ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด อุดมสมบูรณ์ ช้างน่าจะอยู่ได้

วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ มีประกาศราชกิจจานุเบกษา แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการอนุรักษ์ช้างป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด ในภาคตะวันออก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า

โดยที่ช้างเป็นสัตว์สำคัญที่ดำรงอยู่ มีตำนานผูกพันคู่กับผืนแผ่นดินไทยมาเป็นเวลาช้านาน และมีบทบาทต่อสังคมไทยอย่างยิ่ง ทั้งทางด้านการศาสนา พระมหากษัตริย์ เศรษฐกิจ สังคม และการคมนาคม ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของช้าง จึงควรที่จะต้องมีการอนุรักษ์เอาไว้โดยเฉพาะช้างป่า แต่จะต้องไม่ให้ราษฎรมีความเดือดร้อนจากปัญหาช้างป่าบุกรุกหากินในพื้นที่การเกษตรของราษฎร จึงมีพระราชดำริว่าควรจะมีการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุระหว่างคนและช้างป่า

ผลการดำเนินงาน

พื้นที่โครงการครอบคลุมพื้นที่ป่าใน ๕ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา สระแก้ว ชลบุรี ระยอง และจันทบุรี โดยดำเนินการในพื้นที่ ดังนี้

- ๑) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน เนื้อที่ ๖๗๔,๓๕๒ ไร่
- ๒) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว เนื้อที่ ๔๔๖,๖๓๗ ไร่
- ๓) อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ เนื้อที่ ๓๖,๖๘๗ ไร่
- ๔) อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา เนื้อที่ ๕๒,๓๐๐ ไร่
- ๕) อุทยานแห่งชาติเขาสิบห้าชั้น เนื้อที่ ๗๕,๐๐๐ ไร่

โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑. โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) จัดหากล้าไม้ป่า จำนวน ๒๐,๐๐๐ กล้า และพืชอาหารช้างป่า จำนวน ๒๐,๐๐๐ กล้า ให้แก่ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าฯ ป่าเขาฉกรรจ์ ป่าโนนสาวเอ้ฯ ๑ ๒ และ ๓ ในจังหวัดสระแก้ว และพื้นที่ใกล้เคียงจังหวัดสระแก้ว โดยมีการร่วมมือกับชุมชนปลูกกล้าไม้ป่าและพืชอาหารช้าง นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมชุมชนให้มีการปลูกกล้าไม้ผลและเลี้ยงไก่ไข่ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าฯ ในพื้นที่อำเภอวังน้ำเย็น และพื้นที่ใกล้เคียงจังหวัดสระแก้ว

กล้าไม้ป่า

พืชอาหารช้างป่า

ส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่

ส่งเสริมปลูกกล้วยไม้ผล

๒. โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๒ (ศรีราชา) จัดหา กล้วยไม้ป่าให้แก่โครงการพัฒนาป่าไม้ป่าแควระบบ - สียัด ๑ และ ๒ จังหวัดฉะเชิงเทรา โครงการละ ๒,๐๐๐ กล้า รวม ๔,๐๐๐ กล้า และปลูกพืชอาหารสัตว์โครงการละ ๒๕ ไร่ รวม ๕๐ ไร่ พร้อมทั้ง ปลูกไม้ป่าเป็นรั้วตามแนวคูกันช้าง ระยะ ๑.๕ กิโลเมตร ปรับปรุงแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่า ขนาด ๕๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๔ แห่ง รวมถึงสร้างและจัดทำโปงเทียม จำนวน ๑๐ แห่ง

กล้วยไม้ป่า

กิจกรรมปลูกพืชอาหารสัตว์ (มะม่วงป่า)

ปรับปรุงแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่า

สร้างและจัดทำโปงเทียม

ประโยชน์ที่ได้รับ

จากการดำเนินงานสนองพระราชดำริ ให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างเกื้อกูลกัน ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา สระแก้ว จันทบุรี ระยอง และชลบุรี ได้รับการอนุรักษ์ รวมทั้ง ได้ฟื้นฟูป่าไม้และระบบนิเวศให้คืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ มีการปรับปรุงแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่า จัดทำโปงเทียม ซึ่งเป็นแหล่งอาหารให้ช้างป่าและสัตว์ป่าอื่น ๆ ได้อาศัยกินลดปัญหาการออกมาหาอาหารนอกเขตพื้นที่ป่า บรรเทาผลกระทบระหว่างช้างป่ากับราษฎรที่อาศัยทำกินในพื้นที่รอบโครงการ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ได้มีส่วนร่วมในลักษณะป่าพึ่งคน คนพึ่งป่า ส่งผลให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพและจำนวนประชากรสัตว์ป่าเพิ่มมากขึ้น

โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดจันทบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดสระแก้ว

โครงการอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธรอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๓๗ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชดำริกับ นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการ กปร. (ในขณะนั้น) ณ พระราชินิเวศน์มฤคทายวัน ให้จัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อทดลองปลูกและฟื้นฟูสภาพป่าชายเลน เพื่อให้ระบบนิเวศป่าชายเลนกลับคืนสู่ธรรมชาติ

เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๑ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชดำริกับ ท่านผู้หญิงบุญตรี วีระไวทยะ เลขาธิการ คณะองคมนตรี (ในขณะนั้น) ให้หาวิธีการฟื้นฟูป่าชายเลนและฟื้นฟูดินเสื่อมโทรมดังกล่าว ให้เป็นพื้นที่สีเขียวและมีความสวยงามตามธรรมชาติ เพื่อใช้เป็นพื้นที่นันทนาการและเป็นพื้นที่สำหรับศึกษาระบบนิเวศที่ได้ปรับตัวหลังจากมีการปรับปรุงพื้นที่แล้ว

เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาทรงงานฟื้นฟูระบบนิเวศชายฝั่ง ในการนี้ นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (ในขณะนั้น) ได้กราบบังคมทูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำโครงการศูนย์พลังงาน โดยได้รับงบประมาณจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ก่อสร้างศูนย์พลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมด้าน การวิจัยและพัฒนาความรู้ด้านการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน รวมถึงการเผยแพร่ความรู้ ในรูปแบบการจัดค่ายฝึกอบรม การจัดนิทรรศการ การสาธิต และห้องสมุดพลังงาน และเมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธรอย่างเป็นทางการ

ผลการดำเนินงาน

สำนักงาน กปร. ให้การสนับสนุนงบประมาณบุคลากร จำนวน ๗๓ อัตรา ให้แก่ มูลนิธิอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อดำเนินงานสนองพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๑. บริการด้านความรู้ของอุทยานฯ ให้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย ผ่านกิจกรรมศึกษา เยี่ยมชม กิจกรรมค่ายฝึกอบรมทางวิชาการ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีผู้รับบริการและร่วม กิจกรรมอุทยานฯ ทั้งในและนอกสถานที่ รวมทั้งสิ้น ๘๖,๐๖๖ คน ๕๕๒ คณะ เพื่อสร้างความ ตระหนักรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศป่าชายเลน ป่าชายหาด และ ป่าบก และพลังงานทดแทน สู่การนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน

การเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการฟื้นฟูการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และพลังงาน

๒. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ โดยสาธิตและ ฝึกอบรมให้ความรู้ส่งเสริมการพัฒนาชุมชน การสร้างอาชีพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างรายได้ ให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน เชิญชวนชุมชนที่มีการจัดทำสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน นำสินค้ามาฝากขาย ณ ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึกอุทยานฯ สนับสนุนสินค้าฝากขายจากชุมชนเพิ่มขึ้น และจัดอบรม เกษตรกรให้ความรู้ทางด้านการเกษตรอินทรีย์ การทำเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และการ สาธิตลงมือปฏิบัตินำสมุนไพรพื้นบ้านมาแปรรูปเป็นน้ำมันตะไคร้ ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ จากชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่โดยรอบอุทยานฯ ส่งเสริมการพัฒนาชุมชน สร้างอาชีพและ การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับชุมชน

อบรมเกษตรกรหลักสูตรการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๓. การสร้างสรรค์และส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านงานวิจัย ประสานหน่วยงานภาคีเครือข่าย โดยเข้าร่วมการประชุมนานาชาติและขยายเครือข่ายความร่วมมือ ASEAN Blue Innovation Challenge (ABIC) : Socialization and Ideation Workshop จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการปรับตัวต่อสภาวะโลกร้อน ระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่าย RCE @ชะอำ ผ่านระบบออนไลน์ และจัดกิจกรรมเรียนรู้การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) ร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงาน ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากการศึกษาวิจัย อาทิ บาล์มโรมาเสลดพังพอน บาล์มโรมาผักบุ้งทะเล สบู่ก้อนผสมสมุนไพรขมิ้นน้ำผึ้ง รวมถึงศึกษาวิจัยผลิตภัณฑ์ใหม่จากพืชป่าชายเลน จากต้นเหียงอกปลาหมอและไพล นำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์สบู่ และยาหม่อง

ผลิตภัณฑ์จากการศึกษาวิจัยการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรในพื้นที่อุทยานฯ

ประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกับเครือข่าย RCE @ชะอำ

๔. สร้างการรับรู้ เชิญชวนประชาชนทั่วไปและผู้สนใจ หน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรมศึกษาเรียนรู้ที่อุทยานฯ รวมถึงการวางแผนการตลาดประชาสัมพันธ์กิจกรรมอุทยานฯ โดยประสานความร่วมมือกับสื่อมวลชนในพื้นที่ สื่อโซเชียล และสื่อภายนอก มุ่งสื่อสารสร้างการเข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย ให้เกิดประโยชน์ต่อการเผยแพร่องค์ความรู้ของอุทยานฯ โดยจัดทำสื่อในรูปแบบวิดีโอและอินโฟกราฟิก รวม ๑๒ เรื่อง มีผู้เข้าชมเว็บไซต์อุทยานฯ จำนวน ๖๕,๘๗๗ คน และ ๒๘๓,๘๑๐ การรับรู้ ได้ประสานหน่วยงานเครือข่ายด้านการประชาสัมพันธ์ สื่อมวลชน เพจต่าง ๆ และสื่อโซเชียล เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารกิจกรรมอุทยานฯ อย่างต่อเนื่อง จำนวน ๔๖๙,๗๔๐ การรับรู้ มียอดการรับรู้ทั้งสื่อออนไลน์อุทยานฯ และสื่อออนไลน์ภายนอก รวม ๗๕๓,๕๕๐ การรับรู้

เผยแพร่องค์ความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงาน และประชาสัมพันธ์ข่าวสารกิจกรรมอุทยานฯ ผ่านสื่อออนไลน์

๕. การให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะองค์ความรู้ของบุคลากรอุทยานฯ ผ่านกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงาน ให้เกิดความเชี่ยวชาญตามตำแหน่งงานมากขึ้น เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานตามภารกิจอุทยานฯ ต่าง ๆ ควบคู่กับการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ประชุมทบทวนแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการฯ

อบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ บุคลากรอุทยานฯ

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ทำให้มีแหล่งเรียนรู้ ฝึกอบรม ด้านการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และพลังงาน ตามแนวพระราชดำริน้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต และเป็นพื้นที่ตัวอย่าง ในการศึกษาและส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็น แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต

๒. ทำให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ที่สนใจเข้ามาศึกษา เรียนรู้ และฝึกอบรม สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมี ประสิทธิภาพต่อไป

๓. ส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษา ฟื้นฟูและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และการอนุรักษ์ระบบนิเวศป่าชายเลน กระตุ้นให้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเพื่อร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และ ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างรู้คุณค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

๔. เกิดชุมชนเครือข่ายเพื่อการเผยแพร่ความรู้ และมีการขยายเครือข่ายความ ร่วมมือด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์พลังงาน และการใช้ พลังงานทดแทนให้กว้างขวางมากขึ้น

โครงการอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธรอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
 มาตรฐาน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุดที่ L๗๐๑๘ ระวัง ๔๙๓๔ II

ภาคผนวก

**โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่กลาง
ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก กปร. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗**

ลำดับ	ชื่อโครงการ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	งบประมาณที่ได้รับ การสนับสนุน (บาท)	งวดที่ / วันที่นายกฯ อนุมัติ
โครงการพัฒนาด้านบูรณาการ/อื่น ๆ จำนวน ๑๔ โครงการ				
พระราชดำริตรง				
๑	โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา	กรมพัฒนาที่ดิน	๖๓,๙๖๑,๙๓๗	งวดที่ ๑ ๒๐ พ.ย. ๖๖
๒	โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง	กรมส่งเสริมการเกษตร	๗,๔๘๙,๗๗๒	งวดที่ ๑ ๒๐ พ.ย. ๖๖
๓	โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี	กรมประมง	๔๒,๖๖๑,๑๓๒	งวดที่ ๑ ๒๐ พ.ย. ๖๖
๔	โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณรอบวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชลบุรี	-กรมส่งเสริมการเรียนรู้ -กรมพัฒนาที่ดิน -กรมวิชาการเกษตร -กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช -กรมการแพทย์	๑๐,๓๑๐,๘๓๐	งวดที่ ๑ ๒๐ พ.ย. ๖๖
๕	โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	๗๖,๓๔๔,๖๒๒	งวดที่ ๑ ๒๐ พ.ย. ๖๗
๖	โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนาทม จังหวัดตราด	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐ กรมพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์	๒๔,๑๙๗,๙๙๘	งวดที่ ๑ ๒๐ พ.ย. ๖๖
๗	โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี	มูลนิธิชัยพัฒนา	๑๘,๔๐๐,๐๔๐	งวดที่ ๑ ๑๔ พ.ย. ๖๗
๘	โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนองปรี้อ จังหวัดกาญจนบุรี	กองอำนวยการฯ	๓,๓๖๖,๗๒๐	งวดที่ ๑ ๒๐ พ.ย. ๖๖
		กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	๓,๕๒๓,๗๕๐	งวดที่ ๒ ๗ ก.พ. ๖๗

ลำดับ	ชื่อโครงการ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	งบประมาณที่ได้รับ การสนับสนุน (บาท)	งวดที่ / วันที่นายกฯ อนุมัติ
	โครงการซ่อมแซมเรือนประทับแรมและ อาคารประกอบกองอำนวยการโครงการ ห้วยองคตฯ อำเภอหนองปรือ จังหวัด กาญจนบุรี	กรมชลประทาน	๒,๐๒๐,๐๐๐	งวดที่ ๒ ๗ ก.พ. ๖๗
๙	โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาฯ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจ ตระเวนชายแดน	๙,๓๖๖,๑๑๔	งวดที่ ๑ ๒๐ พ.ย. ๖๖
๑๐	โครงการการบริหารจัดการพิพิธภัณฑลุ่ม น้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลพบุรี	กรมชลประทาน	๓,๕๙๕,๐๐๐	งวดที่ ๒ ๗ ก.พ. ๖๗
๑๑	โครงการโรงเรียนลูกพระดาบส สมุทรปราการ มูลนิธิพระดาบส อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ	สำนักงานปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์	๑๗,๒๒๙,๒๒๒	งวดที่ ๒ ๗ ก.พ. ๖๗
๑๒	โครงการทหารพันธุ์ดี กองทัพอากาศที่ ๑ จังหวัดกาญจนบุรี	กองทัพอากาศที่ ๑	๕,๘๖๓,๖๐๐	งวดที่ ๔ ๗ มิ.ย. ๖๗
	โครงการทหารพันธุ์ดี กองทัพอากาศที่ ๑ จังหวัดราชบุรี	กองทัพบก	๗๔๑,๐๐๐	
๑๓	โครงการก่อสร้างอาคารแปรรูปผลิตภัณฑ์ สมุนไพร ของโครงการสวนสมเด็จพระศรี นครินทร์บรมราชชนนี อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	กรมชลประทาน	๙,๐๐๐,๐๐๐	งวดที่ ๕ ๗ ส.ค. ๖๗
๑๔	โครงการศูนย์ฝึกอบรมมูลนิธิชัยพัฒนา หน้าเขื่อนขุนด่านปราการชล อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก	กรมชลประทาน	๙,๘๕๐,๑๐๐	งวดที่ ๕ ๗ ส.ค. ๖๗
โครงการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ จำนวน ๘ โครงการ				
พระราชดำริตรง				
๑๕	โครงการจัดหาน้ำสนับสนุนโครงการห้วยองคตฯ แก้มลิงบ้านบารมีและอาคารประกอบ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี	กรมชลประทาน	๘,๒๔๘,๐๐๐	งวดที่ ๒ ๗ ก.พ. ๖๗
๑๖	โครงการปรับปรุงแหล่งน้ำโครงการ อนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ระยะที่ ๒ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรมชลประทาน	๑๖,๐๐๐,๐๐๐	งวดที่ ๒ ๗ ก.พ. ๖๗

ลำดับ	ชื่อโครงการ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	งบประมาณที่ได้รับ การสนับสนุน (บาท)	งวดที่ / วันที่นายกฯ อนุมัติ
๑๗	ค่าก่อสร้างส่วนประกอบอื่น โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยซับสองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลพบุรี	กรมชลประทาน	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	งวดที่ ๔ ๗ มิ.ย. ๖๗
๑๘	โครงการจัดหาหน้าเพิ่มเติมให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปิล็อกคี (ธนาคารอาคารสงเคราะห์อุปถัมภ์) หมู่ที่ ๔ ตำบลปิล็อก อำเภอลำลูกกา จังหวัดกาญจนบุรี	กรมชลประทาน	๖,๗๐๐,๐๐๐	งวดที่ ๕ ๗ ส.ค. ๖๗
๑๙	โครงการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำบ้านหนองกันเกรา ตำบลพรหมณี อำเภอเมืองนครนายก และบ้านหนองกันเกรา ตำบลศรีกระอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก	กรมชลประทาน	๑๕,๒๕๕,๗๐๐	งวดที่ ๑ ๒๐ พ.ย. ๖๖
๒๐	โครงการจัดหาแหล่งน้ำสนับสนุนจุดบริการโรงเรียน ตชด.สหธนาคารกรุงเทพ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี	กรมชลประทาน	๓๐,๑๒๐,๐๐๐	งวดที่ ๔ ๗ มิ.ย. ๖๗
๒๑	โครงการจัดหาหน้าสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทีไ่ป่า (ขยายผลระบบส่งน้ำเพิ่มเติม) อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี	กรมชลประทาน	๑๙,๐๙๙,๐๐๐	งวดที่ ๔ ๗ มิ.ย. ๖๗
ราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา				
๒๒	โครงการฝายบ้านโคกเจริญพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลพบุรี	กรมชลประทาน	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	งวดที่ ๒ ๗ ก.พ. ๖๗
โครงการพัฒนาด้านการเกษตร จำนวน ๑ โครงการ				
พระราชดำริตรง				
๒๓	โครงการต่อยอดบริเวณพื้นที่โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอย้ายบาศาล จังหวัดลพบุรี	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๑,๑๖๓,๕๒๕	งวดที่ ๔ ๗ มิ.ย. ๖๗

ลำดับ	ชื่อโครงการ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	งบประมาณที่ได้รับ การสนับสนุน (บาท)	งวดที่ / วันที่นายกฯ อนุมัติ
โครงการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน ๔ โครงการ				
พระราชดำริตรง				
๒๔	โครงการแก้ไขปัญหาลำน้ำตามแนว พระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ จังหวัดเพชรบุรี	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	๓,๖๐๓,๐๐๐	งวดที่ ๒ ๗ ก.พ. ๖๗
๒๕	โครงการพัฒนาป่าไม้ปากน้ำปราณบุรีฯ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (งานต่อเนื่อง)	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	๒,๒๑๖,๐๐๐	งวดที่ ๔ ๗ มิ.ย. ๖๗
๒๖	โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	๑,๕๙๙,๓๕๐	งวดที่ ๒ ๗ ก.พ. ๖๗
๒๗	โครงการอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	มูลนิธิอุทยานสิ่งแวดล้อม นานาชาติสิรินธร	๑๙,๒๙๖,๒๑๕	งวดที่ ๑ ๒๐ พ.ย. ๖๖
รวมทั้งสิ้น ๒๗ โครงการ			๔๘๑,๒๒๒,๕๑๗	

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคกลางที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก กปร. จำนวนทั้งสิ้น ๒๗ โครงการ ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๑๕ โครงการ คงเหลือโครงการฯ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๑๒ โครงการ